

Església

508 - NOVEMBRE-DESEMBRE 2023

d'Urgell

Visita Pastoral a la Parròquia d'Andorra la Vella

Església d'Urgell

Índex

1700 ANYS DE LA BASÍLICA DE SANT JOAN DEL LATERÀ. <i>Mn. Ignasi Navarri.</i>	4
L'ESTAT I L'ENSENYANÇA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA. <i>Mn. Eduard Salinas.</i>	5
VISITA PASTORAL A LA PARRÒQUIA D'ANDORRA LA VELLA.	6
FUNERAL D'ESTAT A ESCALDES PEL M.I. SR. ANTONI MARTÍ PETIT.	12
RELLEU DEL REPRESENTANT DEL COPRÍncep EPISCOPAL.	15
900 ANYS DE LA CONSAGRACIÓ DE SANT CLIMENT DE TAÜLL I SANTA MARIA DE TAÜLL.	16
BREU HISTÒRIA DELS ARXIUS DEL BISBAT D'URGELL. "URGELLENSIS ECCLESIAE ARCHIVIA" <i>Mn. Benigne Marquès.</i>	18
LA CRUCIFIXIÓ QUE MIRA AL MÓN AMB ESPERANÇA <i>Mn. Jaume Mayoral.</i>	25
SOSTENIR L'ESGLÉSIA <i>Mons. Joan-Enric Vives.</i>	29
LA SETMANA DE CINEMA ESPIRITUAL SUPERA ELS 3.000 ESPECTADORS.	30
L'ONZENA EDICIÓ DEL CANÒLICH MUSIC OMPLE SANT JULIÀ DE "JOVES AMB EMPENTA".	32
L'AUTOSUFICIÈNCIA ÉS UNA QUIMERA. <i>Dr. Francesc Torralba.</i>	34
MARIA, LA CASTANYERA PACIFICADORA. <i>Mn. Ramon de Canillo.</i>	36
DIETARI	38

Edita: Bisbat d'Urgell
Directora: M.C. Orduña
Sup. B.O.B.U.
Dipòsit Legal: L-41-1958
Impressió:
Impremta Barnola, Guissona

Redacció, administració i subscripcions:
Casa del Bisbat. Pati Palau 1
25700 La Seu d'Urgell
Tel. 973 350054 Fax 973 352230
publicacions2@bisbaturgell.org

A la llum de l'Evangelí

Advent: la gràcia de recomençar

¿I si fos possible recomençar? Refer els camins equivocats i tornar a néixer? I si això que ens sembla impossible als homes, fos possible per a Déu?

Amb el temps de l'**Advent** arriba el temps de l'esperança! La fràgil i petita virtut que reneix cada matí i ens manté vius, joiosos i en vetlla.

El Senyor que va venir humil i pobre en el pessebre de Betlem, el Senyor que tornarà gloriós a judicar els vius i els morts i a inaugurar el seu Regne de glòria, aquest mateix Senyor ara vol arribar al teu cor, a la teva vida, i canviar-la. I vol fer-te testimoni d'aquesta vinguda amb les teves pobres paraules i el teu esquifit poder. Però és que Ell tot ho pot! ¿T'ho creus, això?

Ve el Senyor! Obrim-li les portes de bat a bat, ja que ens regala la rosada de la seva salvació. Tu pots ser un altre. Fia't d'Ell i deixa'l entrar dins les teves estances secretes, no li amaguis res, *"encomana al Senyor els teus camins, confia en Ell, deixa'l fer"* (Sl 36,5), Ell ja et coneix i et vol perdonar... Trobaràs el camí de la felicitat més autèntica, la que calma la set d'amor infinit i veritable que hi ha en tu, en cada persona, en tothom...

L'Advent és el gran temps de l'esperança, el temps de recomençar. No està ja tot dit i fet en les nostres vides. No hem de rendir-nos a l'esclavatge d'haver de ser com érem o com els altres creuen que som... Podem ser, amb l'ajuda del Senyor, tal com Ell ens ha volgut i ens vol: fills seus! Podem millorar, canviar,

convertir-nos, **recomençar**... Perquè la Llum arriba, i qui la rep quedarà totalment il·luminat. Deixa-la penetrar en tu i irradia-la als qui t'envolten. Comença a creure i a caminar en la direcció del que esperes. Això és l'esperança.

El Crist ve per quedar-se a compartir les nostres vides. Cada **Eucaristia** és la seva vinguda humil i plena de la Vida i l'Amor que tot ho transformen. Per això cada Eucaristia ens fa el do de l'esperança.

Tot preparant el Nadal, el profeta **Isaïes** ens fa escoltar les grans profecies del que Déu vol fer si el deixem actuar i l'acollim amb cor d'infants renascuts. **Joan el Baptista** ens recorda que cal obrir rutes enmig dels deserts de les existències grises i perdudes que portem, perquè Déu pugui arribar a tots, especialment als més destrossats i empobrits, als qui sofreixen les guerres i les violències. I sobretot la **Verge Maria Immaculada**, amb el seu humil espòs **Sant Josep**, ens indiquen que només els nets de cor veuran Déu, i ens animen a donar-ho tot a Jesús, sense condicions.

Siguem persones de pau i d'esperança, i sembrem la confiança entorn nostre. En el món que ens toca de viure, aquesta és la gran aportació dels cristians. Una esperança plena d'amor a Jesús.

Joiós Advent!

+ *Im Eunic*
Angelishe d'Urgell

Amb la col·laboració de:
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

ACPC
Associació Catalana de la Premsa Comarcal

1700 anys de la Basílica de Sant Joan del Laterà

Cada 9 de novembre se celebra la festa litúrgica de la dedicació de la Catedral de Sant Joan del Laterà. La festa d'enguany tenia un significat molt especial: del 9 de novembre de 2023 al 9 de novembre de 2024 se celebren els 1700 anys d'aquesta Arxibasilica.

Sant Joan Laterà és una de les quatre Basíliques Majors de Roma, juntament amb la de Sant Pere del Vaticà, Santa Maria la Major i Sant Pau Extramurs. A Sant Joan del Laterà, per ser la Basílica més antiga del món, se li dona el títol d'Arxibasilica.

La Basílica de Sant Joan del Laterà és l'església més venerable del cristianisme. La "Catedral del Papa". La mare de totes les Catedrals. La Catedral de Roma. "*Mater et Caput*" de totes les esglésies de Roma i del món, construïda a petició de l'Emperador Constantí després de la seva conversió l'any 313.

El pujol on avui està construïda aquesta majestuosa Basílica era anomenat el pujol de Celio, envoltada d'un bosc de roures. Durant l'època Imperial, aquest ampli espai s'anomenava Camp de Mart, tot i que aviat es va transformar en el Camp de Celio, on, en el seu punt més alt, s'alçava la gran i sumptuosa mansió de la noble i famosa família de Laterà. Al seu voltant hi havia nombrosos edificis, especialment casernes.

La primera menció d'un us cristià dels edificis del Camp de Celio la trobem l'any 313. Fou l'Emperador Constantí qui va donar al Papa Melquíades el Palau del Laterà perquè fos la seva residència oficial i hi construís un temple. Aquesta Basílica ha estat construïda i reconstruïda tres vegades, i restaurada i

Al seu interior hi ha dues grans capelles importants. Una dedicada a Sant Joan Baptista, a qui el Papa Sergi III li va dedicar la Basílica després del fort terratrèmol de l'any 846; i l'altra, en honor a Sant Joan Evangelista, a qui el Papa Luci II també li va dedicar la Basílica en el segle XII. En la part superior del frontispici de

l'entrada principal hi trobem la imatge de Crist Salvador. A la seva dreta hi ha Sant Joan Baptista, i a la seva esquerra l'apòstol Sant Joan.

Al llarg dels segles, a Sant Joan del Laterà s'han celebrat cinc concilis ecumènics.

Aquesta Basílica ha estat i està al centre de nombrosos esdeveniments que han marcat i segueixen marcant el teixit social i religiós de la ciutat de Roma i de tota la

cristiandat. L'any 1929, el Palau del Laterà fou la seu on se signà el tractat de pau entre el Vaticà i el Govern Italià: el famós "Tractat del Laterà".

Aquesta mil·lenària Basílica "*Mater et Caput*" ha vist passar pels seus llinars grans sants: Sant Ambròs, Sant Francesc d'Assís, Sant Domènec de Guzman, Sant Ignasi de Loiola, Santa Teresina de Lisieux...

Els Papes Sant Joan XXIII i Sant Pau VI van voler reunir totes les oficines i organitzacions de la Diòcesi de Roma en aquest lloc, que durant més de mil anys havia estat la seu Papal, fins al retorn d'Avinyó.

Aquesta Catedral de Roma, és un punt de referència molt especial per

Façana principal de la Basílica de Sant Joan del Laterà, coronada per la imatge de Crist Salvador.

embellida malgrat tots els danys que ha sofert al llarg dels segles: incendis, saquejos, i terratrèmols en els segles IV i IX.

Després de la del gran arquitecte Francesco Borromini, la darrera gran restauració, que li va donar el seu aspecte actual, fou la del Papa Lleó XIII (†1903).

El Papa Sant Silvestre I va consagrar la Basílica el 9 de novembre de l'any 324 al Santíssim Salvador del món, amb la presència de l'Emperador Constantí. Sant Joan del Laterà està dedicada als dos grans sants, tan vinculats a Nostre Senyor Jesucrist: Sant Joan Evangelista i Sant Joan Baptista.

L'ESTAT I L'ENSENYANÇA SOCIAL DE L'ESGLÉSIA

a la Diòcesi de Roma i per a l'Església Universal.

El Cardenal Angelo de Donatis, actual Vicari del Papa per a la Diòcesi de Roma i Arxiprest de la Basílica de Sant Joan del Laterà, va dir que l'Església de Roma es prepara per a viure aquest any Jubilar del 9 de novembre de 2023 al 9 de novembre de 2024 amb un gran desig de renovar la fe: "Aquest crec que serà el desig de les comunitats que vindran aquí, a la Catedral, especialment durant el període de Quaresma, precisament per renovar junts la seva fe en el Senyor".

El Papa Sant Silvestre I va consagrar la Basílica el 9 de novembre de l'any 324 al Santíssim Salvador del món, amb la presència de l'Emperador Constantí

Totes les Parròquies de Roma, durant la Quaresma, viuran un pelegrinatge quaresmal al Baptisteri i a la Catedral de Sant Joan del Laterà per reviuere l'itinerari de la iniciació cristiana.

Un any en què els fidels podran rebre la indulgència plenària i els ciutadans descobrir la història d'un dels llocs més importants de Roma. Viure aquest any obrint les portes perquè més romans puguin apropar-se a aquest tresor.

En la seu de la Catedral de Pere, tots els cristians del món senten una vegada més l'Anyell de Déu que lleva el pecat del món, assenyalat pel Baptista.

Aquí sentim bategar, com el deïxeble estimat, el Cor de Crist Salvador, consumit d'Amor per tota la humanitat.

En l'escola dels dos "Joans" trobem la vocació especial de la nostra Església, cridada a presidir en la Caritat.

Mn. Ignasi Navarri,
Vicari general d'Urgell

L'Església es preocupa del bé espiritual i material de tots els homes. La missió que Crist li va confiar no és d'ordre polític, sinó espiritual. No obstant això, d'aquesta missió deriven llums i energies per establir la comunitat humana segons la llei de Crist: no li correspon proposar sistemes d'organització social, però sí crida l'atenció dels experts i dels governants sobre les vies compatibles amb la dignitat i els drets de la persona.

En aquesta qüestió, la Doctrina Social de l'Església (DSE) distingeix quatre nivells d'anàlisi. Al pla superior hi ha la persona, que és el centre de la societat. El segon nivell és la societat civil. El tercer és el de la societat política. I, finalment, l'Estat, és a dir, el conjunt d'òrgans que exerceixen el poder a la societat política, constitueix el quart nivell. A partir d'aquí, la DSE desenvolupa un conjunt de proposicions sobre el paper de l'Estat i les relacions amb la societat que, lamentablement, són ignorades o contradites per molts; entre d'altres raons, per la discrepància sobre els conceptes de persona i de societat.

Per exemple, la distinció entre societat civil i societat política és rebutjada per molts autors; el principi de subsidiarietat no té cabuda en la teoria o en la pràctica dels Estats, i la seva subordinació a l'ètica no sembla compatible amb les teories que identifiquen ètica amb legalitat i converteixen l'Estat en creador de moralitat.

L'oblit de la DSE es deu també a les ideologies que informen les societats avançades. És freqüent, per exemple, també entre els catòlics, una actitud de recel i fins i tot de plena oposició al mercat, no només per falles tècniques, sinó pel convenciment que és èticament insostenible. Potser falta aquí una anàlisi profunda i apassionada de les relacions amb l'entorn cultural, moral i polític en què s'hi desenvolupa, perquè, com diu "*Caritas in veritate*", "el mercat es pot orientar en sentit negatiu, però no per la seva pròpia naturalesa, sinó per una certa ideologia que el guia en aquest sentit, s'adapta a les configuracions culturals que el concreten i el condicionen" (núm. 36).

Sovint, la gravetat i urgència dels problemes mou a la cerca de resultats a qualsevol preu, anteposant la presumpta eficàcia de l'acció política directa als possibles efectes negatius que la DSE assenjala sobre la dignitat i la llibertat. I a això s'hi pot afegir una visió utòpica de l'Estat que dona per fet que, si és el principal responsable del bé comú de la societat, desitjarà actuar efectivament d'acord amb aquest criteri i serà capaç de fer-ho.

Per això, quan "*Rerum novarum*" proposa la intervenció de l'Estat per resoldre la qüestió social, diu: "Entenem aquí per Estat, no el que de fet té un poble o altre, sinó el que demana la recta raó de conformitat amb la natura, d'una banda, i aprova, de l'altra, els ensenyaments de la saviesa divina" (núm. 23). En vista d'aquest panorama, és possible que el creient reaccionï amb desànim: la DSE encara està molt lluny d'informar la teoria i la praxi de l'Estat. Sembla, però, més lògica la reacció oposada: si volem que la nostra societat sigui més humana i cristiana hem de posar més èmfasi a desenvolupar unes ciències i unes pràctiques compatibles amb aquesta doctrina.

Mn. Eduard Salinas Muñoz

Visita Pastoral a la Parròquia d'Andorra la Vella

Amb la celebració de l'Eucaristia a l'església de Santa Coloma en la solemnitat de Tots els Sants, concelebrada pel P. Anto Pallikunnen, començà l'1 de novembre la Visita Pastoral de l'Arquebisbe d'Urgell i Copríncep, Mons. Joan-Enric Vives, a la Parròquia d'Andorra la Vella.

Al començament de la celebració, a la qual va assistir una cinquantena de feligresos a més de les religioses de la Sagrada Família d'Urgell, l'Arquebisbe mantingué un breu diàleg amb els feligresos, que li van fer algunes peticions. Al·l'homilia parlà dels sants i explicà el significat de la imatge de l'Anyell de Déu, degollat i dret, que hi ha al frontal del presbiteri. I així mateix

animà els fidels a acollir la presència del Senyor que arriba a través del ministeri pastoral del Bisbe.

Acabada la missa, l'Arquebisbe saludà tots els assistents i pregà pels difunts enterrats a l'antic cementiri que envolta l'església, que és una de les més antigues d'Andorra: d'origen preromànic, es va construir entre els segles VIII i IX, i constava d'una nau de planta rectangular i un absis quadrangular. La seva fisonomia actual es deu a les reformes que s'hi van dur a terme durant el segle XII, moment en què s'hi va afegir el campanar llombard rodó de quatre pisos d'alçada, únic al Principat i un dels pocs que es troben als Pirineus.

Més tard, ja al migdia, va presidir

l'Eucaristia a l'església parroquial de Sant Esteve, concelebrada amb el Rector i Arxiprest, Mn. Ramon Sàrries, el P. Albano Fraga i el P. Anto. A l'homilia va exhortar a pregar per la pau a Gaza i Israel, i va demanar que s'aturi la violència i la destrucció de vides, especialment de molts infants, que s'obrin corredors humanitaris perquè pugui arribar l'ajuda de la comunitat internacional, i que Déu toqui el cor dels terroristes i dels polítics, confiant que la pregària to ho pot.

També explicà el sentit de les visites dels apòstols i els seus successors, els Bisbes, valorant l'encontre dels fidels amb el pastor, que ens ha de donar esperança i unitat en aquests moments difícils que ens toquen de viure, amb

L'Arquebisbe i Copríncep començà la Visita Pastoral amb una celebració eucarística a l'església de Santa Coloma l'1 de novembre, i el darrer dia del mes presidí una sessió extraordinària al Comú de la Parròquia (a la pàgina següent).

problemes urgents i difícils.

Després d'un dinar de germanor a la Rectoria amb els preveres, a primera hora de la tarda anà als dos cementiris de la ciutat, i a tots dos va pregar amb els feligresos que, malgrat el fred i el vent, s'hi van aplegar per recordar i pregar pels difunts allí enterrats, i per tots els difunts d'arreu, especialment els qui moren a les guerres. I exhortà a creure en Crist Ressuscitat, que ens obre una esperança de vida i de retrobament amb els nostres éssers estimats. Déu no vol la mort, diu l'Esclusura, i ens ha salvat en Crist de la mort i ens ha obert el sentit i l'esperança.

La Visita Pastoral continuà el diumenge 5 de novembre amb l'Eucaristia dominical a l'església de Santa Maria del Fener. Hi concelebraren Mn. Ramon Sàrries, el P. Pallikunnen, vicari parroquial; i Mn. David Codina, Secretari general del Bisbat. Entre els assistents hi eren el Director de

Càritas Nacional Andorrana, Amadeu Rocamora; i la Presidenta de la Confraria de la Mare de Déu de Fàtima.

Al'homilia, Mons. Vives destacà temes fonamentals que ressonen entre els fidels i en la comunitat catòlica d'Andorra. Va posar l'èmfasi en el valor de la humilitat i la germanor, recordant que, vinguem d'on vinguem, tots som iguals i que l'amor i la consideració mútua són els llaços que uneixen els catòlics. I, seguint aquest raonament, destacà el caràcter acollidor d'Andorra com a país, independentment de la procedència de les persones, i la generositat de la seva comunitat de fidels.

Aquest missatge d'unitat i respecte va inspirar tots els presents a abraçar la diversitat dins de la comunitat i a treballar junts per construir un futur més harmoniós i amorós, instant els fidels a continuar sent un exemple de la benvinguda i de l'amor cristià.

Explicà el significat profund de la

frase "pols som i en pols ens convertirem" (Gn 3:19), que no només ens recorda la nostra naturalesa efímera i la mortalitat humana, sinó que també ens convida a la reflexió sobre la nostra humilitat davant de Déu i davant els altres. En la nostra existència terrenal, som com pols, petits i fràgils.

Exhortà els fidels a viure amb un profund sentit d'humilitat i a practicar la bondat i la compassió envers els altres, ja que al capdavall tots compartim la mateixa condició i la mateixa destinació, que és la tornada a la pols en aquest món terrenal i la nostra esperança de la vida eterna en el món celestial.

També féu referència a Sant Pacià, qui fou Bisbe de Barcelona, quan digué "El meu nom és cristià, el meu cognom és catòlic", per subratllar la idea que, més enllà de les nostres arrels i orígens, el que ens uneix com a comunitat és la nostra fe en Crist. I va

instar a recordar aquesta màxima i a viure seguint aquest principi, mostrant amor i respecte mútuament.

Finalment, va fer referència a la importància del Sínode com una oportunitat crucial per a la comunitat catòlica d'Andorra, animant els fidels a participar activament en el procés sinodal, ja que aquesta és una ocasió en què tothom pot fer sentir la seva veu i contribuir al futur de l'Església, assenyalant la necessitat d'una renovació espiritual i un profund compromís amb els valors cristians en aquesta època de canvis i desafiaments.

Acabada l'Eucaristia va tenir lloc una assemblea parroquial on Mn. Ramon Sàrries va introduir el moment actual de la Parròquia i a continuació van prendre la paraula diferents agents pastorals i membres del Consell Pastoral, que van informar l'Arquebisbe de l'activitat que duen a terme en els respectius àmbits. Mons. Vives els animà a perseverar en la seva tasca i comentà alguns temes de preocupació social com l'habitatge, l'exercici de la llibertat religiosa a les escoles i l'estabilitat del matrimoni i de la família.

L'endemà, dilluns dia 6, l'Arquebisbe es reuní al matí amb els preveres de l'Arxiprestat, tret de Mn. Ramon Rossell i Mn. Àlex Vargas, que no hi van poder assistir. Entre d'altres qüestions, van tractar de l'atenció pastoral a tots els fidels; la resposta a una societat molt secularitzada com l'andorrana; el treball de les Càritas nacional i parroquials; l'acollida pròximament d'un nou sacerdot a Andorra, Mn. Cristian Casamitjana, provinent d'Argentina; la catequesi i els textos per als cursos 3er i 4rt de catequesi que promou el Bisbat; i diferents temes sobre arxius i patrimoni cultural.

Després de compartir un dinar de germanor, va visitar la seu del Control Central dels Bombers d'Andorra, a Santa Coloma, on es reben els avisos d'emergències i es coordinen els mitjans de socors, tant

personals com materials, de tot el Principat, així com la interacció amb altres cossos. Després de recórrer les instal·lacions va compartir una bona estona de diàleg amb els agents més veterans sobre la seva feina i responsabilitats.

L'Arquebisbe continuà la Visita Pastoral el 13 de novembre anant al col·legi Sant Ermengol on fou rebut per la Directora, M. Josep Pascual, i tot l'equip directiu, a més de Mn. Sàrries, el Delegat diocesà d'Ensenyament, Mn. Josep Chisvert; membres del Patronat del col·legi amb el ministre Ladislau Baró, i la Gna. Tomasa Itoiz amb el President de l'AMPA.

L'equip directiu informà Mons. Vives de la marxa del col·legi, amb els seus 865 alumnes, 122 treballadors i una gran implicació de mestres, professors, pares i famílies. Mons. Vives signà el llibre d'or del col·legi mostrant la seva satisfacció per la marxa del centre i expressant per escrit el seu agraïment per l'ajuda i suport que l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell exerceix al col·legi des de l'any 2015, succeint els PP. Salesians.

Durant la Visita Pastoral, Mons. Vives va fer referència a la importància del Sínode com una oportunitat crucial per a la comunitat catòlica d'Andorra, i animà els fidels a participar-hi activament

A continuació, l'Arquebisbe va conversar amb alumnes de diverses aules de primària, infantil, batxillerat i ESO, als qui va animar a no perdre mai l'estima pel Principat d'Andorra. També es va reunir amb els membres de l'equip de pastoral i els animà a transmetre els valors cristians, l'obertura al transcendent i els valors d'un humanisme integral.

A la tarda, l'Arquebisbe va continuar les visites a diferents aules d'infantil i va rebre de primera mà les explicacions dels Caps d'Estudis, a més de visitar la piscina i les instal·lacions renovades darrerament.

La Jornada es clogué a la Casa de l'Església de Santa Maria del Fener, on l'Arquebisbe es reuní amb alguns membres de Mans Unides d'Andorra encapçalats per la Presidenta, Meritxell Farrero, que l'informaren de la feina feta enguany i dels preparatius de la campanya de 2024. L'Arquebisbe els animà a treballar en les necessitats dels països menys desenvolupats i a potenciar l'activitat de sensibilització i de coneixement entre la població perquè prenguin consciència de la necessitat d'ajudar els països en vies de desenvolupament; i van compartir les respectives reflexions sobre la situació actual a la Franja de Gaza.

El dimecres 15 de novembre, Mons. Vives començà el recorregut pels centres escolars d'Andorra la Vella anant a les escoles de primària i secundària i de materno-infantil de l'Escola Francesa, on va visitar diverses aules i va parlar amb els alumnes de tots els cicles sobre les seves inquietuds. Particularment emotiva fou la cançó que els alumnes de materno-infantil havien preparat per saludar el Copríncep. També amb els alumnes de secundària i batxillerat l'Arquebisbe va mantenir un interessant col·loqui en el qual els va animar a estimar i treballar pel Principat d'Andorra i els exhortà a saber integrar el fracàs dins les seves vides i a saber recomençar sempre a la vida.

El recorregut pels centres d'ensenyament continuà el 29 de novembre a l'Institut Espanyol Maria Moliner, a La Margineda, on l'esperava l'Ambaixador d'Espanya al Principat d'Andorra, Carles Pérez-Desoy, i on va signar al llibre d'honor de l'institut; i ja en la darrera jornada de la Visita Pastoral, l'1 de desembre, amb la visita al col·legi Mare Janer i als centres de

L'Arquebisbe va visitar els centres escolars dels tres sistemes educatius del Principat i va conversar amb professors i amb alumnes de tots els cursos (a dalt, amb alumnes de l'Escola Francesa; i, a sota, al col·legi Mare Janer (esquerra) i al col·legi Sant Ermengol).

primera i segona Ensenyança i de batxillerat de l'Escola Andorrana. En tots els casos, l'Arquebisbe parlà amb alumnes i professors per copsar de primera mà les inquietuds i anhels d'uns i altres, així com el pols dels sistemes educatius del Principat.

Seguint el programa previst a la Visita Pastoral, la tarda del 16 de novembre l'Arquebisbe anà al Centre Penitenciari de La Comella

acompanyat pel Delegat diocesà per a la Pastoral Penitenciària i Arxiprest d'Andorra, Mn. Ramon Sàrries, i l'Adjunt al Representant del Copríncep Episcopal, Dr. Eduard Ibáñez. Va ser rebut pel Director del Departament d'institucions penitenciàries i del cos penitenciari, Miquel Àngel Garcia; i pel Director adjunt del centre penitenciari, Oriol Magriñà, que li van exposar la situació

actual de la institució penitenciària, on actualment hi ha 60 persones privades de llibertat, amb condemna o a l'espera de judici.

Al llarg de la tarda va saludar un bon nombre de funcionaris i va poder atendre amb total intimitat les visites dels qui havien demanat prèviament una entrevista privada amb ell. En ser molt nombrosa la demanda, va comprometre's a

tornar en dies posteriors i per a la celebració del Nadal, prevista per al dia 20 de desembre.

El dimecres 29 de novembre l'Arquebisbe va visitar Andorra Telecom, on el comitè executiu de l'empresa el va informar dels reptes i oportunitats que les tecnologies digitals plantegen al sector de les telecomunicacions, i on també va poder saludar tots els treballadors als qui va agrair la seva aportació en aquest important camp per al futur del Principat d'Andorra.

A la sessió que presidí al Comú, l'Arquebisbe expressà la seva preocupació pel problema de l'habitatge, tot recordant que és un dret constitucional, i per les dificultats de moltes famílies per fer front a l'augment dels preus

Posteriorment anà a la Clínica Sant Vicenç d'Enclar, on va poder saludar els padrins i residents i interessar-se pel seu estat de salut; i cloqué la jornada amb una visita a la Casa Pairal l'Enclau de Santa Coloma, on va conversar una bona estona amb els padrins i va poder conèixer els serveis de què poden gaudir en aquestes instal·lacions.

L'endemà, 30 de novembre, l'Arquebisbe visità la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell (FPNSM), de la qual Mons. Vives és President honorífic. Fou rebut per l'equip directiu de l'entitat, que li oferí tota mena d'explicacions professionals acurades de la tasca que es porta a terme a la Fundació.

Actualment, la FPNSM és la institució andorrana més implicada i dedicada a oferir atenció i suport a les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament i a les seves famílies. Atén més de 500 persones i compta amb més de 300

professionals distribuïts en quatre àrees especialitzades, amb serveis i programes específics. L'Arquebisbe va compartir amb els nois, joves i adults acollits a la FPNSM les seves inquietuds i s'interessà pels tallers que portaven a terme. Precisament els joves del taller ocupacional Xeridell, en un acte molt entranyable, li van fer entrega d'un petit obsequi fet per ells i li van explicar el seu significat.

Posteriorment, el Copríncep es traslladà al Comú d'Andorra la Vella, on fou rebut pels Cònsol Major i Menor, Hble. Sr. David Astrié i Hble. Sr. Miquel Canturri; a més de la Ministra de Presidència, Economia, Treball i Habitatge, M.I. Sra. Conxita Marsol; i la Consellera General M.I. Sra. Sílvia Riva, que van assistir a la sessió extraordinària de Comú.

A la Sala del Consell del Comú, el Cònsol Major adreçà al Copríncep un parlament en què va posar en relleu l'esforç que ha fet la Parròquia per millorar les prestacions als ciutadans i oferir suport en temes complexos com l'habitatge o en situacions adverses com les viscudes durant la pandèmia, a més de prestar serveis de qualitat en diverses àrees ciutadanes.

Per la seva part, Mons. Vives va començar el seu parlament recordant que la visita al Comú es va haver de posposar per la mort sobtada de l'ex-cap de Govern Antoni Martí, per qui va tenir un record ben especial, així com per la seva família. Tot seguit destacà la visita que acabava de fer a la FPNSM, que qualificà com un orgull per a la Parròquia i per tot el Principat per la seva dedicació als més vulnerables.

Destacà també que la Visita Pastoral és un moment de trobada amb tots els ciutadans, més enllà de la seva fe, i com aquests dies havia pogut copsar el millor de la ciutadania, especialment amb els joves i adolescents que ha anat trobant a les escoles, els quals li havien transmès la seva preocupació pel futur i per

tenir una vida digna al Principat. Va parlar de les dificultats de moltes famílies per fer front a l'augment dels preus dels productes i subministraments bàsics, que han fet més difícil la seva vida, i expressà la seva preocupació personal pel problema de l'habitatge, tot recordant que és un dret constitucional i que tot país ha de garantir als seus ciutadans la possibilitat de viure dignament dins del seu territori.

En aquest sentit, va animar Govern i Comuns a situar aquesta qüestió com una prioritat, tot i la seva complexitat i essent conscients que cal temps perquè les polítiques públiques donin resultats.

Recordà que el Papa Francesc afirma que la política també ha de deixar-se inspirar per l'amor, perquè en la política també hi ha lloc per estimar, especialment a aquells més petits, els exclosos, els més febles, els que més pateixen. I, finalment, va acabar desitjant un bon final

A la reunió amb treballadors socials i voluntaris de Càritas Andorrana, Mons. Vives els va agrair ben sincerament el seu treball en favor dels més vulnerables

de mandat davant unes eleccions comunals ja pròximes, i subratllant el goig que suposa sempre celebrar eleccions, perquè posa de manifest la bona salut democràtica del país.

Acabats els parlaments, l'Arquebisbe va signar al Llibre d'Honor del Comú i va rebre com a obsequi de la corporació la figura en ceràmica de l'Anyell de l'església de Santa Coloma. Tot seguit va visitar les dependències del Comú i va saludar tots els treballadors per agrair-los el seu treball en favor de la Parròquia.

Finalitzà el matí anant al BiciLab, un nou museu dedicat als vessants històric, esportiu i de competició de la bicicleta, i amb el posterior dinar de germanor amb els padrins de la

Durant la Visita Pastoral, Mons. Vives també tingué ocasió de conèixer de primera mà diverses institucions socials de la Parròquia, entre les quals la Fundació Privada nostra Senyora de Meritxell (a dalt a l'esquerra), la residència d'ancians El Cedre (a la dreta), la Clínica Sant Vicenç d'Enclar (a sota a l'esquerra) i la Casa Pairal de Santa Coloma

Parròquia i els membres del Comú a la Casa Pairal.

A la tarda, acompanyat dels Cònsols, l'Arquebisbe va visitar les instal·lacions del Centre Esportiu Serradells, renovat després de l'incendi que va sofrir fa 5 anys. Al mateix edifici s'ubica l'Escola Bressol del Comú, on hi ha escolaritzats 43 infants de fins a tres anys. I a continuació visità el Centre Cultural La Llacuna, on hi ha l'escola de música, dirigida per Jordi Sabata, i on hi cursen estudis 400 nens i joves de diverses edats; i les escoles de pintura, de teatre i dansa, de manualitats i restauració, d'art i de gravat

i joieria, i cada una d'elles parlà amb professors i alumnes.

La jornada finalitzà a l'església de Santa Maria del Fener, on l'Arquebisbe va beneir la reforma de les instal·lacions que serveixen per atendre les necessitats de Càritas Nacional Andorrana. Allà es van reunir la Junta de Càritas Andorrana, els treballadors socials que hi col·laboren i alguns voluntaris, i els va agrair ben sincerament el seu treball en favor dels més vulnerables.

La darrera jornada de la Visita Pastoral, l'1 de desembre, a més de les escoles esmentades anteriorment,

Mons. Vives la dedicà a la residència d'ancians El Cedre, un centre d'atenció vinculat al Servei Andorrà d'Atenció Sanitària, SAAS, dedicat a persones grans o discapacitades que requereixen un alt grau d'atenció sanitària i social. Actualment, al Cedre hi ha 90 places i se n'han disposat 20 de noves que entraran en funcionament en els propers dies. Mons. Vives saludà personalment tots els avis i cuidadors i els va agrair la tasca que ha fet per al país durant la seva vida activa, així com la bella tasca envers els avis que fan el conjunt dels cuidadors. **Edu**

Funeral d'Estat a Escaldes pel M.I. Sr. Antoni Martí Petit

L'Arquebisbe d'Urgell i Copríncep d'Andorra, Mons. Joan-Enric Vives, va presidir el dimecres 8 de novembre el funeral d'Estat per l'excap de Govern del Principat d'Andorra, M. I. Sr. Antoni Martí Petit, que morí sobtadament el dia 6 d'una aturada cardiorespiratòria, als seixanta anys. El Govern d'Andorra va decretar dos dies de dol nacional.

L'Eucaristia exequial es va ce-

lebrar a l'església de Sant Pere Màrtir, a la Parròquia d'Escaldes-Engordany, d'on era fill el difunt. Hi van concelebrar el Rector de la Parròquia, Mn. Jaume Soy; l'Arxiprest de les Valls d'Andorra, Mn. Ramon Sàrries; i els sacerdots d'Andorra juntament amb el Secretari general del Bisbat, Mn. David Codina.

L'església de Sant Pere Màrtir va quedar petita per acollir la família, el amics, autoritats i veïns de la

Parròquia que s'hi van aplegar en el darrer adeu al polític escaldenc, de qui Mons. Vives va posar en relleu la seva tasca de servei al país, a la qual va dedicar gran part de la seva vida des dels diferents càrrecs que va ocupar al Comú d'Escaldes-Engordany, al Consell General, i durant 8 anys com a Cap de Govern d'Andorra. L'Arquebisbe també va tenir uns sentides paraules de consol per a la família de l'excap de Govern.

Homilia de Mons. Vives en l'Eucaristia exequial pel M.I. Sr. Antoni Martí Petit

Benvolguts Mossens, estimada Lídia i fills Sergi, Dot i Èric, mare Teresa i germà Dot, nebots i familiars de l'estimat Antoni Martí.

M.I. Sr. Cap de Govern, M.I. Sr. Síndic, M.I. Sr. President del Tribunal Constitucional, MM.II. Representants del Coprínceps, Hble. Sr. Cònsol de Canillo i Hble. Sra. Cònsol d'Escaldes-Engordany, Ministres i altres Autoritats, benvolguts andorrans, germanes i germans.

Davant l'enigma del dolor i de la mort, tots desitgem saber, anhelem que algú ens doni llum. Des de dilluns, quan sobtadament la mort ens arrabassava l'excap de Govern, M.I. Sr. Antoni Martí Petit, hem cercat perquè i ajuda per al nostre dolor tan gran i la nostra tristesa.

"Déu és pau!", ens ha dit l'Apòstol, en la seva carta als de Filipis. I ens ha demanat acudir a la pregària i a la súplica per obtenir la pau i la llum. Ho fem més des de dilluns passat. Ho fem ara, amb la seva estimada família, amb la comunitat cristiana d'Escaldes-Engordany, la seva estimada Parròquia, i amb tot el dolor del Principat, encapçalat per les seves Autoritats, en aquest funeral d'Estat per ell.

Acabem de proclamar el relat de la crucifixió, la mort i la resurrecció de Jesucrist, segons Sant Lluc. És el centre del misteri pasqual que els cristians estimem i seguim. Està al centre de la fe que professem com a creients, tant catòlics com evangèlics, luterans, ortodoxos i anglicans. Crist va morir per amor a tota la humanitat i el seu sacrifici transforma la mateixa mort. Qui estima venç la mort. Entra en una nova dimensió d'existència, de plenitud eterna de vida.

Jesús ens convenç amb la seva mort, plena de confiança en Déu Pare, perquè comprenem que és una mort per amor. Venç el mal amb l'amor, i ho aconseguim amb la seva Creu i la seva Resurrecció. És perquè estima molt, perquè estima el Pare i estima tots els homes i dones, perquè s'ha entregat a la mort i a una mort de creu, que el Pare l'ha ressuscitat. I nosaltres creiem en Ell, confiem en Ell. I només una existència viscuda amb amor serà testimoni convincent de la vida eterna que esperem.

Crist mereix ser seguit, mereix que creguem en Ell. En el rostre del Crist resplendeix el rostre totpoderós-en-l'amor del mateix Déu. Des de Pasqua sabem que Déu pateix, que vol patir amb nosaltres,

que les nostres vides li importen, que no està lluny de cadascun de nosaltres. Ell ha carregat sobre les seves espatlles tot el sofriment del món i el transforma. Només Ell ho podia fer. No explica el sofriment, ni la mort, però la viu, la sofreix amb amor, i la transforma. Crist ha vençut la mort. I la nostra fe és també una victòria.

Si estimem com el Senyor Jesús, trobem sentit al nostre viure i resuscitem amb Ell. Les persones, amb instint encertat, ens resistim a acceptar la perspectiva de la ruïna total i de l'adeu definitiu. La llavor d'eternitat que portem en nosaltres, que no som només matèria, s'aixeca contra la mort. I mentre tota imaginació fracassa davant la mort, els cristians,

allixonats per les paraules i la Pasqua de Jesucrist, afirmem que l'home i la dona han estat creats per Déu per a un destí feliç, situat més enllà de les fronteres de la misèria terrestre. La fe cristiana ensenya que la mort corporal, va ser vençuda per la Creu de Jesús.

Déu ofereix la possibilitat d'una comunió amb les persones estimades, que la mort ens arrabassa, donant-nos l'esperança que posseïxen ja, en Déu, la vida veritable. Sobretot -com ensenyava Sant Pau- si s'han interessat per "tot allò que és veritat, respectable, just, net, amable, de bona reputació, virtuós i digne d'elogi". Els grans valors humans i cristians, que concreten el camí vital de l'amor.

I l'excap de Govern Antoni Martí ho va intentar durant la seva vida, feta de servei al nostre país. Avui li ho agraïm i li demanem a Déu que li ho premiï.

L'excap de Govern que avui enterrem amb llàgrimes i dolor, ha estat un gran servidor del Principat d'Andorra des dels diversos serveis que ha exercit des de jove al Comú d'Escaldes-Engordany, al Consell General, com a Conseller general i President del Grup Parlamentari, i durant vuit anys com a Cap de Govern d'Andorra, sempre amb voluntat de servidor públic.

Li devem la culminació del procés de transformació, d'homologació i de transparència internacional d'Andorra. Va signar l'acord monetari, va completar el marc fiscal, va reformar l'Administració pública i va implementar el procés d'aproximació a la Unió Europea, fent d'Andorra un Estat cooperador, avançat i modern.

Multitud de fidels es van aplegar a l'església de Sant Pere Màrtir d'Escaldes-Engordany per sumar-se al darrer adeu a l'Antoni Martí Petit.

Potser la seva esposa Lídia i els seus tres fills haurien volgut poder gaudir més de la seva dedicació, però us deixa un gran llegat d'estimació i de figura entregada a la tasca de servidor públic, que anteposà el bé comú al seu propi bé. Gràcies pel vostre recolzament Lídia, pregarem units per ell. Em deia que sort en tenia de tu i de la teva fe tan forta i tan gran que tant us ha ajudat en els moments difícils que tota existència comporta.

Les nostres Autoritats aquí presents, i molts polítics han volgut expressar aquests dies les seves vivències tingudes amb ell, l'amistat i l'admiració que li han professat per la seva intel·ligència i la bona conducció dels assumptes públics, i sobretot per la seva entrega incondicional al nostre Principat d'Andorra, la seva pàtria estimada. No es feia l'important, sabia reconèixer els seus límits, en tot aplicava un cert bon humor, i sabia escoltar la veu del poble. Volia el progrés del seu país; que el país sempre hi sortís guanyant. Com a Copríncep tinc molt bon record del tracte amb ell, i les nostres converses anaven més enllà de l'exquisit tracte institucional amb què sempre em va obsequiar.

Elevem les nostres pregàries a Déu pel repòs etern de la seva ànima i donem suport a la seva esposa, Lídia, i fills Sergi, Dot i Èric, mare Teresa i germà Dot, i a la resta dels seus familiars. Estem amb vosaltres.

Qui estima venç la mort. Entra en la vida eterna, que no tindrà mai fi. Que reposi en la pau del seu Senyor! Amén.

FRENAR LA
DESIGUALTAT
*és a les
teves mans*

Mans **Unides**
CAMPANYA CONTRA LA FAM

Uneix-te

900 811 888

bizum 33439

manosunidas.org

Relleu del Representant del Copríncep Episcopal

En un acte sobri i solemne celebrat el 27 de novembre a la una de la tarda a la sala del tron del Palau Episcopal de La Seu d'Urgell, el Dr. Eduard Ibáñez Pulido prengué possessió del seu càrrec com a Representant Personal del Copríncep Episcopal d'Andorra i el jurà sobre els Evangelis.

El Dr. Eduard Ibáñez Pulido ha vingut desenvolupant des de juliol de 2022 el càrrec d'Adjunt al Representant del Copríncep Episcopal, en estreta col·laboració amb el fins ara Representant Personal del Copríncep, Mons. Josep Maria Mauri Prior, i amb la resta del personal dels Serveis del Copríncep.

Mons. Josep M. Mauri Prior (Alzina de Moror, 1941) continuarà exercint com a Vicari General de la Diòcesi d'Urgell, Director del Museu Diocesà, Rector de les Parròquies que ja servia fins ara, i membre de diversos Patronats.

La tarda del mateix dilluns 27 de novembre, el Dr. Ibáñez i Mons. Mauri van ser rebuts pel Cap de Govern i el Síndic General de les Valls d'Andorra.

Breu currículum del Dr. Ibáñez

Nascut a Barcelona el 14 de maig de 1969, està casat i és pare de dos fills. És llicenciat en Dret i Doctor en Dret Penal per la Universitat de Barcelona (1992 i 2007); llicenciat en Filosofia per la Universitat Ramon Llull (2012), i ha cursat estudis de Teologia a la Facultat de Teologia de Catalunya.

És advocat col·legiat a l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona (1992), especialitzat en l'àmbit penal i penitenciari (1993). Va ser Director de l'entitat Justícia i Pau de Barcelona (2002-2021), i President de la *Comisión General de Justicia y Paz de España* (2010-2019).

El Dr. Eduard Ibáñez va jurar davant els Evangelis el càrrec de Representant Personal del Copríncep Episcopal. A sota, amb Mons. Vives i Mons. Mauri a la sala del tron del Palau Episcopal.

Del març de 2021 fins a juliol de 2022 va treballar com a tècnic a la Direcció General d'Afers Religiosos, depenent del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya.

El 21 de juliol de 2022 fou nomenat Adjunt al Representant Personal del Copríncep Episcopal d'Andorra, i el 27 de novembre de 2023 ha pres possessió com a Representant Personal del Copríncep Episcopal.

Ha col·laborat com a professor de matèries relacionades amb el Dret a la Facultat de Filosofia de la Universitat Ramon Llull, a la Facultat d'Educació Social i Treball Social de

la Fundació Pere Tarrés i a la Facultat de Comunicació Blanquerna, de la Universitat Ramon Llull, i abans a l'Institut Catòlic d'Estudis Socials de Barcelona (ICESB).

És autor de molts articles a revistes especialitzades i ha publicat diversos llibres, entre els quals: "L'Economia de Francesc" (Ed. Claret – Barcelona, 2020); "La lluita per la llibertat religiosa i de consciència" (Ed. Claret – Barcelona, 2019); "*La libertad religiosa: derecho humano fundamental, motor de progreso social*" (*Comisión General de Justicia y Paz de España* – Madrid, 2017). **Edu**

900 anys de la consagració de Sant Climent de Taüll i Santa Maria de Taüll

L'Arquebisbe d'Urgell va presidir el diumenge 10 de desembre a l'església romànica de Santa Maria de Taüll la solemne celebració eucarística amb motiu de la commemoració dels 900 anys de la consagració d'aquest temple i de Sant Climent de Taüll. Hi assistiren nombroses autoritats locals i comarcals així com molts veïns i fidels de la vall, que van omplir l'església de gom a gom.

El 10 de desembre de l'any 1123, Sant Ramon Guillem, Bisbe de Roda d'Isàvena, consagrà l'església de Sant Climent de Taüll, i l'endemà consagrà

així mateix l'església de Santa Maria de Taüll. Des de l'any 2000, tots dos temples formen part del conjunt d'esglésies romàniques de la Vall de Boí declarades Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO.

A la seva arribada a Taüll, l'Arquebisbe Joan-Enric fou rebut pel Rector de la Vall de Boí, Mn. Ricard Barba; que estava acompanyat per la Consellera de Cultura de la Generalitat, Natàlia Garriga; l'Alcaldeessa de Vall de Boí, Sònia Bruguera; el Delegat del Govern de l'Alt Pirineu i Aran, Josep Castells; i el President del Consell Comarcal, Albert Palacín, entre d'altres autori-

tats. Acompanyaven l'Arquebisbe el Vicari general de la Diòcesi, Mn. Josep M. Mauri; el Secretari general del Bisbat, Mn. David Codina; la Delegada diocesana de Patrimoni, Clara Arbués; i la Delegada diocesana de Mitjans de Comunicació Social, Cristina Orduña.

A l'homilia, Mons. Vives va glossar les lectures del llibre d'Isaïes corresponents al segon diumenge d'Advent tot posant l'èmfasi en la intenció d'obrir camins en el desert per oferir compassió i acompanyament, i establint alhora un paral·lelisme amb el desert que viu l'home contemporani per la falta de valors, el consumisme

El 10 de desembre de l'any 1123, el Bisbe de Roda d'Isàvena, Sant Ramon Guillem, consagrà l'església de Sant Climent de Taüll (esquerra) i l'endemà consagrà l'església de Santa Maria de Taüll.

L'Arquebisbe d'Urgell presidí a Santa Maria de Taüll la solemne Eucaristia amb motiu dels 900 anys de la consagració del temple.

i la solitud de les persones malgrat la gran intensitat comunicativa als mitjans digitals.

Així mateix, va parlar de l'Advent com del temps que l'Església dedica a la Mare de Déu i a la preparació de la nativitat de Jesucrist, encoratjant els assistents a viure la preparació del Nadal i explicant el significat de les pintures romàniques del temple. Va fer també un recorregut per la importància històrica de la Vall de Boí i el paper aglutinador de les seves esglésies en tots els seus diferents vessants al llarg dels segles: ser punt de trobada, de pregària, d'espiritualitat, de protecció, de defensa i d'art sacre.

També va posar en valor el suport i l'ajut de les institucions en el sosteniment del patrimoni; en la restauració i en el reforç de les estructures de Santa Maria i de Sant Climent des de la designació de les esglésies de la vall com a Patrimoni de la Humanitat; i destacà, sobretot, el valor del poble que ha permès la pervivència de les esglésies i el culte que s'hi ha mantingut com a expressió de la fe cristiana.

Mons. Vives finalitzà l'homilia amb el recordatori d'una altra efemèride destacada: justament el 10 de desembre de 1948, fa 75 anys, l'Assemblea

General de les Nacions Unides, reunida al Palau de Chaillot de París, aprovà i proclamà la Declaració Universal dels Drets Humans. I, evocant aquesta fita històrica, l'Arquebisbe va demanar que recordéssim el paper que cadascú té en el respecte dels drets humans, que ajuden a créixer en la dignitat de la humanitat, més enllà de guerres injustes i d'agressions.

Al fil d'aquesta idea, l'Arquebisbe va voler destacar especialment la presència dels valors cristians a la Vall de Boí de manera ininterrompuda durant 900 anys, sostinguts per una comunitat de muntanya que s'ha mantingut fidel a les seves arrels. De la seva banda, el Rector de la Parròquia, Mn. Ricard Barba, va agrair la presència de l'Arquebisbe Joan-Enric en les activitats de l'Any Taüll i expressà la convicció que els cristians seguiran estant presents a la Vall de Boí com ho han estat des d'abans dels darrers nou segles.

La declaració de la UNESCO de les esglésies de la Vall de Boí com a Patrimoni de la Humanitat va suposar un salt qualitatiu en la percepció del conjunt dels temples i també en l'esforç per la seva conservació i la divulgació de la seva singularitat. La creació d'un

Consorti del Patrimoni de la Vall de Boí ha permès fer un seguiment de les accions de restauració i conservació. El Consorci, juntament amb l'Ajuntament de la Vall de Boí i el Departament de Cultura de la Generalitat, portarà a terme les activitats de l'Any Taüll, que inclouen diferents intervencions relacionades amb la preservació i difusió del patrimoni, com ara la recuperació de les pintures externes del campanar de Sant Climent, la millora del Centre d'Interpretació del Romànic a Erill la Vall i l'apropament del romànic a les escoles.

La celebració eucarística a Santa Maria de Taüll serví alhora com a cloenda de les activitats (com ara concerts, conferències, pregàries i celebracions...) organitzades per la Parròquia al llarg de l'any 2023 amb motiu de l'efemèride, vinculades als fidels i veïns dels pobles de Taüll, Boí, Barruera, Durro, Erill i Cardet. Ara comença un altre període de celebracions dels 900 anys de la consagració de les dues esglésies sota l'epígraf d'"Any Taüll", comissariat per l'historiador Eduard Riu, que vol fomentar el coneixement dels temples de la vall i el que representen per a l'art i la història del nostre país. **EdU**

Breu història dels arxius del Bisbat d'Urgell. "Urgellensis Ecclesiae Archivia"¹

El 21 de juliol de 2014, el Bisbat d'Urgell obria unes noves instal·lacions i serveis per als seus arxius a l'antiga església dels Dolors, situada a continuació dels Serveis de la Mitra d'Andorra. L'Arquebisbe Joan-Enric en féu la seva solemne inauguració el 10 d'octubre d'aquell mateix any.

Allí es depositaren, en unes instal·lacions modernes i més adequades i segures per a la documentació, els arxius Capitular, Diocesà i els Parroquials. En aquest meu parlament presentaré breument la documentació continguda, indicant els documents més importants, i m'estendré més en

els historiadors que han treballat, estudiat o publicat llur documentació.

L'Arxiu Capitular

Comença al segle IX. El document més antic és del 815. Conté la documentació generada pel Capítol a través dels segles, primerament en pergamins i després en volums i en paper. És notable la notaria de Sant Ot, que era el notariat de la ciutat de La Seu d'Urgell, que s'inicia a finals del segle XIII i hem conservat fins a

finals del segle XVI. A partir d'aquest moment la documentació es troba a l'Arxiu Notarial de Lleida. També mereix una especial menció la biblioteca capitular pel seu gran valor. Està constituïda per manuscrits i incunables. Conté manuscrits que van des del segle IX fins al segle XVI, uns 150, juntament amb un centenar

alguna dependència de la Catedral. Després, a l'Edat Moderna, quan als segles XVI-XVII s'obrà una sagristia nova (un cos d'edifici adossat al claustre a continuació de l'absis de la Catedral), la seva documentació s'instal·là en un recinte destinat a aquest Arxiu. També hem de recordar que, durant la Guerra Civil,

La sala La Immaculada de la Seu d'Urgell acollí la conferència de Mn. Benigne dins els actes d'homenatge a Dom Cebrià Baraut.

d'incunables. És la biblioteca que el Capítol aplegà al llarg dels segles i se'n serví en les seves consultes i estudis.

Aquest Arxiu, per ser el més antic i notable del Bisbat d'Urgell, fou el dipositari dels antics monestirs del Bisbat. Així, guarda la rica documentació dels pergamins que s'han conservat dels monestirs: Codinet, Trespunts, Tavèrnoles, Santa Cecília d'Elins i del convent dels Dominics.

La documentació d'aquest valuós Arxiu als inicis devia guardar-se en

el Govern de la Generalitat, per tal de conservar tot aquest tresor documental i cultural ordenà que tot l'Arxiu fos traslladat a la Biblioteca de Catalunya. Pasada la guerra, la documentació fou reintegrada novament a la seva seu pròpia de la Catedral. Posteriorment, als nostres dies, el Bisbe Joan Martí,

l'any 1977, traslladà tot l'Arxiu Capitular al Bisbat i el col·locà dins d'armaris metàl·lics en sistema "compactus". I, finalment, l'any 2014, com hem dit abans, es custòdia a les noves instal·lacions per als Arxius d'Urgell, d'una manera més segura i definitiva.

L'Arxiu Diocesà

Conté la documentació que els Bisbes en el règim de la Diòcesi han generat al llarg dels segles, i—com en tots els Arxius—, no s'ha conservat

¹ Conferència pronunciada el 16 de setembre de 2023 a La Seu d'Urgell dins les "Jornades de Textos medievals del Bisbat d'Urgell i Homenatge a Dom Cebrià Baraut i Obiols (1917-2003). Organyà – La Seu d'Urgell, 15-16 de setembre de 2023".

El 2014 es va inaugurar a l'antiga església dels Dolors la nova seu dels Arxius del Bisbat d'Urgell, amb unes instal·lacions de primer ordre tant en relació amb la seguretat com pel que fa a la conservació del fons documental.

tota la documentació generada, sinó que per diverses raons alguna part d'ella s'ha perdut. L'Arxiu comença amb una molt poca documentació de finals del segle XIII. Hi ha un buit i continua amb una sèrie de volums enquadernats, que s'inicien a finals del segle XIV. D'entre les diverses sèries, pròpies del règim del Bisbat, posarem de relleu el *Registre de Cúria*, on es reflecteixen les intervencions i actuacions del Bisbe i de la seva Cúria en relació amb les diverses esglésies de la Diòcesi. També és força notable la sèrie de *Les visites de les esglésies*. El Concili de Trento manà que els Bisbes havien d'establir unes visites periòdiques a cadascuna de les esglésies. Descriuen l'estat en què es troben les esglésies, tot assenyalant, en forma de manaments, les reformes que cal fer-hi. També sovint es parla de les institucions que hi pogués haver en una església o de l'actitud que adoptaven els seus rectors en el compliment dels seus deures.

La disposició episcopal de reunir els arxius parroquials ha esdevingut d'una gran utilitat, perquè facilita enormement la labor dels investigadors

La seva documentació des dels seus inicis es custodiava en alguna dependència del Bisbat. Durant la Guerra Civil l'Arxiu no fou traslladat a un altre lloc fora de la ciutat, sinó que degué romandre dins la mateixa casa del Bisbat. Als nostres dies, el Bisbe Joan Martí, l'any 1975, col·locà tot l'Arxiu Diocesà dins l'edifici de les noves oficines, en armaris metàl·lics i en forma de "compactus". Finalment l'any 2014, quan l'Arquebisbe Joan-Enric inaugurarà una nova seu per als Arxius del Bisbat, també aquest Arxiu Diocesà passà a la seva ubicació definitiva.

Els Arxius Parroquials

L'any 1972, el Bisbe Joan Martí tal

com també insistia la Conferència Episcopal Espanyola, ordenà que tots els Arxius Parroquials, la documentació dels quals fos anterior al segle XX, havien de ser dipositats a l'Arxiu Diocesà. Aquesta disposició tenia per objecte salvaguardar tota una documentació, molt valuosa pel que fa a la història de les Esglésies locals. Era una documentació exposada a múltiples i contínues pèrdues, agreujades perquè un bon nombre d'esglésies ja no gaudien de la residència del seu Rector. A més, tampoc en la majoria dels casos la documentació no gaudia d'unes bones condicions de conservació i de seguretat. Així és que progressivament aquesta documentació va ingressar a l'Arxiu Diocesà. Allà primer es varen netejar els documents, foren inventariats els seus fons, i finalment aquests arxius parroquials foren dipositats a l'Arxiu Diocesà. Les seves principals sèries són els *Llibres Sagramentals*, *Manuels Notarials*, *Llibres de Comp-*

tes, *Visites Pastorals, Testaments i Capítols Matrimonials*, amb altra documentació diversa. Cada arxiu parroquial és diferent en quant a les seves sèries conservades.

En definitiva, aquesta disposició episcopal de reunir els arxius parroquials ha esdevingut d'una gran utilitat, perquè facilita enormement la labor dels investigadors que en poden fer la seva consulta en un mateix lloc, on es troba la múltiple documentació, reunida, conservada i sobre tot inventariada. Per als genealogistes, que estudien l'origen de llurs famílies i que avui en dia augmenten cada vegada més en nombre, esdevé especialment interessant, perquè és en els Llibres Sagramentals on troben les dades que cerquen.

I també tots aquests Arxius Parroquials, degudament inventariats, l'any 2014 varen ingressar a la nova seu dels Arxius d'Urgell. En summa, com hem anat dient, els Arxius de l'Església d'Urgell estan integrats per l'Arxiu Capitular, l'Arxiu Diocesà i els Arxius Parroquials, i resten custodiats en la nova seu de l'església dels Dolors.

Els documents més valuosos i rellevants

Es conserven i es troben a l'Arxiu Capitular, que és el més antic de tots i custodia els documents històrics més valuosos de l'Església d'Urgell. En farem una breu enumeració i una succinta presentació.

1.- Pergamins:

- Un pergami de l'any 815, que porta la data del 15 d'octubre i pertany al Monestir de Codinet. Està escrit amb lletra visigòtica. Correspon a la compra d'un terreny, en el qual poc temps després bastiren un monestir. És el pergami datat que esdevé el més antic d'entre els que es conserven a Catalunya.

- L'acta de consagració de la Catedral (segles IX-X), amb lletra visigòtica-carolina. Esmenta gairebé unes 300 Parròquies i esglésies. Eren

les que en aquell temps formaven el Bisbat d'Urgell. Per a la gran majoria d'elles, és la primera vegada que el seu topònim apareix escrit en un document. A més, venen escrites de forma arcaica o llatinitzada, tal com s'anomenaven en aquell temps.

2.- Fragments de manuscrits:

- Aquí hem d'esmentar el fragment que ens reporta una traducció catalana del *Liber Iudicum*, text jurídic visigot, l'original del qual és en llatí. Aquest valuós fragment és el primer

Antoni Rodil d'Abadal és l'autor d'"El compendio histórico en lo eclesiástico civil i político de la Ciudad y Santa Iglesia de Urgel y su Obispado", el primer intent de redactar una història crítica de La Seu d'Urgell i especialment del Bisbat

text escrit enterament en català, d'un manuscrit -no dic document o pergami-, tal com es coneix fins al dia d'avui.

3.- Manuscrits:

- Un còdex Miscel·lani Patrístic que conté els "Diàlegs de Sant Gregori Magne i altres textos dels Sants Pares", amb lletra visigòtica. És un manuscrit datat l'any 938, provinent de l'Al-Andalus. És un dels manuscrits més antics guardats a Catalunya, i el que per primera vegada empra una numeració aràbiga.

- Entre els manuscrits il·luminats hem d'esmentar el nostre *Beatus*, del segle X, de lletra visigòtica. És molt valuós per la seva vuitantena de gravats. També el *Missal del Bisbe Galceran de Vilanova*, de finals del segle XIV i lletra gòtica, és molt apreciat pels seus gravats.

- Altres manuscrits: De caràcter bíblic tenim una Bíblia en dos volums, del segle X i amb lletra carolina. Conté el text de la *Vulgata*, i encara que no tingui cap il·lustració o gravat, esdevé important per la seva antiguitat. En l'ordre jurídic,

tenim també un exemplar de la Col·lecció canònica Dionisio-Adriana, del segle IX-X, lletra carolina amb alguna petita reminiscència de visigòtica. La seva procedència probablement és francesa i conté concilis i decretals pontificis. Finalment, en l'ordre musical, no podem oblidar una còpia de la "Missa de Difunts", de Joan Brudieu. Encara que no sigui el manuscrit original, sinó una còpia posterior, és l'única còpia coneguda i conservada en el nostre arxiu d'aquesta important composició del gran mestre musical de la Catedral d'Urgell.

4.- Incunables:

- Entre els diversos incunables hem de destacar el *Breviarium Urgellense*, editat a Venècia el 25 de juny de 1487. Es tracta d'un exemplar únic i esdevé molt valuós, perquè conté el rès antic de l'església urgell-litana, abans de la unificació litúrgica establerta pel Concili de Trento.

Els principals historiadors i investigadors dels Arxius d'Urgell

Després d'aquesta exposició sobre l'iter que han seguit els Arxius d'Urgell i d'aquesta mostra de les seves peces documentals més valuoses i excel·lents, crec que no hi pot mancar tampoc una relació de quins han estat els investigadors principals i més il·lustres que al llarg dels temps hi han treballat i quins treballs han realitzat, principalment a l'Arxiu Capitular.

Ens situem ja als inicis de l'Edat Moderna i trobem l'insigne notari Pere Tragó, Doctor en Dret, fill de Pere Tragó i de Joana Rabins, natural de Castellbò, que actuà com a notari de La Seu, des dels anys 1488 fins al 1548, any de la seva mort que tingué lloc a Castellbò. A l'Arxiu guardem una dotzena de volums de la seva activitat notarial. És també l'autor de la cèlebre obra, que redactà en 1519, l'*Espill manifest de totes les coses del vescomdat de Castellbò*. A part d'aquesta feina de notari i de la seva magnífica obra, que acabem

d'esmentar, treballà també activament en tasques d'indexació dels nostres documents de l'Arxiu Capitular. En efecte, inicià una magna obra no continuada ni completada, que pretenia indexar o inventariar els nostres documents, en forma d'índexs, que s'havien d'inscriure en diversos volums, segons la seva naturalesa o procedència. Endemés, ens ha deixat tot un plec de fitxes, que són uns índexs de documents¹.

A mitjan segle XVII, Guillem Costa, monjo de Cuixà, exercí uns 8 anys d'arxiver del nostre Arxiu Capitular. Estudià i transcrivé força documents per encàrrec de Pere de Marca i de Baluze. Aquests estudis i transcripcions, fets per ell, avui es conserven a la Biblioteca Nacional de París.

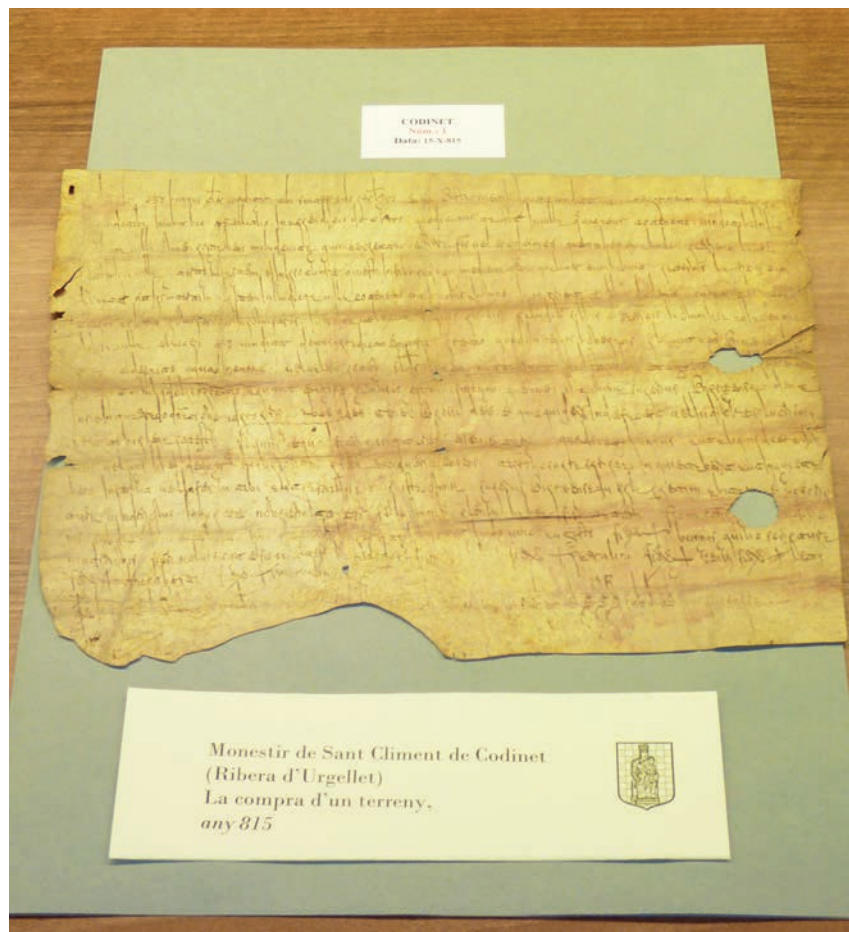
En entrar al segle XVIII, trobem dos Canonges que feren treballs molt importants sobre la documentació del nostre Arxiu Capitular. Són Francesc Sallés de Rius i Antoni Rodil d'Abadal. Francesc Sallés de Rius, fou Canonge d'Urgell des de 1708 fins l'any 1738, en què morí. Durant aquest període devia consultar les sèries documentals de l'Arxiu Capitular i especialment s'hi dedicà d'una forma més plena a partir de l'any 1734 en què fou nomenat "arxiver d'escriptures". El resultat dels seus estudis és que ens ha deixat 14 manuscrits en què transcriu documents o indexa escriptures, treballs que esdevenen molt útils pels investigadors i estudiosos. La temàtica d'aquests volums, la podem resumir en índexs de conclusions capitulars, recapitulacions i còpies de documents, dictàmens jurídics, organització del Capítol i consuetes. Mn. Enric Moliné n'ha fet

¹ Cebrià BARAUT, "Els documents dels segles IX i X, conservats a l'Arxiu Capitular de La Seu d'Urgell", *Urgellia*, vol. 2 (1979), p. 12-13; *Spill manifest de totes les coses del vescomdat de Castellbò*, a cura de Cebrià Baraut, Societat Cultural Urgel·litana, La Seu d'Urgell, 1982, p. XV-XVII.

Els Diàlegs de Sant Gregori el Magne
any 938

A dalt, "Els diàlegs de Sant Gregori el Magne" (any 938). A sota, pergamí de l'any 815 on es consigna la compra d'un terreny en el qual poc temps després bastiren el monestir de Sant Climent de Codinet.

CODINET
Núm. 1
Data: 15-X-815

Monestir de Sant Climent de Codinet
(Ribera d'Urgellet)
La compra d'un terreny,
any 815

una presentació i anàlisi a l'anuari *Urgellia*².

Antoni Rodil d'Abadal, natural de Calaf, nasqué el 1695. Fou Doctor en Dret i Catedràtic de Cervera. Passà a ser Canonge de la Catedral de La Seu d'Urgell els anys 1732-1757, any en què morí el 19 d'agost. És l'autor del manuscrit "*El compendio histórico en lo eclesiástico civil i político de*

Durant el primer quart del segle XX, Mn. Pere Pujol Tubau descobrí entre l'Arxiu Capitular les peces més principals i excel·lents. Les presentà, les estudià i ens les donà a conèixer

la Ciudad y Santa Iglesia de Urgel y su Obispado". Manuscrit complet que es troba a la Biblioteca Nacional de Catalunya i també a l'Archivo Histórico Nacional de Madrid. En el nostre Arxiu en guardem còpies quelcom fragmentades. És el primer intent de redactar una història crítica de la ciutat de La Seu d'Urgell i especialment del Bisbat. És força útil per a conèixer d'una manera detallada l'estat del Bisbat en el moment que l'autor en fa la seva descripció. Mn. Enric Moliné també féu l'estudi d'aquest manuscrit i l'edità. Va arribar a identificar amb tota certesa l'autoria i circumstàncies en les quals es composà aquesta obra, ja que els manuscrits romanen anònims, sense la signatura del seu autor³.

Al segle XIX, en la primera meitat estudià el nostre Arxiu Capitular el cèlebre historiador P. Jaume Villanueva. És l'historiador que ja tracta de forma crítica la documentació. Pretenia fer una autèntica història eclesiàstica de totes les esglésies d'Espanya. El seu intent fou molt reeixit i fructuós. A l'Església d'Urgell dedicà quatre volums⁴. Ens oferí unes primeres notícies sobre els monestirs d'Urgell i també una documentació bàsica per tal que en el futur poguéssim editar el nostre episcopologi d'Urgell.

Als mateixos inicis del segle XX, treballà també el nostre Arxiu Capitular amb una activitat ben prolífica Mn. Joaquim Areny de Plandolit. Fill de Guillem Areny i de Carolina de Plandolit, veïns de Barcelona, nasqué vers 1856. Fou prevere beneficiat de l'església dels sants Just i Pastor de Barcelona i l'any 1895 professà els primers vots al Monestir de Montserrat. D'allí passà al Monestir de Samos, on féu la seva professió solemne. Després va sortir del monestir i passà a ser un prevere secular. Temps en què pensem que es dedicà a conèixer i transcriure els nostres pergamins. Morí a La Seu d'Urgell el 21 d'abril de 1906, essent enterrat en aquesta mateixa ciutat. Amb la seva labor sobre els nostres pergamins ens llegà un bon nombre de llurs transcripcions, que romanen en el nostre Arxiu. Són més de 1.500 fitxes, de mida quartilla. Les quals han esdevingut de bona utilitat per als investigadors posteriors. El mateix

Pare Cebrià Baraut en la seva llarga i extensa edició de documents, no ha deixat de consultar aquest valuós fons documental de Plandolit.

I durant el primer quart del mateix segle XX, tingué lloc la visita al nostre Arxiu Capitular dels eminents musicòlegs Felip Pedrell i Mn. Higiní Anglès. Són ells que tingueren la sorpresa i la sort de trobar una còpia de la "Missa de Difunts" de Joan Brudieu. És l'únic exemplar conegut fins ara. En feren l'edició el 1921⁵.

En aquest mateix període de temps, tenim el nostre gran historiador, Mn. Pere Pujol Tubau. És ell qui descobrí entre l'Arxiu Capitular les peces més principals i excel·lents. Les presentà, les estudià i ens les donà a conèixer. Feu els regests de tots els documents dels dos cartularis. Edità els primers documents en català i l'acta de consagració de la Catedral. Estudià i donà a conèixer els millors còdexs de la biblioteca capitular, com la "Miscel·lània Patrística" i el "Beatus". Estudià l'art a l'Alt Urgell i també a l'església de la Pietat. Resumí la història de la construcció de la Catedral. Tot això, juntament amb altres articles i treballs molt valuosos, posteriorment fou publicat en un volum anomenat "Obra Completa"⁶.

Pel que respecta a les butlles i altres documents papals, l'eminent historiador alemany Paul Kehr recollia i publicava la documentació papal de Catalunya. En aquesta seva obra va publicar també les nostres butlles papals dels segles XI-XII⁷.

2 Enric MOLINÉ COLL, "Els llibres de Francesc Sallés sobre el Capítol d'Urgell (1708-1738)", *Urgellia*, vol. 16 (2006-2007), p. 675-709. Mn. E. Moliné ha transcrit els dos volums d'"Índex de Conclusiones Capitulars" de Francesc Sallés, que romanen al Arxiu Capitular i són molt útils com a instruments de consulta.

3 Enric MOLINÉ COLL, "El "Compendi històric" i els primers assaigs d'història de l'Església d'Urgell (segles XVII i XVIII)", *Urgellia*, vol. 12 (1994-1995), p. 425-479; "*El compendio histórico* (1762-1763), un nou manuscrit sencer", *Urgellia*, vol. 15 (2002-2005), p. 415-547; i "*El compendio histórico*, el seu autor i les circumstàncies de la redacció", *Urgellia*, vol. 19 (2015-2018), p. 561-569. Mn. E. Moliné va poder esbrinar l'autor de l'obra i les circumstàncies de la seva composició en conèixer la publicació de la tesi doctoral feta per María Gloria APARICIO VALERO: "*Regalismo borbónico e historia crítica. Las comisiones de archivos: su recopilación documental (1749-1756)*", Valencia, 2013.

4 Jaime VILLANUEVA, *Viage literario a las iglesias de España*, tomos 9-12, Valencia 1921 i Madrid 1950.

5 Felip PEDRELL, Higiní ANGLÈS, "*Els Madrigals i la Missa de Difunts d'en Brudieu*", Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 1921.

6 Pere PUJOL i TUBAU, *Arxiver de la Catedral d'Urgell*, a cura de Joan Riera i Simó, "Obra Completa", Editorial Andorra, Valls d'Andorra, 1984.

7 Paul KEHR, *Papsturkunden in Spanien, I Katalanien*, 2 volums, Berlín, 1926.

En la segona meitat del segle XX, l'Arxiu Capitular rebé la visita de dos historiadors del Dret, Gerard Fransen i Antonio García García, per tal d'examinar la nostra biblioteca capitular en la seva secció jurídica, que és molt rica en aquesta matèria. Aquest primer coneixement de la nostra biblioteca capitular mogué, més tard, a fra Antonio García a realitzar el catàleg de llurs còdexs i a fer-ne posteriorment la seva edició. El Dr. García dirigí un grup internacional d'especialistes, i finalment l'edició del catàleg dels nostres còdexs aparegué l'any 2009⁸.

També a la segona meitat del segle XX tingué lloc la investigació i activitat molt prolífica i fructuosa del nostre entrançable historiador, el benedictí Dom Cebrià Baraut Obiols. Treballà i investigà durant molts anys, especialment a l'Arxiu Capitular, però també investigà l'Arxiu Diocesà.

En temps del Bisbe Joan Martí, Baraut li exposà que ell tenia una llarga investigació feta i per fer, però que calia un mitjà, revista o anuari, per tal de fer les corresponents edicions i publicacions. El Bisbe Martí li proporcionà aquest mitjà en la fundació de l'anuari *Urgellia*, del qual Baraut en fou el Director i principal redactor. El va dirigir i hi va publicar abundants i molt valuosos articles fins al número 14, temps en què ja ens deixà per la seva mort. De manera semblant, Baraut va comprometre el Cercle de les Arts i de les Lletres de les Valls d'Andorra perquè publicuessin la revista *Quaderns d'Estudis Andorrans*. Ell la dirigí i escrigué importants articles sobre la història d'Andorra, des del número 1 fins al número 7.

Dom Cebrià Baraut, fent honor als seus orígens, centrà els seus estudis sobre el Bisbat d'Urgell, i també sobre les actuacions polítiques dels Caboet en les seves relacions sobre Andorra. I, per aquest motiu, va aprofundir intensament i amb competència en la investigació històrica d'Andorra. Com a resultat d'aquesta seva investigació i estudis, ens ha llegat una abundant edició de documents i una multitud d'estudis monogràfics.

Dom Cebrià Baraut, fent honor als seus orígens, centrà els seus estudis sobre el Bisbat d'Urgell, i també sobre les actuacions polítiques dels Caboet en les seves relacions amb Andorra

En efecte, publicà els pergamins de l'Arxiu Capitular dels segles IX-XII. Va fer també la publicació dels pergamins dels monestirs: Codinet, Trespunts i Tavèrnoles. Així mateix, en els seus estudis sobre Andorra publicà el "Cartulari de la Vall d'Andorra" en dos volums, com també féu un treball monogràfic sobre l'origen de la senyoria d'Andorra fins als Parriatges. Els documents per ell editats en les diverses col·leccions són més de 2.500. Un bon nombre d'altres treballs monogràfics sobre temes molt diversos completen la seva llarga i competent labor sobre el Bisbat d'Urgell i el Principat d'Andorra.

I encara, cap al final de la seva vida, l'any 1996, descobrí, identificà i edità un fragment de la versió catalana del *Liber Iudicum*, conservat al nostre Arxiu Capitular. El seu bon treball i extensa investigació ha estat àmpliament reconeguda i agràida.

Tres institucions, amb les quals ell va col·laborar, li han dedicat cadascuna d'elles una Miscel·lània. Aquestes Miscel·lànies apleguen i reproduïxen només estudis i treballs seus i en conseqüència esdevenen uns bons mitjans per tal de poder consultar en elles un bon nombre dels seus estudis i treballs, més principals⁹. També en la segona meitat del segle XX, la Dra. Carme Batlle Gallart ha estudiat l'Arxiu Capitular centrant-se en la ciutat medieval de la Seu d'Urgell, i d'una manera especial en les famílies jueves que habitaven aquesta ciutat. N'ha fet nombrosos articles monogràfics publicats a *Urgellia*.

I recentment, si parlem d'historiadors dels nostres Arxius, han seguit alguns dels passos donats per Dom Cebrià Baraut els investigadors Dr. Jesús Alturo i Dra. Tània Alaix. Primer en la preparació i transcripció dels nostres pergamins dels segles IX-X a les "*Chartae Latinae Antiquiores*" i després en el seu llibre "Viatge als orígens del català", on estudien i intenten datar de nou el nostre fragment del *Liber Iudicum*, i també estudien els escriptors o notaris de l'escriptori del Capítol catedralici d'Urgell¹⁰.

En conclusió, hem pogut veure que els nostres Arxius d'Urgell han gaudit al llarg dels temps d'un bon nombre d'il·lustres investigadors, i recentment ha estat Dom Cebrià Baraut qui hi ha realitzat una molt extensa i fructuosa investigació. És per això, que en aquestes jornades li retem aquest merescut homenatge i la nostra més plena consideració.

Mn. Benigne Marquès,
Arxiver Capitular i Diocesà d'Urgell

8 Antonio GARCÍA y GARCÍA, "Catálogo de los manuscritos jurídicos de la Biblioteca Capitular de La Seu d'Urgell", elaborado bajo su dirección, La Seu d'Urgell, 2009.

9 *Miscel·lània a Dom Cebrià Baraut i Obiols*, Estudis d'Història d'Andorra, Ministeri de Turisme i Cultura, Andorra, 2001; *Església i Bisbat d'Urgell, Recull de treballs*, Miscel·lània, CEBRIÀ BARAUT i OBIOLS, Societat Cultural Urgel·litana, La Seu d'Urgell, 2003; *Quaderns d'Estudis Andorrans*, 1-7. *Miscel·lània en honor de Dom Cebrià Baraut i Obiols*, Valls d'Andorra, 2005.

10 *Chartae Latinae Antiquiores*, Zurich, 2017; Jesús ALTURO – Tània ALAIX, *Lletres que parlen. Viatge als orígens del català*, La Magrana, 2023.

Aquest Nadal,
tu hi tens
molt a veure

SOM OPORTUNITAT.
SOM ESPERANÇA.

Fes un donatiu

BIZUM: 33449

www.caritasurgell.cat

ES36 2100 0018 1702 0051 6790

La crucifixió que mira al món amb esperança

"En la cruz está la vida y el consuelo, y ella sola es el camino para el cielo. [...] Después que se puso en cruz el Salvador, en la cruz está "la gloria y el honor", y en el padecer dolor vida y consuelo, y el camino más seguro para el cielo" ... (de la poesía "En la cruz está la vida", de Santa Teresa de Jesús) // Text: Mn. Jaume Mayoral, Rector d'Agramunt / Fotografies: emporda.info

El Teatre-Museu Dalí de Figueres acull fins al 30 d'abril de 2024 l'exposició titulada "Dalí. El Crist de Portlligat", una mostra pictòrica ben singular ja que està formada primordialment per dues pintures de Salvador Dalí: "El Crist de Portlligat" (inclosa al catàleg raonat de la Fundació Gala-Dalí amb el nom de "Crist de Sant Joan de la Creu"), i "La cistella de pa".

L'obra central de l'exposició, "El Crist de Portlligat", pintada l'any 1951, és un oli sobre tela amb unes dimensions de 204x115 cm. Ha estat cedida temporalment per la Kelvingrove Art Gallery and Museum de Glasgow (Escòcia), que és l'actual propietari del llenç. L'altra obra, "La cistella de pa", pintada l'any 1945, és un oli sobre tauler de fusta contraplacat, i amb unes dimensions de 33x38 cm. Totes dues pintures es complementen des d'una mateixa mirada espiritual i de missatge teològic; a més de compartir una composició formal, un realisme fotogràfic, on el joc amb

la tènue llum dona relleu al majestuós crucificat i també a la panera amb un tros de pa, suggerint així una relectura en clau espiritual de les dues pintures. En paraules del mateix Dalí: "Per al Crist de Sant Joan de la Creu, he fet servir la mateixa tècnica i la mateixa textura artística que per a "La cistella de pa", la qual, fins i tot a la seva època, representava per a mi l'Eucaristia de manera més o menys inconscient".

A mi sempre m'ha cridat l'atenció aquesta crucifixió de Dalí per la seva originalitat compositiva. De fet, a la Rectoria d'Agramunt hi ha una imatge

d'aquest Crist que la meua germana, l'Assumpta, va fer quan ella tenia poc més de 11 anys. Era un treball de manualitats dels anys d'escola en el qual, amb diverses làmines petites d'aquest quadre, s'anava retallant la figura del Crist i la creu i sobreposant-les amb una certa distància cadascuna fins a

Salvador Dalí es va inspirar en aquest dibuix de Sant Joan de la Creu per pintar "El Crist de Portlligat" (a la pàgina anterior).

crear una imatge en relleu. Sempre m'ha acompanyat pel significat del regal; i, ens els darrers temps, pel seu significat religiós i espiritual.

És interessant apuntar com se li va acudir a Dalí la idea de pintar una imatge del Crucificat des d'una nova perspectiva. Al catàleg de l'exposició, "Per què Dalí?" (Barcelona, 2023), s'explica com l'artista va abraçar en el seu dinamisme personal i creatiu el que es coneix com a "mística nuclear": venia d'un sentiment ateu i ara [als anys 50] veu la possibilitat d'interacció entre ciència i una espiritualitat que poua en els grans místics espanyols, i en

el seu nou lèxic creatiu també agafen protagonisme les imatges religioses, especialment les de la Mare de Déu, del Nen Jesús, i del Crist crucificat. Hem de citar un viatge que fa a terres castellanes, abans de tornar als EEUU, on va viure un temps de la seva vida. Era nels volts del Nadal del 1948 a la

ciutat d'Àvila quan, visitant el Convent de l'Encarnació, lloc fonamental de la vida de Santa Teresa de Jesús i també de Sant Joan de la Creu, entre pintures, escultures i obres de temàtica religiosa, una monja li mostra un petit reliquiari de Sant Joan d'Àvila que conté en el centre un dibuix que serà fonamental per la seva magnífica obra "El Crist de Portlligat".

Sant Joan de la Creu, en les seves experiències i revelacions místiques va dibuixar un crucificat que, a diferència de tantes representacions que s'havien fet, tenia una perspectiva diferent: la petita obra representa el moment en què el Salvador acaba de morir, amb la cara parcialment visible; les cames han col·lapsat sota el pes del cos mort i les mans esquinçades per l'acció dels claus.

La composició presenta la imatge vista des de l'angle superior dret, amb una mirada que ens convida a veure Jesús a la Creu des dels ulls de Déu Pare, commogut per l'acte de lliurament del Fill pels pecats dels homes.

Aquest petit dibuix de 57x47mm va calar en l'ànima creativa del pintor figuerenc, i va ser la llavor que li va servir de punt de partida per pintar "El Crist de Portlligat" després d'un procés creatiu que comporta una elaboració ben complexa, com podem veure en altres elements que acompanyen l'exposició i que expliquen el seu mètode de treball.

A l'exposició podem veure aquests

elements que parlen d'un treball curiosament elaborat, amb esbossos, fotografies, la mateixa utilització d'un model (el gimnasta californià i especialista de pel·lícules d'acció Russ Saunders) per estudiar els diferents angles de la representació del crucificat, i així poder traslladar a la tela la representació de Jesucrist a la creu, expressada amb la tècnica pictòrica i en el missatge que l'artista volia traslladar als que contemplessin l'obra acabada.

Dalí volia transmetre una imatge que traspués tot allò que creativament li suposava la seva nova etapa i que ell mateix recull al seu "*Manifeste mystique*" (Paris 1951). Una etapa que, com ja he apuntat anteriorment, és un compassat entre la ciència i la fe que ell anomenarà "mística nuclear". El pintor coneixia els poetes místics espanyols i vol que aquesta nova etapa esdevingui moment creatiu; i sap que en la mística religiosa un tema i element clau és la crucifixió, encara que Dalí s'hi aproparà des d'una visió teològica que no busca plasmar el patiment i el dolor del crucificat, sinó la visió del Salvador que ofereix a la humanitat la seva gràcia salvífica, motiu d'esperança i lloança.

Del petit quadre "La cistella de pa" no cal dir que per als cristians és una

evocació iconogràfica de l'Eucaristia, tal com ens diu Dalí. N'hi ha prou a fer una mirada des de la fe per adonar-se del missatge tant potent que ens pot suggerir des de la senzillesa de tan sols tres elements: la taula, la panera i el pa. Tres elements que ens ofereixen una catequesi de l'aliment espiritual que suposa l'aliment humà que també és el pa. Tres elements posats en un fons obscur que ajuda a il·luminar amb força espiritual el bocí de pa, que ben mirat sembla partit amb les mans, damunt d'una taula que ens recorda l'ara de l'altar, i una senzilla panera, com la patena que ens serveix per presentar l'Eucaristia. Perfectament podríem omplir la foscor del fons amb la presència de Jesús i els Dotze a l'Últim Sopar.

Aquesta pintura complementa molt bé la significació de la crucifixió de Jesús: se'ns dona per alimentar i salvar la humanitat.

Però, evidentment, és la pintura d'"El Crist de Portlligat" la que hem de mirar amb més deteniment i amb les ulleres de la fe, que ens podran ajudar a valorar i a entendre l'obra de Salvador Dalí més enllà del surrealisme i dels altres moviments pictòrics que va abraçar, plasmats en el conjunt de la seva vasta producció artística formada per més de mil pintures, es-

cultures, joies, gravats i il·lustracions per a les més diverses publicacions, a més de ser autor d'un bon nombre de llibres.

En relació amb aquest quadre, el propi Dalí va manifestar que la seva "preocupació principal era la de pintar un Crist bell com el Déu que és". I, certament, això és el que pinta: veiem un Crist que, malgrat està inspirat en les pintures dels crucificats de la tradició religiosa espanyola (només cal veure el petit dibuix de Sant Joan d'Àvila al què m'he referit anteriorment), defuig la imatge del Crist clavat i patint una anguniosa mort al patíbul de la creu. No hi són elements com la corona d'espines, els claus, la sang que brolla, ni tan sols el rètol amb la inscripció "INRI", substituït aquí per un tros de paper en blanc.

Dalí volia anar més enllà del relat dels sinòptics de Marc, Mateu i Lluc, i també del text evangèlic de Joan, i ens regala una nova teofania que crida amb llum i esperança damunt del món i la humanitat. Una teofania que s'entén per la disposició del Crist: aquí el veiem des de la posició que ell va veure en el petit dibuix del reliquiari d'Àvila, des de dalt. La teologia de la salvació que ens ofereix la pintura i el seu autor ens aporta una altra mirada; ara és Déu Pare que

"La cistella de pa" complementa l'exposició que es pot veure al Teatre-Museu Dalí de Figueres fins al 30 d'abril vinent.

A l'exposició també s'inclou un retrat de l'actor californià Russ Saunders, que va posar com a model per a "El Crist de Portlligat".

mira vers els homes a través del Fill, i així, com diu bellament el poema de Santa Teresa de Jesús citat al principi d'aquest article, Jesús converteix la creu en el camí més segur de l'home cap al cel.

En "El Crist de Portlligat" no sembla ressonar el text bíblic de Joan: "Tot s'ha complert. Llavors inclinà el cap i lliurà l'esperit" (Jo 19,30). Més aviat hi veig un altre text que és la teofania a que em referia abans, i que diria del cel estant: "Aquest és el meu Fill, el meu estimat, en qui m'he complagut" (Mt 3,17). És un Crist que, des de la foscor de la mort que embolcallà la seva figura en la creu, pintada en un negre absolut, baixa cap al món per oferir la llum de la seva salvació, com si la creu redemptora baixés amb força cap a nosaltres.

De fet els místics com Sant Joan i

Santa Teresa tenen aquesta mirada que va de dalt a baix. L'èxtasi místic és això: pujar al cel per unir-se a Déu i per poder veure i contemplar una terra necessitada de redempció i salvació, una visió que Dalí diria còsmica i que en el seu retorn cap a la realitat terrenal (la creu), configura per a ell el seu món, lligat al paisatge de la badia de Portlligat. La imatge de la creu i el Crist no només obre una mena de forat sinó que també venç la foscor amb una salvífica llum que deixa veure els núvols, el cel, el mar i la terra, i, al final, l'home, representat en els dos pescadors a la platja de Portlligat, al municipi de Cadaqués (Alt Empordà), lloc que Salvador Dalí estimava i on vivia quan va pintar el quadre a què ens referim.

És aquest amor a Portlligat, on hi va viure cinquanta anys, que li mou

a recrear la seva badia en la Costa Brava i la Mar Mediterrània tal com és veu des d'aquest enclavament empordanès i que ens significa aquesta *terrenalitat* on es projecta l'amor del Pare vers la seva Creació. També hi podem trobar una veritable catequesi dels apòstols i l'Església en el significat dels pescadors i les barques que, mirades obviant la referència a un lloc determinat, bé podria ser una escena del llac de Genesaret amb els deixebles, la barca i les xarxes, com podem llegir en diferents passatges evangèlics, com per exemple aquest text llucà: "En una ocasió, Jesús es trobava vora el llac de Genesaret i la gent s'apinyava al seu voltant per escoltar la paraula de Déu. Llavors veié dues barques amarrades vora l'aigua; els pescadors n'havien baixat i rentaven les xarxes..." (Lc 5,1-2)

En resum, ens trobem davant una obra pictòrica que, a més de ser important per qui la signa, realment es mereix ella sola una exposició on creients i no creients la puguin contemplar i reviuir aquest gran misteri de la Salvació de Déu, que ve determinada per una mort en la creu: un aparent fracàs que esdevé Vida amb majúscula.

Per acabar, deixeu-me recomanar-vos la contemplació d'algunes obres més del pintor gironí on també transmet i comunica el missatge cristià des d'una estètica contemporània: "La Madona de Portlligat", "Assumpta corpuscularia lapislazulina", "La temptació de Sant Antoni", "El sagrament del Sant Sopar" i "Pietat", entre altres. Les podeu trobar en aquesta web: <https://www.salvador-dali.org/ca/obra/catalogue-raonat/>.

Finalment, voldria dedicar aquest article al col·legi Mare de Déu del Socós d'Agramunt, que en aquest curs treballa pedagògicament l'art, els artistes i les seves tècniques creatives; i especialment a l'aula de 6è de primària, que enguany s'anomena d'en Dalí, i que treballa aquest polifacètic artista, protagonista d'aquestes pàgines. **EdU**

Sostenir l'Església¹

Valorar l'aportació social, cultural i espiritual que els membres de l'Església Catòlica fan i irradien, també ha de significar sostenir-la en les necessitats econòmiques que se'n deriven. Som en temps de dificultats econòmiques i de poca confiança en el futur, i alhora són patents els dèficits i límits que la institució també té, però ens adonem que realitza una gran tasca en el camp educatiu, caritatiu, guardant el tresor artístic i estant a prop dels desfavorits, i en tants camps de l'acció social. Per a tot això, necessita suport econòmic, i millora en responsabilitat i transparència, ajudats pels tècnics econòmics que calguin.

Des de fa bastants anys, a Catalunya celebrem a principi de novembre la col·lecta de Germanor, que ens recorda que hem de ser corresponsables de l'Església diocesana, de la qual la Parròquia o la institució eclesial més coneguda i propera, n'és una part. Aquesta col·lecta ve a reforçar el Fons Comú Diocesà, des del qual s'han d'atendre les necessitats de les Diòcesis: el sosteniment dels departaments pastorals, la restauració de temples i rectories i les ajudes per a obres, el manteniment dels locals parroquials, el servei dels necessitats, la catequesi, les revistes i publicacions diocesanes, les trobades formatives, les obres missioneres, i especialment la retribució dels preveres en actiu

i del personal remunerat, així com el complement de la pensió dels sacerdots jubilats.

L'Acord de 2003 entre la Santa Seu i el Govern espanyol va establir que el

directa de l'Estat, ni és diner públic, sinó que són diners dels declarants que, si així ho volen, lliurement els assignen o no a una confessió religiosa o a una finalitat social, o a les dues

a la vegada, ja que no són incompatibles. És molt d'agrair la col·laboració dels qui consignen la seva voluntat positiva i vindria que a Catalunya fossin molts més.

Des del març passat, l'Església ha renunciat a l'exempció de dos impostos: el de Contribucions Especials i l'Impost sobre Construccions, Instal·lacions i Obres (ICIO). S'equipara així, pel que fa al règim fiscal, amb el de les entitats sense ànim de lucre, d'acord amb el principi de no privilegi i de no discriminació. L'aportació a través de l'IRPF representa un 32% de les necessitats bàsiques de l'Església, i el 68% restant ja prové totalment dels fidels a través de col·lectes, subscripcions i donatius directes. Caminem cap a l'autofinançament, però no s'hi ha arribat. Lògicament, es continuen

necessitant les donacions de tots els qui, siguin o no creients, valoren positivament l'acció dels catòlics, ja que fonamentalment l'Església viu del que aporten amb llibertat i responsabilitat els creients i les persones simpatitzants.

+Joan-Enric Vives,
Arquebisbe d'Urgell

Cartell de la Campanya de Germanor d'enguany.

finançament seria el 0,7% del que es recull a través de les declaracions de la renda i per a aquells que lliurement marquin la casella corresponent en la seva declaració. Amb aquest sistema de col·laboració, l'Estat permet que les persones que volen ajudar l'Església Catòlica ho puguin fer, marcant la x, a través de l'assignació tributària. No és cap aportació

¹ Article publicat al diari *La Vanguardia* del diumenge 12 de novembre.

La Setmana de Cinema Espiritual supera els 3.000 espectadors

Les projeccions de les pel·lícules programades entre el 6 i el 10 de novembre a la XII Setmana de Cinema Espiritual d'Andorra, organitzada per la Delegació diocesana d'Ensenyament sota el lema "Escollits i enviats", van aplegar més de 3.000 espectadors a les sales del centre comercial Illa Carlemany d'Escaldes-Engordany. Les sessions, adreçades als alumnes de 5è i 6è curs de primària i als de secundària i batxillerat (estiguin matriculats o no a l'assignatura de Religió) dels centres educatius d'Andorra, van tenir lloc en horari matinal, excepte la pel·lícula programada per al públic adult, que es va projectar el dijous 9 de novembre al vespre. L'entrada a totes les sessions va ser gratuïta.

L'Arquebisbe d'Urgell assistí a la

sessió del 9 de novembre, en què es va projectar la pel·lícula "Belfast", una producció anglesa del 2021 amb guió i direcció de Kenneth Branagh i amb una banda sonora composta per Van Morrison, ambientada en la Irlanda del Nord de finals dels anys 60. El protagonista és el petit Buddy, que mentre creix en un ambient marcat per la lluita obrera, els canvis culturals, els enfrontaments interreligiosos i la violència sectària, somia amb un futur allunyat de tots aquests problemes, i, mentrestant, troba consol en la seva passió pel cinema, en la companyia de classe que li agrada i en els seus carismàtics pares i avis. La sessió es completà amb la projecció del curtmetratge "Tirites", produït per la Parròquia de Sant Julià de Lòria amb ocasió de la commemoració dels

800 anys de la troballa de la talla de la Mare de Déu de Canòlich.

Mons. Vives assistí també a la darrera sessió del dia 10, en què es van lliurar els guardons als alumnes del col·legi Mare Janer de Santa Coloma autors dels curts que, realitzats sota el lema "Aixeca la mirada", van obtenir dos tercers premis en el VII Concurs de Curtmetratges "Cine con espíritu", organitzat per la Conferència Episcopal Espanyola a l'entorn de la celebració de la Setmana de Cinema Espiritual.

A més dels títols esmentats, el cartell de la XII Setmana de Cinema Espiritual incloïa també les pel·lícules "Belle", adreçat als alumnes de tercer cicle de primària; "El peor vecino del mundo", adreçat als alumnes de primer cicle de secundària; i "Trash, la-

La pel·lícula d'animació "Belle" (a l'esquerra, a dalt) encetà la programació de la Setmana de Cinema Espiritual d'enguany. A sota, un fotograma de "Belfast". A la dreta, Tom Hanks interpreta el paper protagonista d'"El peor vecino del mundo".

Un fotograma del curtmetratge "Tirites".

drones de esperanza", adreçat als alumnes de segon cicle de secundària i batxillerat.

"*Belle*" és un film d'animació dirigit el 2021 per Mamoru Hosoda, que narra una història de ciència ficció protagonitzat per Suzu, una noia de disset anys que, després de la mort de la seva mare, se'n va a viure amb el pare als afores de la prefectura de Kochi. Allà descobrirà "U", un espai virtual en el qual assumeix una nova identitat com a "Belle".

"*El peor vecino del mundo*" és una comèdia estrenada l'any passat, interpretada en els papers principals per Tom Hanks, Mariana Treviño, Manuel

García-Rulfo i Rachel Keller, i dirigida per Marc Foster. L'argument gira al voltant de l'Otto Anderson, un vidurondinaire i caparrut que finalment troba algú que el posa al seu lloc, la Marisol, la seva nova veïna, embarassada i molt espavilada, amb qui acabarà forjant una amistat que capgirarà completament el seu món.

Finalment, "*Trash, ladrones de esperanza*" és una producció britànica del 2014 ambientada en les *favelas* de Rio de Janeiro: Rafael i Gardo troben una cartera a l'abocador on van cada dia per mirar de trobar alguna cosa amb què guanyar-se uns diners. Quan la policia local es presenta on viuen i els ofereixen una generosa recompensa per la cartera, els nois s'adonen que han fet una troballa important, i junt amb el seu amic Rata emprenen una aventura per quedar-se amb la cartera i mirar de descobrir quin secret n'amaga.

A banda de l'actualitat i la qualitat

artística dels films programats, a la presentació de la Setmana de Cinema Espiritual la Delegació diocesana d'Ensenyament indicava com la importància d'una formació crítica i activa entorn dels mitjans és un dels criteris prioritaris d'educadors i responsables socials, com destaca la formació en la competència comunicativa i digital. En aquest sentit, el cinema es presenta com un territori preferent per l'educació.

Són poques les iniciatives que recuperen el cinema de valors i que actuen directament al món educatiu reunint la formació en el mitjà cinematogràfic i la promoció de valors socials, ètics i estètics. Però la veritat és que no existia cap iniciativa de promoció del cinema de valors espirituals i religiosos que amb un sentit ampli plantegi els grans interrogants sobre el sentit a través i en les pel·lícules.

Una educació que vol partir d'una pedagogia del llindar, que disposa i prepara la dimensió espiritual en els seus components existencials, transcendentals, solidaris, religiosos i explícitament cristians necessita de camins a través dels quals realitzar aquesta missió. **EDU**

Alumnes del col·legi Mare Janer guanyen dos premis en el Concurs de Curtmetratges "Cine con espíritu"

Dos equips d'alumnes del col·legi Mare Janer de Santa Coloma (Andorra la Vella) van obtenir dos tercers premis al VII Concurs de Curtmetratges "Cine con espíritu", organitzat per la Conferència Episcopal Espanyola a l'entorn de la celebració de la Setmana de Cinema Espiritual. Als curtmetratges

premiats, titulats "No todo vale" y "Tarde en el parque", els alumnes van elaborar el guió a partir del lema proposat en la convocatòria del concurs: "Aixeca la mirada".

El veredict del jurat i el lliurament de premis va tenir lloc el 27 d'octubre als cinemes Verdi de Madrid, en un acte que va comptar amb la presència dels representants dels quatre curtmetratges guanyadors del certamen i també amb la participació del director de cinema Paco Arango, que va animar els assistents a fer servir el cinema com a eina d'evangelització. Al mateix acte es va presentar també la programació de la XX Setmana de Cinema Espiritual, en la qual han participat 46 Diòcesis espanyoles, entre les quals el Bisbat d'Urgell

Els alumnes del col·legi Mare Janer van tenir ocasió de rebre la felicitació pública dels seus companys i professors el 10 de novembre als cinemes del centre comercial Illa Carlemany durant la darrera sessió de la Setmana de Cinema Espiritual.

L'onzena edició del Canòlich Music omple Sant Julià de "Joves amb empenta"

Els dies 22 al 25 de novembre se celebrà a la Parròquia de Sant Julià de Lòria (Andorra) l'onzena edició del festival de música cristiana Canòlich Music, organitzat enguany sota el lema "Joves amb empenta", i amb la participació d'un bon nombre de joves tant del Principat com de diferents llocs de Catalunya.

Segons explicava l'equip organitzador, el lema triat vol reflectir la idea que "el binomi 'Jove-Canòlich Music' ha estat present durant les deu edicions anteriors, però, si és possible, volíem fer encara més palès el protagonisme del jovent en aquesta nova edició. La seva passió, creativitat i compromís enriqueixen

allò que fan i contribueixen a una renovació constant allà on participen. I per això el Canòlich Music ha volgut donar suport i propiciar la

Mons. Vives va encoratjar tothom a mantenir un diàleg profund amb Déu, i a establir, des de la humilitat, vincles d'amor i de confiança amb el proïsme

participació del jovent per afavorir un creixement mutu, involucrant-los en la presa de decisions, donant-los espais per expressar-se i escoltant les seves inquietuds i idees".

El dia 22, el Consell de Joves del

Canòlich, integrat per alumnes dels diferents sistemes educatius del Principat, va apropar el festival Canòlich Music a diferents centres escolars d'Andorra i va oferir als joves la possibilitat de trobar-se amb els cantants Cesc Sansalvadó i Alfred García, amb qui van poder conversar en un to sinodal i reflexionar sobre la seva música i sobre diferents qüestions que els mateixos joves van plantejar durant la xerrada.

En Cesc, de fet, és un vell conegut dels seguidors del Canòlich Music, va ser un dels guanyadors de l'edició del 2013 amb el seu grup d'aleshores, i ja en solitari ha estat també als cartells del 2019 i del 2021. I pel que fa a l'Alfred, es va donar a conèixer al gran

Al final de la celebració eucarística de dissabte, l'Arquebisbe Joan-Enric va impartir la seva benedicció als joves que omplien el temple parroquial de gom a gom.

L'actuació de la cantant Aisha (a dalt, a l'esquerra) va cloure la jornada de divendres, i John Holt DJ (a l'esquerra, a sota) va posar el punt final a l'edició d'enguany del festival. A la dreta, actuació del grup Ubuntu (a dalt) a la missa de dissabte a l'església parroquial; i els cantants Cesc Sansalvadó i Alfred García en una de les trobades que van tenir amb alumnes de diferents centres escolars d'Andorra.

públic arran de la seva participació en "Operación Triunfo", on va arribar fins a la final i va quedar com a quart classificat. Posteriorment ha signat col·laboracions amb artistes tan diversos com David Bisbal i Rafael Amargo, entre molts d'altres.

El divendres dia 24 de novembre fou una jornada plena d'activitats. Primer, la pregària a l'església parroquial de Sant Julià de Lòria; i tot seguit els joves van poder triar entre setze tallers ben diversos (encara que la major part centrats en diferents aspectes de la música) destinats als alumnes de secundària: percussió corporal, introducció al ball de bastons, zumba, cant, d'interpretació..., amb els quals, a més de cada activitat concreta, es volia transmetre al jovent un seguit de valors i ajudar-los a millorar la cohesió

de grup i el treball en equip. A la tarda, després d'un dinar de germanor a la plaça de la Germandat, la jornada es va completar amb l'actuació a l'església parroquial de Sant Julià de la cantant Aisha, que actuà per primer cop al festival amb un repertori de cançons que parlen de la seva vida i de la seva història.

L'església parroquial de Sant Julià i Sant Germà va acollir també l'Eucaristia de cloenda del festival, el vespre del 25 de novembre, presidida pel Rector i Delegat d'Ensenyament del Bisbat d'Urgell, Mn. Pepe Chisvert. Al final de la missa s'hi va fer present l'Arquebisbe Joan-Enric per impartir la seva benedicció als joves que omplien el temple de gom a gom.

La celebració va estar acompanyada per la música en directe del grup Ubuntu, hereus dels temes creats per

Kairo i Xirat, i es van viure moments emocionants com en la interpretació del Pare Nostre, l'escenificació d'una possible solució a la guerra entre Israel i Palestina mitjançant la construcció de ponts d'entesa i de pau entre tots els qui hi conviuen en aquells països; i les paraules finals de l'Arquebisbe, que va encoratjar tothom a mantenir un diàleg profund amb Déu, i a anar més enllà dels propis conflictes per, des de la humilitat, establir vincles d'amor i de confiança amb el proïsme.

Després de l'Eucaristia i d'un sopar compartit a quarts de deu de la nit, l'encarregat de posar el punt final a la programació del Canòlich Music d'enguany va ser l'andorrà John Holt DJ, amb una sessió en què va transitar per diferents estils de la música electrònica més actual. **EdU**

Càtedra de Pensament Cristià

L'autosuficiència és una quimera

L'autosuficiència condueix al tancament, a l'hermetisme de la consciència, mentre que la humilitat porta a obrir-nos als altres, a comunicar-nos amb els qui estan lluny. I ens obrim, sobretot, quan necessitem ajuda, quan ens adonem que no podem resoldre per nosaltres mateixos tots els problemes i situacions que la vida ens porta en una safata. Per demanar ajuda, cal ser molt humil; per implorar el perdó cal ser-ho encara més. L'autosuficient es clou sobre si mateix, però no pot evitar l'experiència de la culpa, ni del remordiment.

Els pares sentim impotència en certs moments. No sabem com educar els fills, ni com transmetre'ls aquells valors que considerem rellevants

Els fills són una gran cura d'humilitat per als pares. També els alumnes per als professors. Els pares sentim

impotència en certs moments. No sabem com educar-los, ni com transmetre'ls aquells valors que considerem rellevants. De vegades, no sabem com ajudar-los quan se senten tristos, indignats i, fins i tot, desesperats.

Els fills, a més a més, et veuen per dins, en l'àmbit de la privadesa i les seves crítiques fan mal perquè no recorren als tòpics suats, sinó que et veuen més enllà de la màscara, nu, en el redós de la comunitat familiar. Ens fan ser humils i ens exigeixen obrir-nos, buscar ajudar i sortir de les nostres cabòries i fixacions.

En definitiva, són un impuls espiritual al descentrament, a transcendir l'autoreferencialitat. Hi ha una espiritualitat lligada a la maternitat i a la paternitat que no passa per l'estora, ni pel ciri o la meditació; sinó pel moviment de descentrament, d'oblit d'un mateix per cercar el seu bé. Aquest èxtasi és, al meu entendre, l'essència de l'espiritualitat. Consisteix en deixar de pensar en un mateix, per oblidar-se en l'altre.

També els alumnes ens ajuden a obrir-nos. Quan el professor ob-

serva que, a mesura que avança el curs, la seva aula es va buidant, se sent desconcertat i es pregunta què està passant. Aleshores comença a preguntar-se si allò que ensenya té algun interès per algú, si ho fa amb la pedagogia adequada, si cospa l'estat d'ànim dels qui suposadament l'escolten.

També els alumnes ens fan ser humils. Les seves crítiques ens obliguen a reflexionar, a baixar de la càtedra i a qüestionar-nos els mètodes i els continguts

Els alumnes ens fan ser humils. Les seves crítiques de vegades punxegudes, ens obliguen a reflexionar, a baixar de la càtedra i a qüestionar-nos els mètodes i els continguts. També ens fan ser humils quan observem que allò que ens sembla explicar tan bé no ho ha entès pràcticament ningú. Aquesta cura d'humilitat ens ajuda a millorar, encara que és un xarop molt amarg de prendre.

GRAPATS
Inserció laboral

Informa-te'n
www.grapats.com
info@grapats.com
Tel. 973 36 04 26

Servei de mudances i encàrrecs
A LA SEU D'URGELL

Sol·licita el teu pressupost online: www.grapats.com

Søren Kierkegaard té raó quan diu que és una bestialitat filosòfica, perquè intentar explicar-s'ho conceptualment és materialment impossible si hom no s'endinsa en el misteri d'un Déu que és Amor infinit, que la seva naturalesa és estimar. Qui estima, es dona. Qui estima molt, s'entrega totalment, a fons perdut, sense càlcul, sense xarxa de seguretat. Es buida de si mateix; no es guarda res per a ell. Déu és l'Autodonació absoluta, l'Obertura cap enfora, però això solament és possible si, abans de donar-se, ha creat el defora de si mateix, l'alteritat, per sostenir-la amb el seu Amor i per fer-s'hi present amb la seva Paraula.

***Per què Déu es fa present a través d'un infant?
Un infant és el símbol de la puresa, de la innocència, del començament; però també de la fragilitat, de la vulnerabilitat i de la dependència***

Per què Déu és fa home? La pregunta ha viatjat per tota la història de la teologia. *Cur Deus homo?* No hi ha, com era d'esperar, una única resposta. Per què es fa present a través d'un infant? Un infant és el símbol de la puresa, de la innocència, del començament, però, també, de la fragilitat, de la vulnerabilitat i de la dependència.

Segons Friedrich Nietzsche en el *Zaratustra*, el nen és el punt d'arribada, la tercera metamorfosi de l'esperit. Cal deixar de ser camell per esdevenir lleó, però el lleó ha de morir perquè neixi l'infant. És –diu– l'oblit, el joc, el sí a la vida. Sol, però, no pot res. Necessita el sosteniment de la mare i del pare per créixer i per no morir.

El Déu infant és una paradoxa: l'infinit en el finit, l'omnipotent en el més vulnerable, el Senyor de la vida i de la mort en la fragilitat d'un cos que

tremola esporuguit en una nit freda.

La pregunta és clara: Per què?

Tot podia haver estat d'una altra manera. Déu no tenia cap necessitat intrínseca de revelar-se, tampoc d'encarnar-se. Podia no haver creat, podia no haver-se mostrat, podia no haver-se encarnat. No era una fatalitat lligada a la seva naturalesa, però qui estima, es dona; qui estima es fa present, qui estima està disposat a sacrificar la seva vida per als altres. Déu adopta forma de servent, es fa un de nosaltres, passa pel sofriment i per la nit, perquè és amor.

Solament trobo en l'amor una possible coherència a tot aquest drama, a tota aquesta bella història entre Déu i la humanitat. Qui estima, es descentra, surt de si mateix en un moviment extàtic cap a l'altre. L'amor és creatiu i difusiu per si mateix. Déu crea l'altre de si mateix sense cap necessitat de fer-ho. Crea un ésser intel·ligent fet a imatge i semblança d'Ell, perquè tingui vida pròpia i sigui capaç d'estimar i de fruit del regal enverinat de la llibertat. Déu s'hi revela, se li manifesta per alliberar-lo de tots el setges que l'alienen, però l'home no escolta. Aquest és el drama: no escolta. Va a la seva. Finalment, Déu es fa carn. El verb es fa carn i neix l'Infant-Déu, despullat, en una humil menjadora.

Sembla un conte de fades, però no és. És la història d'Amor més gran que mai cap ment humana hagi pogut imaginar. El més gran es fa present en el més petit; el més fonamental en el més irrellevant; el més excels en el més baix. La lliçó és clara per a nosaltres: Déu s'abaixa i aquest abaixament és un signe de la seva grandesa. Ens correspon sortir de nosaltres mateixos, conrear el sa oblit d'un mateix, adoptar la forma de servent, no esperar res a canvi, triturar totes les expectatives mundanes i abandonar-se en els braços d'aquest Déu que també és mare.

Francesc Torralba,
Dr. en Teologia i Filosofia

**ACCEDIU
A LA WEB
DEL BISBAT
D'URGELL
DES DEL
VOSTRE
MÒBIL**

SI TENIU UN MÒBIL TIPUS "SMARTPHONE" (TELÈFON INTEL·LIGENT) AMB CONNEXIÓ A INTERNET, EL PODEU UTILITZAR PER CONNECTAR-VOS A LA WEB DEL NOSTRE BISBAT. PODEU ACCEDIR A LES NOTÍCIES I TOT EL CONTINGUT DE LA WEB DES D'ALLÀ ON SIGUEU MITJANÇANT EL LECTOR DE CODIS QR, QUE SERVEIX PER ACCEDIR DIRECTAMENT A PÀGINES WEB, VÍDEOS, DESCÀRREGUES, ETC. SI JA TENIU UN "SMARTPHONE" I TENIU INSTAL·LAT EL LECTOR DE CODIS QR, A TRAVÉS DEL CODI QUE REPRODUÏM DAMUNT D'AQUESTES LÍNIES ACCEDIREU DIRECTAMENT A LA WEB WWW.BISBATURGELL.ORG.

Maria, la castanyera pacificadora

Els ciutadans d'Andorra estan tristos. No és sols per la crisi dels habitatges que ha fet sortir la gent, criatures incloses, al carrer. Tampoc no és perquè no tinguin una llar on aixoplugar-se. Saben que, com tots els anys, tenen les portes d'AINA obertes de bat a bat. Els ciutadans d'Andorra estan preocupats perquè una gavina mig perduda, que busca l'Estany Gran de la Vall del Riu per fer-hi niu, els ha dit que Maria la Castanyera Pacificadora està deprimida i no vindrà a fer la castanyada a la plaça Carlemany de Canillo, ni visitarà els dinou infants de la Creu Roja que fan colònies de Tots Sants, ni compartirà la Festa de la Tardor dels *ainistes*. La banda de la Parròquia de Canillo, que fa dies que prepara la seva vinguda, està decebuda.

El pardal és un dels amics de la gavina. El pardal vola de casa en casa

i escolta les converses de la gent. El que no sap ell no ho sap ningú. Li pregunten: "Què li passa a Maria la Castanyera Pacificadora? Què és allò que l'ha fet enfadar?"

-“Piu, piu, piu! -el dolç piu-piu del pardal els tranquil·litza- No és del tot culpa vostra. Maria la Castanyera Pacificadora va anar a Gaza a parlar de la pau, però els canons la van fer callar. Va anar a un camp de refugiats a Ucraïna per parlar de la pau, però

Maria la Castanyera Pacificadora va anar a Gaza a parlar de la pau, però els canons la van fer callar...

l'aflicció i la fam, la desorientació dels infants perduts entre tendes de campanya, la van fer callar. Piu, piu! Maria la Castanyera Pacificadora ha buscat llocs més tranquils, com les associacions de la gent gran, però

la soledat i la marginació l'han fet callar. Decideix entrar en el món dels negocis per treure alguna cosa per ajudar als refugiats, però la llei del més fort l'ha fet callar. Compreneu que Maria la Castanyera Pacificadora està tan cansada com decebuda”.

La mainada de la Creu Roja que fa colònies de Tots Sants a AINA ha escoltat amb unes oïdes ben obertes el piu-piu del pardal. L'lan convoca tots els seus companys colonistes a la sala Sant Jordi. Els explica el problema de Maria la Castanyera Pacificadora. Estan tristos perquè tots esperaven les seves castanyes tan especials. Decideixen escriure una carta perquè, malgrat tot, vingui a Canillo:

-“Estimada Maria la Castanyera Pacificadora. Et necessitem. Ens calen les teves castanyes perquè cada una d'elles porta el segell de "NOSALTRES".

"NOSALTRES"... que gran, podero-

Casa del Bisbat
25700 La Seu d'Urgell
Tel. 973 35 00 54
publicacions@bisbaturgell.org

*Cada mes
a casa vostra!*

Preu subscripció: 26 euros
Preu subscripció de benefactor: 30 euros

Em subscric a la revista "Església d'Urgell"

Nom _____

Adreça _____

Telèfon de contacte o correu electrònic _____

Pagament: Adjuntant taló bancari

A través del banc o caixa: Nom entitat _____

Signatura, _____

Adreça _____

Codi del compte _____

sa, bona i bonica és aquesta paraula! La cantem amb la cançó que tu ens vas ensenyar: "Ningú no comprèn ningú / però nosaltres som nosaltres / i volem un món tot nou / amb un cel net d'amenaçes...". Nosaltres. Aquesta paraula que vol dir: estimaçió, respecte, ajuda. "*Virtus, Unita, Fortior!!!*" I tots plegats, compartint i estimant-nos, hem de fer camí.

T'estimem. T'esperem,

Els colonistes de la Creu Roja"

Maria la Castanyera Pacificadora no ho llegeix dues vegades. Es posa el davantal, la manteleta, agafa les castanyes i

es posa en camí. Al Torrent Pregó enfila pel camí Ral. Pins negres, avellaners, un roure i gaverneress li donen la benvinguda. Maria la Castanyera Pacificadora ofrena les castanyes a la Patrona d'Andorra i demana al mossèn que les beneeixi. El Pep i la Gemma fan de sagristans.

Les primeres neus al cim del Casamanya van tenir la natura de Canillo amb els colors de la tardor.

"NOSALTRES"... que gran, poderosa, bona i bonica és aquesta paraula!

Tots cantem a la Mare de Déu de Meritxell la pau dels absents i dels presents: "Els cors s'agermanen / al vostre caliu / cims i valls aclamen /

la pau d'aquest niu. / Ave Maria". La dolça Mare de tots, la Confident del mossèn, els somriu amb aquest missatge: "La pau al cor és el cor de la pau".

Maria la Castanyera Pacificadora arriba quan la Gísela, la Fàtima i el Francesc acaben d'encendre les cinc fogones. Les flames que escalfen, les brases que torren les castanyes, la llar que cuina el jo i el tu per ser un plat únic: "NOSALTRES, CONVIVÈNCIA, COMUNITAT." Parròquia. La banda canillenca ens fa moure a tots, com mana el lema del curs 2023-2024: "Mou-te". Maria la Castanyera Pacificadora, feliç i agraïda, ens regala amb els colors de la tardor la neu a dalt del Casamanya i promet que el dia de l'*Armistice*

vindrà de nou per compartir la Festa de la Tardor d'AINA. "M'entusiasma descobrir els grocs de la tardor amb la mainada". Els àngels pastissers no es volen perdre la festa i ens obsequien amb els panellets celestials.

Mn. Ramon de Canillo

EL VALOR
DE LA SEGONA
OPORTUNITAT

GRAPATS
Encants

REUNIÓ DEL CONSELL PRESBITERAL I ELS ARXIPRESTOS

El 30 d'octubre va tenir lloc a la Casa del Bisbat la reunió ordinària del Consell Presbiteral i els Arxiprestos de la Diòcesi d'Urgell, presidida per l'Arquebisbe Joan-Enric i pel Secretari del Consell. Hi va assistir la pràctica totalitat dels Consellers.

La reunió començà amb la pregària de l'Hora Menor i amb la salutació de l'Arquebisbe, que va informar els Consellers sobre l'estat de salut dels preveres malalts del Bisbat; de l'inici del curs 2023-2024 als seminaris diocesà i interdiocesà, i de la possible pròxima vinguda al Bisbat de tres preveres "Fidei Donum". Els Consellers també van rebre informació sobre la visita al Principat d'Andorra i a la Diòcesi del Cardenal Pietro Parolin, Secretari d'Estat del Vaticà, els dies 7 i 8 de setembre.

A continuació, Mn. Antoni Elvira, Vicari de Pastoral

i encarregat diocesà del Sínode a Urgell, va presentar el Sumari de la Síntesi de la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode de Bisbes que va tenir lloc a Roma dels dies 4 al 29 d'octubre amb les seves tres parts: "El rostre de l'Església sinodal", "Tots deixebles, tots missioners" i "Teixir lligams, construir comunitat".

Es va oferir informació del curs 2023-2024 de l'Escola Diocesana de Formació permanent del Bisbat d'Urgell i sobre la formació que estan rebent 16 laics (8 homes i 8 dones) del Bisbat com a animadors de pastoral, els quals està previst que properament puguin rebre els ministeris de lector i acòlit, acompanyats personalment per l'Arquebisbe i per Mn. Elvira.

Els Consellers i Arxiprestos van reflexionar i oferir el seu parer sobre diverses qüestions relacionades amb el patrimoni diocesà, en un clima de diàleg i sinodalitat on es va destacar el gran esforç que des

de la Delegació diocesana s'està fent per conservar el patrimoni, però també les dificultats que comporta.

Un altre tema que el Consell analitzà fou el de la iniciació a la fe i la catequesi per als infants i adolescents amb la proposta d'oferir provisionalment una publicació diocesana de materials per a les sessions catequètiques de tercer i quart any de catequesi.

Els Consellers i Arxiprestos reberen informació sobre el darrer informe publicat per l'oficina del Defensor del Pueblo, i els Arxiprestos també reberen informació sobre les sessions formatives del Dr. Francesc Torralba per als diferents Arxiprestats.

La reunió es clogué amb la celebració de l'Eucaristia a l'església del Seminari diocesà.

MISSA PELS FIDELS DIFUNTS A LA CATEDRAL D'URGELL

El 2 de novembre, solemnitat litúrgica dels Fideles Difunts, l'Arquebisbe Joan-Enric presidí a les vuit del vespre a la Catedral de Santa Maria d'Urgell l'Eucaristia exequial pels difunts de la Seu d'Urgell i de tota la Diòcesi, amb l'assistència d'un bon nombre de feligresos de La Seu, encapçalats per l'Alcalde de la ciutat, Joan Barrera. Hi concelebraren els Vicaris generals, Mn. Josep M. Mauri i Mn. Ignasi

Navarri; i Mn. David Codina, amb altres sacerdots de la ciutat. El Cor de Cambra Caterna va solemnitzar la celebració amb la interpretació de la "Missa de Difunts" de Joan Brudieu.

A l'homilia, Mons. Vives recordà que tot el mes de novembre el dediquem especialment a la memòria de tots els fidels difunts i a pregar per ells, "pels nostres estimats familiars, amics i benefactors, i de forma especial preguem amb esperit de caritat per tots aquells que ningú no recorda més, però que Déu no oblida mai, perquè són fills seus".

Demanem perquè els mèrits de Nostre Senyor Jesucrist, de la Verge Maria i de tots els sants, els siguin perdó i misericòrdia, i que Déu els tingui a la seva glòria, de vida eterna. Tal com diu el Papa Francesc: "L'oració pels difunts, sostinguda per l'esperança que ens ha donat Crist ressuscitat, no és una celebració del culte a la mort, sinó un acte de caritat envers els germans i una assumptió de les càrregues dels altres".

Tot glossant les lectures proclamades, l'Arquebisbe destacà que l'amor que ens hem tingut en aquesta vida no es marceix sinó que es transforma i es fa encara més gran, etern... De tal manera que viure és també viure amb els morts que ens han precedit, i que no han deixat d'existir sinó que han passat a una nova

Entre d'altres temes, Consellers i Arxiprestos van reflexionar i oferir el seu parer sobre diverses qüestions relacionades amb el patrimoni diocesà, en un clima de diàleg i sinodalitat.

Mons. Vives demanà pregar per tots els fidels difunts, i especialment "per aquells que ningú no recorda més, però que Déu no oblidarà mai perquè són fills seus".

existència "en el Senyor", amb una vida eterna, il·limitada, sobreabundant.

"Tots serem transformats", diu St. Pau (1Co 15,51). Certament no en tenim evidències d'aquesta transformació. I quan anem als cementiris, tot és silenci... Però és que Déu vol la nostra fe, i per això s'amaga en el seu silenci, perquè puguem demostrar-li l'amor, amb la nostra fe.

"Preguem-li a aquest Déu silencios, i als silenciosos difunts; que el nostre amor i la nostra fidelitat a Ell, i a ells, sigui testimoniatge de la nostra fe en el Déu de la Vida. Que la nostra ànima no oblidarà els difunts. Ells estan vius! Viuen la mateixa vida de Déu, ja sense vels ni clarobscur de fe, plenitud d'amor, que no passarà mai", afegí Mons. Vives.

I recordà així mateix que el Papa Francesc ens recomana que "recordem que la comunió de l'Església inclou no només els nostres germans i germanes en aquest món, sinó també els nostres éssers estimats ja difunts. Caminant en

l'Esperit, fem l'obra de misericòrdia espiritual de pregar per ells perquè arribin aviat a la meta de la visió eterna de Déu. La tradició de l'Església sempre ha exhortat a pregar pels difunts, en particular oferint per ells el sacrifici eucarístic: és la millor ajuda espiritual que podem donar a les seves ànimes, especialment a les més abandonades".

FESTA DE SANT ERMENGOL A LA CATEDRAL

L'Arquebisbe d'Urgell i el Capítol Catedral van concelebrar el 3 de novembre una solemne Eucaristia a la Catedral Basílica de Santa Maria d'Urgell, en escaure's la festa de St. Ermengol, copatró de la Diòcesi.

Al migdia els Canonges van celebrar un Capítol extraordinari, i després van compartir amb l'Arquebisbe el tradicional àpat festiu de Sant Ermengol, que en aquesta ocasió es va fer al Seminari de La Seu d'Urgell, amb la sobretaula amenitzada amb l'acordió

L'Arquebisbe d'Urgell i el Capítol Catedral van concelebrar la solemne Eucaristia en la festa de Sant Ermengol.

de Mn. Agustí Brescó i els cants de tots els presents. Enguany s'hi va unir la celebració de l'onomàstica de Mn. Evarist Vigatà.

Al·l'homilia, l'Arquebisbe Joan-Enric va animar els fidels a imitar les virtuts de bondat i de servei del gran Bisbe Sant Ermengol, qui, vivint al segle XI, va ser exemple de seguiment de Jesucrist, de servei als pobres i de presència pública de la fe. Exhortà a ser una Església en sortida, sinodal, unida i missionera, que s'ha de distingir per la preferència envers els pobres i vulnerables, i ha de poder oferir esperança i sentit de fe en Jesucrist.

FESTA DEL SANT CRIST DE BALAGUER

El Santuari Basílica del Sant Crist de Balaguer va acollir el 9 de novembre la solemne Eucaristia presidida per l'Arquebisbe d'Urgell, concelebrada pel Capellà Custodi del Santuari, Mn. Joan Pujol; el Vicari episcopal Mn. Toni Elvira, el Rector de Balaguer i Arxiprest de Noguera, Mn. Jordi Profitós i els sacerdots de l'Arxiprestat; i amb una gran assistència de devots del Sant Crist.

Com és costum arrelada, a l'Eucaristia hi assistí també tota la corporació municipal, encapçalada

En la festa del Sant Crist de Balaguer, Mons. Vives animà els fidels a renovar la fe en Jesús, que és el Senyor de la història.

per la Paera en cap, Lorena González Dios, i el President del Consell Comarcal de Noguera, Miquel Plensa. La celebració fou solemnitzada per l'Orfeó Balaguerí, i hi van participar amb els seus cants les Germanes Clarisses del Santuari.

Mons. Vives va glossar a l'homília les lectures proclamades de la festa de l'Exaltació de la Santa Creu, animant els fidels a renovar la fe en Jesús, que és el Senyor de la història, i que Ell ens pot curar de les nostres dificultats, posant especial relleu en les persones que pateixen: els malalts, els qui viuen les conseqüències de la guerra a Ucraïna i Gaza i a tants llocs del món, i els qui se senten sols o desemparats.

En acabar la celebració, Mons. Vives, amb les autoritats i el poble fidel, van anar fins a la plaça Mercadal i l'Ajuntament de la ciutat, per cloure la festa de celebració amb els balls dels Gegants, el Ball de l'Harpia i la posterior ballada de sardanes.

LLIURAMENT DE CREDENCIALS DE DEU NOUS AMBAIXADORS DAVANT EL PRINCIPAT D'ANDORRA

El divendres 10 de novembre va tenir lloc al Palau Episcopal l'acte de lliurament de Cartes Credencials dels següents Ambaixadors davant el Principat d'Andorra:

Excm. Sr. Khalifa M. Alkhorafi, Ambaixador de Kuwait; Excm. Sr. Eduardo Ávila Navarrete, Ambaixador de Colòmbia;

L'Arquebisbe i Copríncep, amb el nou Ambaixador de Tailàndia davant el Principat d'Andorra.

Excma. Sra. Tara Morton, Ambaixadora de Nova Zelanda; Excm. Sr. Marlon Brevé Reyes, Ambaixador d'Hondures; Excm. Sr. Walter Francisco Gutiérrez Camacho, Ambaixador de Perú; Excm. Sr. Giuseppe Maria Buccino Grimaldi, Ambaixador d'Itàlia; Excm. Sr. Reza Zabib, Ambaixador d'Iran; Excm. Sr. Libor Sečka, Ambaixador de la República Txeca; Excm. Sr. Maurizio Carlo Gelli, Ambaixador de Nicaragua; i Excm. Sr. Vosita Vorasaph, Ambaixador de Tailàndia

A l'acte van ser presents la Ministra d'Afers Exteriors d'Andorra, M. I. Sra.

Imma Tor; i l'Adjunt al Representant del Copríncep Episcopal, Dr. Eduard Ibáñez.

CONFERÈNCIA DE MIQUEL ROCA SOBRE LA CONSTITUCIÓ D'ANDORRA

Mons. Vives va assistir el divendres 10 de novembre a la conferència "La Constitució d'Andorra. Una constitució moderna?", a càrrec de l'advocat Miquel Roca Junyent, que es va dur a terme al vestíbul del Consell General. L'acte fou organitzat pel Grup d'Exsíndics i Exconsellers Generals (GESCO).

Miquel Roca va posar especial èmfasi en la modernitat de la Constitució del Principat d'Andorra del 1993, comparant-la amb altres països de l'entorn i destacant la seva aplicabilitat oberta. Així mateix, amb l'horitzó de l'acord d'associació amb la Unió Europea, el ponent va analitzar la potencial necessitat de reformes constitucionals. Des d'un plantejament crític, Roca va explorar l'adaptabilitat de la Constitució als desafiaments contemporanis per al país; compartí algunes consideracions sobre qüestions rellevants per a la societat andorrana; i aportà una visió jurídica sobre les repercussions de les negociacions internacionals en curs.

XV JORNADES DE FORMACIÓ PER A CATEQUISTES

El Santuari de Santa Maria del Collell (Bisbat de Girona) acollí el cap de setmana del 10 al 12 de novembre un total de 150 catequistes, entre els quals un grup d'Urgell, per a participar en la jornada de formació organitzada pel Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i les Illes Balears (SIC).

La trobada començà amb la salutació de Mons. Francesc Conesa, Bisbe de Solsona i encarregat del SIC, que agrai l'acollida de la diòcesi de Girona i introduí el lema de les jornades, "el catequista: testimoni, mestre, acompanyant". A continuació, Francisco Julián Romero

Mons. Vives va tenir ocasió de conversar amb Miquel Roca Junyent a l'edifici del Consell General.

Durant les Jornades, els catequistes s'organitzaren en grups de treball sobre els temes de les diferents ponències.

Galván, Director de la Comissió d'Evangelització, Catequesi y Catecumenat de la Conferència Episcopal Espanyola, presentà el Catecisme "*Buscad al Señor*", destinat als adults i per a la revitalització de la vida cristiana, que ha rebut recentment el vistiplau del Dicasteri per a l'Evangelització de la Santa Seu.

La darrera activitat del dia fou la projecció de dos episodis de la sèrie "*The Chosen*" ("Els elegits"), per donar a conèixer aquest material audiovisual que pot ser utilitzat en algunes sessions de catequesi.

El segon dia de les Jornades començà amb la pregària de Laudes i la celebració de l'Eucaristia presidida per Mons. Francesc Conesa i, abans de la primera ponència, Mn. Joan Amich, en nom del Bisbat de Girona, saludà els catequistes.

A continuació, Miguel

López Varela, Delegat de Catequesi de l'Arquebisbat de Santiago de Compostel·la, explicà i detallà la identitat i la missió del catequista com a mestre, testimoni i acompanyant, i acabada la ponència s'organitzà el treball per grups. A la tarda es compartí el testimoni de diversos catecúmens i de catequistes d'infants, d'adolescents i joves.

Posteriorment, Mons. David Abadías, Bisbe auxiliar de Barcelona, parlà sobre "el catequista en la història de l'Església", i seguidament un breu treball per grups ajudà els participants a compartir les respectives experiències personals com a catequistes. En acabar el dia hi hagué una vetlla de pregària per les vocacions al Santuari de la Mare de Déu del Collell, preparada i conduïda per dos seminaristes de Girona.

L'endemà, diumenge

dia 12, la sessió de treball s'obrí amb la ponència "El catequista en l'Església", a càrrec de Mn. Sergio Adán. Seguidament, Francisco Julián Romero explicà què representa la institució del ministeri del catequista en l'Església.

L'Eucaristia dominical al Santuari del Collell amb la comunitat cristiana que s'hi reuneix habitualment, i el cant de "L'hora dels adeus"

clogueren les jornades.

APLEC DE SANT MARTÍ DE TERRASSOLA

Un bon nombre de fidels de La Baronia de Rialb es va trobar el diumenge 12 de novembre a la petita ermita romànica de Sant Martí de Terrassola, guarnida per a l'ocasió, per prendre part en el tradicional aplec de Sant Martí. L'Eucaristia fou presidida per Mn. Bonifaci Fortuny.

L'ermita de Sant Martí de Terrassola, també coneguda com a Sant Martí del Puig, forma part de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Situada al Forat del Bullí, es troba en un esperó de la muntanya i envoltada d'un bosquet de pins. La festa de Sant Martí de Tours, l'11 de novembre, coincideix amb el final de l'Octava de Tots Sants i també és coneguda com la festa dels Humanitaris. Sant Martí fou un Bisbe de Tours que dedicà la seva vida a la evangelització i es va fer cèlebre per la seva santedat.

Mn. Bonifaci Fortuny presidí l'Eucaristia en l'aplec de Sant Martí a la Baronia de Rialb.

PRÒRROGA I RENOVACIÓ DELS DELEGATS DIOCESANS

L'Arquebisbe-Bisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, amb data 15 de novembre va procedir a la pròrroga per tres anys dels Delegats Diocesans d'Urgell:

DELEGATS DIOCESANS (2023-2026)

Mn. Antoni Elvira i Gorgorió, Delegat diocesà de Catequesi i encarregat del Catecumenat a la Diòcesi; i **Sra. Mariví Castaño i Reolid**, Subdelegada.

Sr. Carles Martín Neira, Delegat diocesà per als assumptes econòmics.

Mn. Josep Chisvert i Villena, Delegat diocesà d'Ensenyament.

Mn. David Codina i Pérez, Delegat diocesà per a la Família i la Vida.

Mn. Alfons Velásquez i Castañeda, Delegat diocesà de Pastoral Vocacional.

Mn. Joan Pujol i Balcells, Delegat diocesà per a la Vida Consagrada.

Mn. Ramon Sàrries i Ribalta, Delegat episcopal per a les Causes dels Sants.

Mn. Ignasi Navarri i Benet, Delegat diocesà de Pastoral de la Salut.

Mn. Jaume Soy i Amargant, Delegat diocesà de Missions i Director de les Obres Missionals Pontífiques.

Sra. Clara Arbués i García, Delegada diocesana de Patrimoni cultural.

Sra. Cristina Orduña i Ponti, Delegada diocesana de Mitjans de Comunicació Social.

Mn. Ramon Sàrries i Ribalta, Delegat diocesà de Pastoral Penitenciària.

Mn. Jaume Mayoral i Martí, Delegat episcopal de Càritas diocesana.

Mn. Lluís Eduard Salinas Muñoz, Consiliari Diocesà de Mans Unides.

Mn. Jordi Vázquez i Avendaño, Consiliari diocesà del Moviment apostòlic "*Vida Creixent*"; i **Mn. Josep Maria Aresté i Miret**, Viceconsiliari diocesà.

Mn. Ignasi Navarri i Benet, Consiliari diocesà de l'Hospitalitat de la M. de Déu de Lourdes; i **Mn. Pere Morales i Moreno**, Viceconsiliari diocesà.

AMB ELS NOUS DELEGATS I SUBDELEGATS SEGUENTS:

Mn. Antoni Elvira i Gorgorió, Delegat diocesà de Pastoral Sacramental i Litúrgia i Delegat de Música.

Mn. Joan Pujol i Balcells, Delegat diocesà de pastoral de Santuaris, Pelegrinatges i Turisme.

Mn. Ramon Balagué i Bajona, Delegat diocesà d'Ecumenisme i Relacions interreligioses.

Mn. Gabriel Casanovas i Vila, Delegat diocesà de Joventut.

Mn. Alejandro Vargas i Moncada, Subdelegat diocesà de Pastoral Vocacional i de Joventut.

Sr. Adolf Tugues Ramonet i Sra. M. del Carme Sorribes Burgués, Subdelegats diocesans per a la Família i la Vida.

Sra. Cristina Ribot i Poitevin, Subdelegada diocesana de Missions.

Que amb l'ajut del Senyor, tots duguin a terme el seu servei eclesial amb generositat i fidelitat.

JORNADA DE FORMACIÓ PERMANENT DELS PREVERES I DIAQUES SOBRE EL SÍNODE

El 16 de novembre va tenir lloc al Seminari diocesà de La Seu d'Urgell la primera jornada de formació permanent del curs 2023-2024 per als preveres i diaques d'Urgell, presidida per l'Arquebisbe Joan-Enric, i amb el Bisbe de Solsona, Mons. Francesc Conesa, com a ponent convidat.

Després de la pregària inicial de l'Hora Menor, l'Arquebisbe va compar-

tir amb els presents les notícies sobre l'estat de salut d'alguns sacerdots i d'altres qüestions rellevants de la vida diocesana; i tot seguit va presentar Mons. Conesa, qui va ser nomenat pel Papa com a Pare Sinodal al Sínode de Bisbes que començarà a Roma el passat octubre i finalitzarà l'octubre de 2024.

Mons. Conesa va dividir la seva exposició en dues parts. En una primera va parlar del procés sinodal 2021-2024, resumint les diferents etapes que s'han seguit des que va

Mons. Conesa (esquerra) va ser el ponent convidat a la primera jornada de formació permanent del curs 2023-2024 per als preveres i diaques d'Urgell.

ser convocat pel Sant Pare; i dedicà la segona part a presentar i desenvolupar dotze idees claus del Sínode: una Església sinodal és una Església que escolta, acull i acompanya; la importància del baptisme i el sentit de la fe; la dona a l'Església; corresponsabilitat diferenciada; l'autoritat com a servei; participació real i efectiva de tots els batejats en la vida de l'Església; tots deixebles, tots missioners; formar-se per a la sinodalitat i la missió; els sacraments d'iniciació cristiana; i posar els pobres al centre.

Finalment Mons. Conesa es va referir a algunes qüestions disputades en el Sínode: l'aprofundiment en la noció de sinodalitat; la relació entre sinodalitat i col·legialitat; encàrrecs eclesials encomanats als laics; ministeris en una Església ministerial; la maduració del sentit de la fe; l'accés de les dones al diaconat; el celibat dels sacerdots de ritus llatí; i la identitat de gènere i l'orientació sexual.

Les preguntes al ponent per part dels participants i un dinar de germanor al Seminari diocesà van cloure la joiosa Jornada formativa.

LLIURAMENT DE CREDENCIALS DE QUATRE NOUS AMBAIXADORS DAVANT EL PRINCIPAT D'ANDORRA

El matí del divendres 17 de novembre va tenir lloc al Palau Episcopal l'acte de presentació de

L'Excm. Sra. Christina Kokkinakis és la nova Ambaixadora de la Unió Europea davant el Principat d'Andorra.

Cartes Credencials dels següents Ambaixadors davant el Principat d'Andorra: Excm. Sr. Danat Mussayev, Ambaixador de Kazakhstan; Excm. Sr. Yao Jing, Ambaixador de Xina; Excm. Sr. Alfredo Dombe, Ambaixador d'Angola; i l'Excm. Sra. Christina Kokkinakis, Ambaixadora de la Unió Europea.

L'Arquebisbe d'Urgell i Copríncep ha estat acompanyat durant l'acte per la Ministra d'Afers Exteriors d'Andorra, M. I. Sra. Imma Tor, i pel Representant del Copríncep Episcopal, M.I. Mons. Josep M. Mauri.

D'esquerra a Dreta, Xavier Espot, Mons. Vives i Carles Ensenyat, al Palau Episcopal.

MONS. VIVES REP EL CAP DE GOVERN I EL SÍNDIC D'ANDORRA

L'Arquebisbe d'Urgell i Copríncep Episcopal va rebre la tarda del divendres 17 de novembre al Palau Episcopal el Cap de Govern d'Andorra, Xavier Espot, i el Síndic General d'Andorra, Carles Ensenyat.

A la reunió van parlar sobre la darrera fase de la negociació de l'acord d'associació d'Andorra amb la Unió Europea, i de la problemàtica de l'habitatge, entre d'altres temes. Així mateix, el Cap

de Govern i el Síndic van informar Mons. Vives de la trobada que van mantenir recentment amb el Copríncep Francès, i de la seva visita al Principat prevista per l'any vinent.

A la reunió també van assistir la Cap de Gabinet del Cap de Govern, Silvia Calvó; el Representant Personal del Copríncep, Mn. Josep M. Mauri; l'Adjunt al Representant Personal, Dr. Eduard Ibáñez; i la Secretària general dels Serveis del Copríncep, Conxita García Moyano.

SOPAR SOLIDARI DE CÀRITAS ANDORRANA A ESCALDES

La nit del 16 de novembre, el Copríncep Episcopal va assistir al sopar solidari organitzat per Càritas Andorrana en un hotel d'Escaldes. També hi van assistir la Ministra d'Afers Socials i Funció Pública, Trini Marín; l'Arxiprest i Delegat episcopal de Càritas Andorrana, Mn. Ramon Sàrries; persones vinculades als àmbits polític i econòmic d'Andorra, i molts membres de les diferents Càritas parroquials, encapçalats pel President, Amadeu Rocamora, i la Vicepresidenta, Canòlich Baró.

La vetllada començà amb les paraules de benvinguda del President de Càritas i una conferència del notari Isidre Bartumeu sobre les donacions, llegats i herències en favor d'institucions sense ànim de lucre. També va pronunciar unes paraules l'Arquebisbe demanant als

Al sopar solidari de Càritas Andorrana, l'Arquebisbe va demanar als assistents que "ens ajudeu a ajudar" l'entitat.

assistents que "ens ajudeu a ajudar" l'entitat.

El sopar solidari ha estat ahora el punt de partida d'una campanya informativa per donar a conèixer a la ciutadania andorrana la fórmula de testament solidari. Prope-rament s'editarà un díptic amb una guia bàsica per explicar a aquelles persones interessades a formalitzar un testament solidari com poden incloure-hi Càritas Andorrana en els seus llegats o donacions.

CONSELL DIOCESÀ DE CÀRITAS D'URGELL A BALAGUER

El Centre Sant Domènec de Càritas d'Urgell a Balaguer va acollir el 18 de novembre el Consell diocesà de l'entitat, presidit per l'Arquebisbe Joan-Enric. Hi assistí una vintena de persones.

Després de la pregària inicial i de la revisió i aprovació de l'acta de l'anterior reunió, el Director, Josep Casanova, i la Coordinadora General, Marta Fortuny, van explicar les activitats i l'estat de comptes tant de Càritas d'Urgell com del Grup Grapats. Els as-

sistents van compartir experiències, van avaluar els projectes i van analitzat les finances, reafirmant el seu compromís amb la transparència i l'eficàcia en la gestió dels recursos.

Un dels moments destacats de la reunió fou la presentació de la campanya de Nadal per part de Mn. Jaume Mayoral. S'hi van aportar estratègies per dur a terme accions solidàries durant el temps d'Advent i el Nadal d'enguany arreu del Bisbat, tot subratllant la importància d'unir els missatges que Càritas llança a la societat durant aquesta

Al Consell diocesà de Càritas d'Urgell es van tractar diferents qüestions i es va presentar la propera campanya de Nadal.

Seguint la tradició, els fidels van dur en processó la imatge de la Mare de Déu, tot cantant els Goigs del Roser de Pallerols.

època del any en properes campanyes.

En l'últim punt de l'ordre del dia, la modificació dels estatuts de Càritas d'Urgell, els membres del Consell van deliberar i van aprovar per unanimitat els canvis estatutaris proposats, els quals es portaran a l'Assemblea diocesana de Càritas.

FESTA DE LA ROSA A PALLEROLS DE RIALB

La tradicional Festa de la Trobada de la Rosa,

organitzada per l'Associació d'Amics del Camí de Pallerols de Rialb a Andorra, es va celebrar a l'església de Pallerols de Rialb el dissabte 18 de novembre amb un gran nombre d'assistents.

La jornada començà amb l'acollida dels pelegrins i la projecció d'un documental sobre les dificultats i patiments de Sant Josepmaria i les persones que l'acompanyaven en el camí cap a Andorra fugint de la persecució religiosa durant la Guerra Civil espanyola de 1936-39; i en especial sobre l'angoixa que el sant va experimentar la nit del 21 al 22 de novembre davant el dubte de si estava fent o no la voluntat de Déu en continuar el camí d'evasió que havia començat el 8 d'octubre a Madrid. La rosa que va trobar a l'església la matinada del dia 22 el va omplir de pau i confirmà la seva decisió de continuar cap a Andorra, segur que estava fent la voluntat de Déu.

Després del vídeo hi va haver una visita guiada a

la rectoria i l'església, i a continuació va tenir lloc la processó amb la imatge de la Mare de Déu, tot cantant els Goigs del Roser de Pallerols, per començar tot seguit la celebració eucarística, presidida per Mn. Xavier Pont, sacerdot de la Prelatura de l'Opus Dei, i concelebrada per Mn. Pere Jesús Morales, Rector de Ponts, i Mn. Bonifaci Fortuny.

A l'homília, Mn. Xavier va ressaltar el pas de Sant Josepmaria per Pallerols i com en aquells moments d'angoixa i de desolació interior la Mare de Déu va venir en ajuda seva, com també acudeix en el nostre auxili sempre que la invoquem amb confiança.

Es va oferir la missa pels difunts de Pallerols, i en especial per les persones relacionades amb el Camí de Pallerols a Andorra, que han mort durant l'any: Martí Bentanachs (Fenollet), Rosa Capell (Confós), Mn. Lluís Raventós (Raimat), Jaume Muntané (Andorra) i Paco Coll (Andorra).

La Jornada es va cloure amb un àpat de germanor a l'aire lliure.

TROBADA DELS PREVERES I DIAQUES DE NOGUERA I URGELL MITJÀ

El dilluns 20 de novembre va tenir lloc a la casa parroquial de Balaguer una trobada dels preveres i diaques adscrits als Arxiprestats de Noguera i Urgell Mitjà, encapçalats pels respectius Arxiprestos, Mn. Jordi Profitós i Mn. Jaume Mayoral, i amb la

A la trobada arxiprestal de Noguera i Urgell Mitjà es va tractar, entre d'altres temes, del nou model de presentació de comptabilitat de les Parròquies.

participació de la majoria dels mossens.

Després de la pregària inicial, el Delegat diocesà per als Assumptes Econòmics, Carles Martín, va explicar als assistents el nou model de presentació de les Parròquies, insistint en la necessitat de fer i fer bé els comptes parroquials per fer possible així la transparència econòmica que demana la societat.

Al final de la intervenció es va obrir un diàleg amb els mossens, que van compartir les inquietuds i les dificultats de les economies parroquials, i van fer alguns suggeriments per millorar el document de comptabilitat adreçat a les Parròquies diocesanes.

Tot seguit, Mn. Antoni Elvira, Delegat diocesà de Catequesi, va presentar els materials que es volen oferir des del Bisbat per a la Catequesi de Confirmació (corresponent als cursos de 3r i 4t de la catequesi parroquial); i a continuació hi va haver un temps de diàleg sobre les diferents realitats que es

viuen a les Parròquies en aquesta etapa formativa, i es van intercanviar idees i propostes que seran de gran ajuda.

Abans de finalitzar la reunió es va informar de la darrera reunió del Consell Presbiteral i Arxiprestal, així com del Consell Diocesà de Càritas, i es va compartir la conferència de Mons. Francesc Conesa al Seminari diocesà sobre el Sínode dels Bisbes. La pregària de l'Oració per les víctimes de d'abusos, amb motiu de la Jornada d'Oració i Penitència que celebrava l'Església, va cloure la jornada.

PROJECTE "LA MEVA CATEDRAL"

"Quin és el record més feliç que la ciutadania de la Seu d'Urgell té a la seva Catedral? I la història més singular que ha viscut dins de les seves parets?" Aquestes són les dues preguntes que es plantegen a les persones que vulguin participar en el projecte "La meva Catedral", engegat pel Museu Diocesà

d'Urgell, l'Ajuntament de La Seu d'Urgell i el Consell Comarcal de l'Alt Urgell, amb l'objectiu de recollir vivències personals, fets històrics i anècdotes que vinculen la població de La Seu d'Urgell i de tota la comarca de l'Alt Urgell amb la Catedral de Santa Maria d'Urgell

Amb els fons documental (testimonis orals i escrits, fotografies antigues, enregistraments d'audio o de vídeo, etc.) que vagi aplegant aquesta iniciativa es vol enfortir el vincle entre la ciutadania i el conjunt catedralici. Els interessats a participar-hi ho poden fer mitjançant un formulari *online* o bé a través de Facebook. Els diferents documents s'aniran publicant a les xarxes socials del projecte i així mateix passaran a formar part d'un repositori a l'Arxiu Comarcal de l'Alt Urgell. Posteriorment és previst de muntar una exposició amb els documents rebuts.

Podem ampliar aquesta informació a la web "<https://www.museudiocesaurgell.org/la-meva-catedral>".

Un centenar de persones assistí a la primera gala benèfica de la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell.

GALA BENÈFICA DE LA FUNDACIÓ NOSTRA SENYORA DE MERITXELL

“El teu gest, el meu èxit” va ser el lema que emmarcà la primera gala benèfica organitzada per la Fundació Privada Nostra Senyora de Meritxell (FPNSM), celebrada el 22 de novembre a Andorra la Vella. Hi van assistir el Representant personal del Copríncep, Mn. Josep M. Mauri, i el Vicari Episcopal, Mn. Antoni Elvira, a més d’un centenar de persones.

La finalitat de la gala era obtenir fons per a un projecte d’accessibilitat cognitiva perquè les persones amb diversitat funcional es puguin guiar de manera autònoma, gràcies un sistema d’indicadors visuals. El projecte ja s’ha aplicat a la Fundació, amb el desig que s’estengui arreu d’Andorra.

La vetllada començà amb la projecció d’un vídeo per presentar què és l’accessibilitat cognitiva, i amb el parlament de la Presidenta de la FPNSM, Maria Pilar Díez, agraint als assistents la seva presència i recor-

dant el treball que es du a terme des de la Fundació durant tot l’any envers les 600 persones ateses i gràcies als 350 professionals que hi treballen. A continuació, el Cap de Govern del Principat, Xavier Espot, felicità la FPNSM perquè honora el país i esdevé un referent per a d’altres països per tots els projectes que acompanyen les persones amb diversitat funcional.

CELEBRACIÓ DE LA NIT LITERÀRIA D’ANDORRA

El dijous 24 de novembre se va celebrar en un hotel d’Escaldes-Engordany

l’edició d’enguany de la Nit Literària, organitzada pel Cercle de les Arts i de les Lletres d’Andorra. Van assistir-hi les principals autoritats nacionals i parroquials d’Andorra, així com representants dels grups parlamentaris del Consell General, els dirigents de diverses institucions econòmiques i culturals, i els patrocinadors dels diferents premis. Per part del Bisbat d’Urgell, hi van ser presents l’Adjunt al Representant Personal del Copríncep Episcopal, Dr. Eduard Ibáñez, i la Delegada diocesana de Mitjans de Comunicació, Cristina Orduña.

Entre els diferents premis convocats, cal destacar el Fiter i Rosell de novel·la, que va recaure en l’escriptora andorrana Cristina Canut per l’obra “Aleteig”, i el premi Principat d’Andorra d’Investigació Històrica, atorgat a l’historiador alturgellenc Carles Gascón per un treball titulat “De la vall al Principat. L’evolució institucional d’Andorra fins a la separació de la monarquia espanyola

(segles IX-XVIII)”.

El Bisbat d’Urgell va contribuir a la vetllada literària amb el lliurament al Cercle de les Arts i de les Lletres de dos exemplars facsímils del “Beatus” de La Seu d’Urgell, per a ser sortejats entre els assistents.

AJUDA PER A LA LLAR D’INFANTS DE LA PARRÒQUIA DE SANT OT

El 23 de novembre de 2023 va tenir lloc a la seu de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Barcelona la vint-i-unena edició del lliurament d’ajudes de la Fundació Ordesa, entitat que des de fa més de 20 anys treballa per millorar la salut i la nutrició de la infància més vulnerable.

En primer lloc s’atorgaren ajudes per a infraestructures per un valor de 40.000 euros a les institucions Activa Àfrica, Misiones Salesianas, Fundació Recover, Farmamundi i Asociación Moviendo Corazones. A continuació, es van concedir ajudes de 5.000 euros a 26 entitats de tot el territori espanyol,

Autoritats i guardonats a la Nit Literària d’Andorra van posar junts al final de la vetllada.

El lliurament d'ajudes de la Fundació Ordesa tingué lloc a la seu de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Barcelona.

entre les quals la Fundació Sant Francesc Xavier de la Parròquia de Sant Ot; i, finalment, la Fundació Ordesa va repartir 5 tones d'aliments materno-infants a 15 entitats, una de les quals fou també la Llar d'Infants Francesc Xavier.

L'acte fou presidit pel Dr. Josep M. Ventura, President del Patronat de la Fundació Ordesa, el President de la Reial Acadèmia de Farmàcia de

Barcelona, la Presidenta de la Diputació de Barcelona i l'Alcalde de Sant Boi de Llobregat, seu de la Fundació, i la Secretaria General del departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

Per part de la Fundació Sant Francesc Xavier hi assistiren el President i Rector de Sant Ot, Mn. Ignasi Navarri; i la Directora de la Llar d'Infants Francesc Xavier, Diana Aguilar.

MISSATGE DE LA CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA DAVANT LA SITUACIÓ SOCIAL I POLÍTICA A ESPANYA: LA TROBADA I LA CONCÒRDIA CONTINUEN SENT POSSIBLES

Davant la situació social i política a Espanya, els Bisbes reunits en assemblea plenària de la Conferència Episcopal, compartim la preocupació que susciten l'actual polarització ideològica, la crispació social i els episodis de desacord. Inspirats en els principis de la Doctrina Social de l'Església, fidels a la nostra missió que ens convida a oferir una orientació moral, il·luminar les consciències i impulsar la recerca de solucions als desafiaments del moment actual, volem compartir amb el Poble de Déu i la societat espanyola, la següent reflexió:

Benet XVI, citant el Concili Vaticà II, afirma que "l'Església no té solucions tècniques per oferir i no pretén de cap manera barrejar-se amb la política dels Estats. Això no obstant, té una missió de veritat per a complir en tot temps i circumstància en favor d'una societat a la mida de l'home, de la seva dignitat i de la seva vocació" (*"Caritas in veritate"*, 9). Com afirma l'Evangelí, "la Veritat us farà lliures" (Jn 8,32).

El Papa Francesc, amb la imatge del poliedre, ens parla d'"una societat en què les diferències conviuen complementant-se, enriquint-se i il·luminant-se recíprocament... perquè de tothom es pot aprendre alguna cosa, ningú no és inservible, ningú no és prescindible" (*"Fratelli tutti"*, 215). Així se'ns anima a viure la comunió en la diversitat. Això comporta fomentar la cultura del trobament, és a dir, buscar punts de contacte, estendre ponts, i projectar una cosa que inclogui tothom (cf. FT, 216).

La Conferència Episcopal Espanyola, al document titulat "Orientacions morals davant la situació actual d'Espanya", aprovat l'any 2006, afirmava que

"és absolutament necessari que sigui perfectament respectat el funcionament recte de les diferents institucions. Per a la garantia de la llibertat i de la justícia, és especialment important que es respecti escrupolosament l'autonomia del Poder Judicial i la llibertat dels jutges" (n. 61).

Volem encoratjar un diàleg social entre totes les institucions que conrei l'escolta i eviti posicions inflexibles i excloents. Els acords han de respectar la dignitat de la persona, el bé comú i els principis de subsidiarietat i de solidaritat. Aquests principis han de realitzar-se en el marc de l'ordenament jurídic propi de l'Estat de Dret que ens hem donat els espanyols a la Constitució de 1978, que va culminar la Transició. La nostra Carta Magna consagra la separació de poders i la llibertat i igualtat de tots els ciutadans, alhora que garanteix la realització efectiva del principi de solidaritat, recollit al seu article 2, vetllant per l'establiment d'un equilibri econòmic, adequat i just entre les diverses parts del territori espanyol (cf. art. 138).

La Bona Nova de Jesucrist ens crida a ser fills del mateix Pare que fonamenta la fraternitat (cf. Mt 23,8-9). Això ens compromet a tots a actuar en consciència per la veritat i el bé del proïsme, a treballar amb esperança en favor de la trobada en la convivència pacífica i el respecte mutu, excloent tota violència, cultivant el perdó cristià i la reconciliació, i estimulant l'exercici de la caritat social i política.

Elevem la nostra pregària al Senyor perquè acreixi en nosaltres la convicció que la concòrdia i la comunió continuen sent possibles.

Madrid, 23 de novembre de 2023

VIII JORNADES DE REFLEXIÓ EDUCATIVA A LA SEU D'URGELL

Els dies 24 i 25 de novembre es va celebrar la vuitena edició de les Jornades de reflexió educativa a La Seu d'Urgell i Andorra, organitzades pel Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya (CDL), amb la col·laboració del Bisbat d'Urgell, l'Ajuntament de La Seu d'Urgell, el Ministeri d'Educació i Ensenyament Superior del Govern del Principat d'Andorra i la Caixa d'Enginyers de Catalunya.

A les Jornades d'enguany, centrades en el tema "Desmitifiquem la intel·ligència artificial (IA) en l'educació: entre alarmes i realitats", les ponències aprofundiren sobre com aquesta tecnologia afecta els processos d'ensenyament i aprenentatge, a més d'analitzar-ne l'impacte ètic i la necessitat de fer un bon ús de la tecnologia digital.

A la inauguració a l'aula magna del Seminari diocede-

sà d'Urgell van intervenir el Degà del CDL, Àlex Rocas; l'Alcalde de La Seu d'Urgell, Joan Barrera; el Ministre de Relacions Institucionals i Educació del Principat d'Andorra, Ladislau Baró; el Director de Banca Institucional a Catalunya i Balears de Caixa d'Enginyers, Eduard Barcons; i el Secretari de Transformació Educativa del Departament d'Educació de la Generalitat, Ignasi Garcia Plata.

També intervingué l'Arquebisbe Joan-Enric, que al seu parlament de benvinguda va fer un aprofitament filosòfic al tema de les Jornades, citant Sòcrates i Aristòtil, manifestant la seva admiració vers la IA pel seu potencial, però també la seva preocupació. Va fer una crida a centrar l'educació en la igualtat i la justícia, tot recordant la importància que dóna el Papa Francesc a posar l'educació en el centre, subratllant que una de les dificultats en aquesta tasca és l'abandó dels pobres. Aquesta preocupació implica el risc de descartar els indi-

vidus més necessitats, que podrien ser aquells que contribueixen, per exemple, a la fabricació de tecnologia mentre manquen d'accés a les mateixes oportunitats educatives i tecnològiques.

En relació amb els biaixos socials tecnològics, l'Arquebisbe va alertar sobre la possibilitat que les eines i sistemes basats en la intel·ligència artificial podrien reflectir i perpetuar desigualtats ja existents a la societat. Aquests biaixos poden aparèixer en els algorismes de la IA, que poden estar influïts per dades històriques que reflecteixen prejudicis o discriminació. Això podria conduir a decisions i resultats tecnològics que mantenen o fins i tot exacerbent les desigualtats socials.

TROBADA ANUAL DE L'EMPRESA FAMILIAR ANDORRANA

El divendres 24 de novembre va tenir lloc a Soldeu la trobada anual de l'Empresa Familiar Andorrana (EFA), organit-

zació que agrupa una part molt notable i substancial de l'empresariat del Principat. Hi va assistir el Representant personal del Copríncep Episcopal, Mn. Josep Maria Mauri, acompanyant del seu adjunt, Dr. Eduard Ibáñez.

La jornada tenia com a lema "Inversions d'impacte", i estava dedicada a reflexionar sobre la importància que les empreses i els inversors cerquin generar un impacte positiu en termes socials i ambientals, no només per raons ètiques, sinó també per conveniència estratègica, atesa la seva plena complementaritat amb la generació de beneficis, i tenint en compte també que la tendència general dels reguladors, els inversors i els clients és cada dia més exigent en aquest sentit.

En l'acte inaugural va intervenir la Ministra de la Presidència, Conxita Marsol, i així mateix hi va haver aportacions d'experts en la matèria i es van presentar diversos referents d'empreses i inversions socialment i

Les Jornades de reflexió educativa a La Seu d'Urgell i Andorra es van centrar enguany en el tema "Desmitifiquem la intel·ligència artificial (IA) en l'educació: entre alarmes i realitats".

La trobada anual de l'Empresa Familiar Andorrana va registrar una important participació d'empreses andorranes i de representants polítics i institucionals.

ambientalment responsables, algunes de les quals andorranes. En el dinar de cloenda, es van poder escoltar els parlaments del President de l'EFA, Antoni Armengol, i del Cap de Govern, Xavier Espot. La trobada va comptar amb una altíssima participació d'empreses andorranes, a més de diferents representants polítics i institucionals.

FESTA DE SANT CLIMENT A TALLTORTA

Dissabte 25 de novembre, l'Arquebisbe d'Urgell va presidir a Talltorta (Bolvir-Cerdanya) la festa de Sant Climent, patró de la Parròquia. Hi celebraren el Rector, Mn. Gabriel Casanovas, i Mn. David Codina, i hi van assistir les autoritats locals encapçalades per l'Alcalde de Bolvir i Talltorta i President del Consell Comarcal de Cerdanya, Isidre Chia; i els Alcaldes de Puigcerdà, Isòvol, Fontanals de Cerdanya, i Gerb, a més de diversos regidors de localitats cerdanes i una bona quantitat de fidels i devots de Talltorta i pobles veïns.

A l'homilia, Mons. Vives destacà el goig de celebrar l'Eucaristia amb el poble de Déu en la proximitat de la memòria litúrgica de Sant Climent (segle I), el quart successor de Pere i un dels papes més venerats de l'antiguitat. I recordà que Climent fou un dels anomenats Pares apostòlics i que a Roma existeix una antiquíssima Basílica dedicada a la seva memòria: Sant Climent de

Mons. Vives presidí l'Eucaristia a Talltorta en la festa de Sant Climent, Patró de la Parròquia.

Laterà.

Animà els fidels a qüestionar-se "qui és Jesús per a mi", no d'una forma teòrica, sinó personal, tal com Jesús demana als deixebles en l'Evangeli: "i vosaltres, qui dieu què sóc?". La resposta personal a aquesta pregunta configura la nostra vida i els nostres comportaments i, per tant, no és innòcua, ens implica en el més profund del nostre ésser. Destacà així mateix com Sant Climent va treballar incansablement per la pau entre els cristians de Corint i exhortà els fidels a saber treballar també per la pau: a la família, al poble, a la societat, buscant allò de positiu que hi ha en l'altre i allò que ens uneix, més enllà d'allò que ens separa. Cal pregar especialment per la pau al món, a Ucraïna (Climent va ser exiliat i martiritzat precisament a Crimea) i ben especialment a Gaza, i tants llocs que pateixen l'horror de la guerra.

Finalment, exhortà els

fidels de Talltorta a viure la fe d'una forma joiosa i càlida, sentint-se devots i hereus de la tradició apostòlica, sense defallir, malgrat les dificultats.

Al final de la Missa va tenir lloc la inauguració per part de l'Ajuntament de Bolvir de la restauració de l'antiga Rectoria de Talltorta com un centre de turisme cultural a Cerdanya.

Mons. Vives amb les religioses de la comunitat de les Filles de Crist Rei a Agramunt.

CELEBRACIÓ A AGRAMUNT DE LA SOLEMNITAT DE CRIST REI DE TOT EL MÓN

Diumenge 26 de novembre, solemnitat de Nostre Senyor Jesucrist Rei de Tot el Món, les tres religioses que formen la comunitat a Agramunt de les Filles de Crist Rei, les germanes Maria de los Angeles, Elvira i Ángeles, van celebrar la festa de la seva Congregació i van renovar la seva consagració religiosa dins la celebració de l'Eucaristia dominical, presidida per l'Arquebisbe Joan-Enric i concelebrada pel Rector d'Agramunt i Arxiprest, Mn. Jaume Mayoral, i per Mn. David Codina. Van acollir el Gmà. Joaquim Cifuentes, dels Franciscans de Creu Blanca, i el jove Marc Serra, col·laborador habitual de la Parròquia. La celebració fou solemnitzada pel cor parroquial, i hi va assistir

un bon nombre de fidels, entre els quals l'Alcalde pedani de Santa Maria de Montmagastrell.

Al'homilia, l'Arquebisbe glossà el sentit profund de la solemnitat: Jesucrist és Rei, però no com els sobirans i reis d'aquest món, sinó en la creu, des del sofriment i l'abaixament. La mort de Jesús en la creu, amb el tracte humiliant del rei Herodes (a sobre d'ell, a la creu hi havia un rètol que deia: "el rei dels jueus") ens ensenya que el messianisme de Jesús no és el de l'èxit i la força sinó el de l'abaixament i la solidaritat amb tota persona que pateix i sofreix. El seu Regne, en efecte, és Regne de "veritat i de vida, de santedat i de gràcia, de justícia, d'amor i de pau". Mons. Vives va animar a pregar per la pau, a Gaza, Ucraïna i a tants i tants llocs del món, i, sobretot, a ser constructors de pau amb els qui tenim al costat, a la família, al poble, amb els qui pensen diferent de nosaltres; i a sentir-se contents i satisfets perquè tenim un rei ple de misericòrdia que estima tots els homes i dones d'una forma concreta: no només amb paraules, sinó amb amor concret d'obres de misericòrdia.

Recordà que, ara fa 6 anys, el 2017, les Filles de Crist Rei van arribar a Agramunt, on havia nascut i havia estat batejat el seu fundador, el Venerable Mn. Josep Gras i Granollers (Agramunt 1834-Granada 1918), i van fundar-hi una comunitat.

Destacà així mateix el

bon esperit de servei i col·laboració que el Rector d'Agramunt, les Religioses Filles de Crist Rei i el Gmà. Joaquim Cifuentes duen a terme per atendre pastoralment els pobles de la Ribera de Sió que tenen encomanats.

Al final de la celebració, les tres religioses van obsequiar els fidels amb coca i moscatell que havien preparat per agrair les mostres d'estima que el poble els havia fet sentir.

ASSEMBLEA DE CÀRITAS CATALUNYA

El dimecres 29 de novembre va tenir lloc Girona l'Assemblea de Càritas Catalunya, amb l'assistència dels diferents equips directius de la gairebé totalitat de les Càritas diocesanes, acompanyats pel President de Càritas Catalunya, Francesc Roig, i de Mons. Javier Vilanova en representació del Cardenal Joan Josep Omella, Bisbe delegat de Càritas Catalunya. Del Bisbat d'Urgell hi va assistir el Director de Càritas diocesana, Josep Casanova, i el Delegat Episcopal, Mn. Jaume Mayoral.

La primera part del matí va ser per celebrar la reunió del Patronat del CECAS (Fundació Centre Català de Solidaritat), que va aprovar els nous membres del Patronat i de la Junta Rectora i es van revisar els comptes d'aquesta entitat eclesial que treballa per aconseguir que homes i dones puguin sortir del món de la droga. Els assistents van agrair la bona feina feta així com la col·laboració amb les

administracions públiques, a més d'altres entitats i la mateixa societat.

Tot seguit va començar l'Assemblea de Càritas Catalunya amb la benvinguda del Administrador diocesà, Mn. Lluís Suñer, en nom del Bisbat de Girona, i, després de la pregària inicial, es van presentar als assistents els nous Directores i Delegats que han pres el relleu en algunes Càritas Diocesanes. També es va dur a terme un acte d'agraïment al darrer Director de Càritas diocesana de Barcelona, Salvador Busquets, que acaba el seu mandat, i que, al seu torn, va donar les gràcies per l'experiència viscuda i va animar a continuar treballant pels més vulnerables i per fer-ho des d'una fe compromesa.

A continuació, Francesc Roig va oferir una informació detallada de les moltes activitats en què participa Càritas, directament o indirectament, en les quals sempre es busca defensar i explicar la tasca caritativa i social de l'Església. Després, Mn. Suñer va detallar les xifres del present exer-

cici econòmic, i el Coordinador d'Àmbits va detallar el treball que es du a terme en els diferents àmbits i comissions de treball que despleguen les Càritas diocesanes arreu del territori. En les tres intervencions es va compartir un ric diàleg on els assistents va aportar a l'Assemblea les seves preguntes, suggeriments i experiències.

Així mateix, es va dedicar un temps a explicar i debatre els canvis en el model i la gestió del fons FEAD, que fa referència a la distribució d'aliments i les targetes per a aliments. També es va presentar la proposta del Pla de Voluntariat de Càritas Catalunya per al període 2024-2029, elaborat per la Comissió de Voluntariat i Formació.

Per acabar, es va lliurar als assistents un exemplar de la publicació "Càritas Catalunya als mitjans de comunicació de l'Església", editat dins la col·lecció "Dossiers"; i amb la pregària de l'Avemaria i la mirada a la Mare de Déu de Montserrat es va cloure l'Assemblea.

Entre d'altres temes, a l'Assemblea de Càritas Catalunya es va presentar la proposta del Pla de Voluntariat per al període 2024-2029.

D'esquerra a dreta, el Dr. Torralba, Mons. Parolin i el Dr. Blanco en l'acte de lliurament del Premi Joseph Ratzinger.

FRANCESC TORRALBA REP EL PREMI JOSEPH RATZINGER 2023

El 30 de novembre al Palau del Vaticà, a Roma, el Cardenal Secretari d'Estat, Mons. Pietro Parolin, va lliurar el Premi Joseph Ratzinger 2023 al Dr. en Filosofia i Teologia Francesc Torralba i Rosselló, molt vinculat al Bisbat d'Urgell i a la formació permanent dels preveres i dels laics de la Diòcesi. El Premi Joseph Ratzinger és un guardó anual atorgat per la Fundació Vaticana Joseph Ratzinger a les contribucions més assenyalades de cada any al diàleg entre la fe i la raó.

En la mateixa solemne celebració també va ser premiat el teòleg Dr. Pablo Blanco Sarto, de la Univer-

sitat de Navarra i editor de l'obra completa del Papa Benet XVI.

CONCERT DE TARDOR AL SEMINARI DE LA SEU D'URGELL

Divendres 1 de desembre va tenir lloc a la sala d'actes del Seminari diocesà de La Seu d'Urgell un concert en el qual van participar Jaqui Cadpevila (soprano), Antoni Bernardó (acordionista), Patricia Navas (piano) i Mn. Jordi Miquel (piano). Hi va assistir l'Arquebisbe Joan-Enric i el Vicari general, Mn. Ignasi Navarri, a més d'un nombrós públic que va aplaudir força els intèrprets. El Degà del Capítol Catedral, Mn. Benigne Marquès, féu de mestre de cerimònies.

Dempeus, d'esquerra a dreta, Jaqui Cadpevila, Antoni Bernardó, Patricia Navas i Mn. Jordi Miquel, al final del concert que van oferir al Seminari diocesà d'Urgell.

A la reunió ordinària del Consell Pastoral Diocesà d'Urgell hi assistí la pràctica totalitat dels Consellers.

REUNIÓ DEL CONSELL PASTORAL DIOCESÀ

El 2 de desembre va tenir lloc a la Casa del Bisbat de La Seu d'Urgell la reunió ordinària del Consell Pastoral Diocesà d'Urgell, presidida per l'Arquebisbe Joan-Enric, i pels Vicaris i els Secretaris del Consell. El Consell està integrat per 46 membres: 26 homes i 20 dones. Hi assistí la pràctica totalitat dels Consellers.

La reunió va començar amb la pregària de l'Hora Menor i unes paraules de benvinguda de l'Arquebisbe subratllant la importància del Consell com a òrgan de corresponsabilitat i com a expressió de sinodalitat i comunió eclesial, on hi són representades les diferents realitats i sensibilitats diocesanes. I va agrair públicament el treball que ha dut a terme com a Representant personal del Copríncep Mons. Josep M. Mauri, que el 27 de novembre fou rellevat en el càrrec pel Dr. Eduard Ibáñez, membre del Consell.

Així mateix, l'Arquebisbe informà sobre la visita a Andorra els dies 7 i 8 de setembre del Secretari

d'Estat del Vaticà, Cardenal Pietro Parolin, i la transcendència per a la Diòcesi i, en especial, per al Principat, en la commemoració dels 150 anys de la proclamació de la Mare de Déu de Meritxell com a Patrona d'Andorra. En la roda de premsa organitzada pel Govern d'Andorra, el Cardenal Parolin va posar l'èmfasi en els fonaments "molt sòlids" de les relacions entre la Santa Seu i el Principat d'Andorra i va valorar el sistema institucional del país: "per part de la Santa Seu donem tot el suport al fet que un Bisbe sigui el Copríncep, és a dir que comparteixi la funció com a Cap d'Estat; que és una qüestió que no és la nostra competència directa, però és quelcom que, d'alguna manera, involucra també la Santa Seu. Pel que jo sé no hi ha cap idea de canvi del sistema constitucional del Copríncep".

També va informar de la visita el 28 de novembre a Roma de tots els Bisbes de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE), convocats pel Sant Pare i el Dicasteri pel Clergat, i com aquesta trobada ha servit

per comunicar el resultat de la visita apostòlica als seminaris espanyols que va tenir lloc el primer trimestre de 2023, i per mantenir una extensa conversa amb el Sant Pare sobre els seminaris i la formació necessària per al ministeri. A continuació s'obrí un diàleg amb els Consellers sobre la importància de la formació dels seminaristes i sobre el perfil dels candidats al sacerdocí perquè puguin esdevenir pastors i guies de la comunitat cristiana. Aquest tema és incumbència de tots els batejats.

A continuació, Mn. Antoni Elvira, Vicari de Pastoral, va presentar als Consellers els nous materials per al tercer i quart any de catequesi que estan en preparació per part del Bisbat d'Urgell i que responen a la realitat diocesana i les circumstàncies catequètiques actuals. L'Arquebisbe va destacar el bon treball de la Delegació de catequesi i va sotmetre a votació la idoneïtat d'adoptar-los. La totalitat dels Consellers van aprovar la proposta per unanimitat i van felicitar els impulsors de la iniciativa.

També es va presentar als Consellers la síntesi sobre el treball sinodal dut a terme a Roma els dies 4 al 29 d'octubre, que recull les aportacions de la fase diocesana precedent. Els treballs que es van desenvolupar van seguir les línies mestres de l'"*Instrumentum laboris*", que convidava a reflexionar sobre els signes característics d'una Església sinodal i sobre les

dinàmiques de comunió, missió i participació que l'habiten.

Un altre tema tractat fou el dels quinze animadors pastorals de la Diòcesi que al llarg d'aquest any 2023 s'han anat preparant amb trobades formatives periòdiques. Està previst que aquests animadors pastorals puguin rebre properament els ministeris de lector i acòlit, i encarregar-se de les celebracions dominicals en absència de prevere quan siguin cridats a fer-ho.

Finalment s'aportaren les novetats pel que fa a la protecció dels menors i a la infància, on destaca la recent nota de l'Assemblea plenària dels Bisbes de la CEE pel que fa a la "reparació integral" de les víctimes dels abusos sexuals que hagin estat reconegudes en sentència ferma per part de la justícia.

TROBADA DE DELEGATS DE PASTORAL VOCACIONAL A MADRID

Els Delegats i equips de Pastoral Vocacional de les

Diòcesis espanyoles es van reunir a Madrid els dies 1 i 2 de desembre sota el lema "El camí cap al congrés sobre les vocacions". De la Diòcesi d'Urgell hi van participar el Delegat de Pastoral Vocacional, Mn. Alfons Velásquez, i el subdelegat, Mn. Àlex Vargas.

La reunió, organitzada pel servei de pastoral vocacional de la Conferència Episcopal Espanyola, va estar presidida per Mons. Luis Argüello, Arquebisbe de Valladolid i Bisbe responsable d'aquest Servei, que va oferir la ponència "Déu m'estima, Déu em truca".

L'endemà, dissabte 2 de desembre, se celebrà una Eucaristia a primera hora del matí, i a continuació es va parlar sobre la Jornada Mundial de Pregària per les Vocacions i les Vocacions Natives. Per concloure, es desenvolupà un cafè vocacional per potenciar la creació de serveis de pastoral vocacional a les Diòcesis.

El Servei de Pastoral Vocacional té com a objectiu bastir una cultura vocacio-

nal que ajudi a que infants, joves i adults es plantegin la seva vocació, a més de fomentar la sensibilització, la formació i l'organització de les campanyes en l'àmbit vocacional. Actualment està treballant en la planificació d'un nou congrés vocacional, que tindrà un format similar al Congrés de Laics, i que se celebrarà previsiblement el primer semestre del 2025.

ASSEMBLEA DE L'HOSPITALITAT DIOCESANA DE LA MARE DE DÉU DE LOURDES

El 3 de desembre, primer Diumenge d'Advent, es va celebrar al Santuari del Sant Crist de Balaguer, la 44a Assemblea anual de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes del Bisbat d'Urgell.

La trobada va començar amb la celebració eucarística a l'església del Santuari presidida per l'Arquebisbe Joan-Enric i concelebrada per Mn. Ignasi Navarri, Consiliari diocesà. A la missa es van recordar els difunts

Fotografia de grup dels Delegats i equips de Pastoral Vocacional reunits a Madrid.

de l'Hospitalitat traspassats des de la darrera assemblea. La comunitat de religioses clarisses va animar la celebració amb els cants i amb la bonica entronització del nou Leccionari de l'Evangelí segons Sant Marc, que llegirem al llarg de l'any.

A l'homília, Mons. Vives presentà Maria com a model de dona oient de la Paraula que la guarda en el seu cor. Va exhortar els presents a viure amb joia i esperança l'Advent que prepara el Nadal i "recomençar" amb l'ajuda de Déu, cercant la santedat i l'amor al pròxim; i va presentar el model de la Verge Maria, que l'Hospitalitat estima tant, per a viure el Nadal i acollir Jesús que arriba. Així ho demanem: "Veni Senyor Jesús", i acollim la promesa de l'Evangelí, "Estigueu a punt". Actitud d'acollida del Senyor, amb oració, conversió i servei de caritat.

Acabada l'Eucaristia, l'assemblea començà amb

la pregària inicial i la salutació de l'Arquebisbe i de la nova Presidenta de l'Hospitalitat, Maria Dolors Trilla. La secretària, Lluïsa Visa, va procedir a la lectura de l'acta de l'anterior assemblea, celebrada a La Seu d'Urgell el novembre de 2022, que va ser aprovada per unanimitat. A continuació es presentà el balanç econòmic, que també fou aprovat.

Un dels acords presos per l'assemblea fou cobrar 12 euros per pelegrí en concepte de donatiu al Santuari de Lourdes i per l'assegurança; així com augmentar de 10 a 12 euros l'aportació dels socis de l'Hospitalitat, sempre que puguin. També es va anunciar que el mes de febrer, amb motiu de les jornades de Lourdes, es concretaria la possibilitat de tornar a l'*Accueil*.

El dinar de germanor a l'Hotel del Santuari del Sant Crist de Balaguer va cloure aquesta joiosa trobada de l'Hospitalitat.

L'assemblea de l'Hospitalitat aprovà el balanç econòmic de l'entitat.

Mons. Vives va rebre al Palau Episcopal el Sr. Casadevall en haver arribat al final del seu mandat com a President del Consell Superior de la Justícia.

COMIAT DE L'EXPRESIDENT DEL CONSELL SUPERIOR DE LA JUSTÍCIA

El 4 de desembre, l'Arquebisbe d'Urgell i Copríncep d'Andorra va rebre al Palau episcopal la visita institucional de comiat del fins ara President del Consell Superior de la Justícia, M.I. Sr. Enric Casadevall, qui va informar Mons. Vives de la situació actual del màxim òrgan de control judicial d'Andorra.

El Sr. Casadevall ha complert el seu segon mandat com a President, després d'un primer període iniciat del 2011 al 2017. Durant el seu mandat es va inaugurar la nova seu de la Justícia a Andorra la Vella. Anteriorment havia estat Cònsol Major de Canillo i Ministre.

REUNIÓ DEL CONSELL DIOCESÀ PER ALS ASSUMPTES ECONÒMICS

El 5 de desembre es reuní de forma telemàtica el Consell per als Assumptes Econòmics de la Diòcesi d'Urgell, presidit per l'Arquebisbe Joan-Enric Vives i amb l'assistència de la pràctica totalitat dels Consellers.

L'Arquebisbe va agrair la feina duta a terme pels membres del Consell i la valuosa aportació i ajuda que presten a la Diòcesi a l'hora de donar criteris per a l'economia diocesana, i tot seguit el Consell va estudiar les retribucions per a l'any 2024 tenint en compte l'evolució i increment de l'IPC, va revisar els criteris d'ajuda econòmica

en alguns conceptes de les nòmines, va revisar una sèrie de propostes econòmiques i va rebre informació de primera mà per part del Dr. Joan Orrit, membre del Consell, sobre el projecte del futur Centre de Salut Mental a l'Alt Pirineu.

SEGUIMENT DELS ACORDS ENTRE EL BISBAT D'URGELL I VALL DE NÚRIA

El dia 5 de desembre es van reunir de forma telemàtica els membres de la comissió mixta de seguiment dels acords entre el Bisbat d'Urgell i Vall de Núria, sota la presidència de l'Arquebisbe d'Urgell i el President de Ferrocarrils de la Generalitat (FGC), Toni Segarra. Hi van participar també Maria Teresa Launes, Secretària del Consell d'Administració de FGC; Antoni Casals, Director de Vall de Núria; Carles Martín, Delegat diocesà d'Economia; i Mn. David Codina, Secretari general del Bisbat.

En un clima franc i de bona cooperació, el Director de Vall de Núria va presentar i comentar la Memòria de l'exercici 2023 així com diversos projectes de futur. Van valorar positivament la festa de Sant Gil i de la Mare de Déu de Núria, els dies 1 i 8 de setembre respectivament, i la bona col·laboració amb el Bisbat d'Urgell i el capellà del Santuari.

Actualment es preveuen uns 235.000 visitants per al present 2023, amb un increment d'un 12,5% sobre l'any anterior, i l'evolució sortint dels temps difícils de la pandèmia està essent molt satisfactòria.

FESTA DE LA IMMACULADA AL COL·LEGI MARE DE DÉU DEL SOCÓS D'AGRAMUNT

El dimarts 5 de desembre, el col·legi Mare de Déu del Socós d'Agramunt va celebrar la festa de la Immaculada Concepció de la Verge Maria, tot vivint l'Advent i preparant el Nadal. L'escola, que pertany a les Missioneres de la Immaculada Concepció, va viure al llarg de tota la jornada un seguit d'activitats en les quals van participar els alumnes i el professorat del centre.

A primera hora, els alumnes de primària van compartir a la sala d'actes una celebració preparada per l'equip de pastoral del col·legi, amb la col·laboració de tot el claustre. Després d'unes paraules de benvinguda i acollida, els infants van participar en un joc que consistia a vestir un

arbre de Nadal ben despullat, malgrat resplendia l'estrella dalt de tot. Hi van anar passant representants de tots els cursos per decorar-lo com cal: els més petits de cycle inicial hi van posar uns cors que parlaven dels bons sentiments; després els dels cycles mitjà i superior van col·locar unes garlandes amb paraules que evocaven el sentit joios d'aquests dies: fraternitat, companyonia, felicitat, família... i fins i tot per la mascota d'un dels nens (molt en línia amb la cura de la Creació que ens demana el Papa Francesc). Un cant compartit per tot l'alumnat, i que forma part de l'eix de treball en valors que fan a l'escola durant aquest curs, va cloure aquest primer moment de la jornada.

Mentre els més petits sortien al pati, els alumnes dels cycles mitjà i superior van participar amb les

seves tutores i mestres de l'Eucaristia presidida per Mn. Jaume Mayoral, Rector d'Agramunt. En la celebració es van tornar a mirar l'arbre de Nadal i les paraules que hi havia escrites i es va fer referència a la Mare de Déu i el seu paper en la vida de Jesús.

En el record dels difunts es van pronunciar unes sentides paraules per la Gna. Roser, traspasada recentment, i que era molt estimada en el centre. En el moment de la pau va ser l'ocasió per les abraçades: tots van compartir aquest gest tan necessari en el nostre món, com hauria de ser la veritable fraternitat i pau. I per acabar, totes les veus es van unir per cantar una nadala plena d'un missatge ben esperançador.

Després de missa, tot sortint a l'hora d'esbarjo, coca i xocolata per a tothom, com no podia faltar en una festa de celebració.

En la festa de la Immaculada Concepció, els alumnes de primària del col·legi Mare de Déu del Socós van compartir una celebració preparada per l'equip de pastoral del centre.

També es va aprofitar per fer una fotografia de família amb els nens i nenes de l'escola que rebran properament la Confirmació. I a la tarda, al Foment Parroquial, van gaudir d'una bona pel·lícula i van acabar una jornada que per a l'escola va ser com una petita festa major amb cants, jocs, celebració, cinema i molta amistat i companyonia.

FESTA DE RETROBAMENT DE LA JOBAC

Diumenge dia 3 de desembre, una joirosa trobada festiva a l'església de Sant Pau del Camp de Barcelona permeté el retrobament d'un centenar llarg d'antics membres militants de la JOBAC, actualment molt presents en diverses comunitats d'Església i en

Els seminaristes del Seminari Major Interdiocesà van compartir a Gombrèn unes jornades de recés i convivències.

institucions de compromís social del país. Hi assistí Mons. Joan-Enric Vives, que fou un dels consiliaris fundadors de l'entitat el 1973.

La trobada acollí així mateix la presentació del llibre del Dr. Josep Lligadas

“La JOBAC, una proposta eclesial i social”, editat pel CPL, i es van celebrar “les llavors” del Moviment de Joventut de Barris Cristiana, molt actiu durant més de vint anys, i que després es va fusionar amb la JOC i l'ACO. A la presentació van intervenir, a més de l'autor, Teresa Jorge, Mn. Josep M. Fisa, Anna Luque i Jordi Soriano, president actual de l'ACO. L'acte es clougué amb un interludi musical a càrrec de Mn. Xavier Morlans, que interpretà cançons relacionades amb el Moviment JOBAC.

CONVIVÈNCIES I RECÉS D'ADVENT DEL SEMINARI MAJOR INTERDIOCESÀ A GOMBRÈN

Des del 5 de desembre a la tarda fins al 7 de desembre a migdia, els seminaristes del Seminari Major Interdiocesà, acompanyats dels seus formadors, van compartir a la Casa Pare Coll, a Gombrèn, unes jornades de recés i convivències amb ocasió de l'inici del temps

d'Advent. Mn. Josep Sala, Rector de Gombrèn i Arxiprest del Ripollès, va predicar el recés i va presidir la missa del dimecres dia 6. Els seminaristes també van trobar temps per fer una bona caminada fins al Santuari de Montgrony.

Aquestes convivències consoliden la relació entre tota la comunitat formativa i ajuden a crear un clima amical i fratern.

TROBADA DE PRECONFIRMACIÓ DE L'ARXIPRESTAT D'ANDORRA

El dissabte 9 de desembre, els infants de totes les Parròquies d'Andorra que es preparen per rebre la Confirmació es van trobar a l'escola Mare Janer de Santa Coloma per fer la seva trobada trimestral.

Sota el lema “No dormiu”, van fer diferents activitats per descobrir els personatges i els valors de l'Advent. Es van alternar proves més lúdiques amb d'altres més catequètiques, i, en finalit-

En la trobada d'antics membres militants de la JOBAC es presentà el llibre del Dr. Josep Lligadas “La JOBAC, una proposta eclesial i social”, editat pel CPL.

Els infants de preconfirmació de les Parròquies d'Andorra, amb els mossens i catequistes de l'Arxiprestat, van celebrar la seva trobada trimestral a l'escola Mare Janer de Santa Coloma.

zar les diferents activitats, es van trobar a la capella de l'escola per presentar el treball realitzat durant el matí i compartir un moment més de silenci per descobrir el veritable significat del Nadal.

A la trobada van participar els mossens de les Valls d'Andorra i els diferents catequistes. Esperem ja amb molta il·lusió la següent trobada del curs, que ens servirà per parlar de la Quaresma.

ENCONTRE A ÀVILA DE DIAQUES PERMANENTS I ESPOSES

Organitzada per la Comissió per al Clergat i els Seminaris amb el lema "Diaconat permanent: servidor de Déu i dels homes", va tenir lloc a Àvila del 6 al 9 de desembre la trobada anual dels diaques permanents d'Espanya.

A la sessió inaugural hi intervingueren el President de la Comissió Episcopal per al Clergat i Arquebisbe d'Urgell, Mons. Joan-Enric Vives, i el Bisbe d'Àvila, Mons. Jesús Rica. També van pronunciar unes paraules de salutació el Cardenal Ricardo Blázquez, Arquebisbe emèrit de Valladolid, i l'actual

Arquebisbe de Valladolid i membre de la Comissió, Mons. Luis Argüello.

La primera ponència anà a càrrec de María Isabel López, coordinadora de la fase diocesana del Sínode i Delegada de Catequesi d'Àvila, que aportà la seva experiència com a laica en relació amb el Sínode i amb el seu servei a la

Diòcesi d'Àvila. Després va tenir lloc una pregària d'adoració acompanyada pel Vicari per al Clergat de la Diòcesi d'Àvila, Rv. José María García Somoza.

La jornada de dijous es basà en l'exemple de la vida d'oració de Sant Joan de la Creu i de Santa Teresa de l'Infant Jesús, amb les ponències del P. Juan Antonio Marcos OCD i de la Mare Olga, priora carmelitana. A més, a la tarda, es realitzà una visita guiada al Museu de Santa Teresa i la jornada conclougué amb l'Eucaristia presidida per Mons. Francisco Cerro, responsable del departament per al Diaconat Permanent a la Basílica de la santa.

Divendres, festa de la Immaculada van celebrar l'Eucaristia solemne a la Catedral, presidida per Mons. Jesús Rico, i visitaren la Catedral i el seu Museu, i a la tarda, van tenir una trobada de diàleg testimonial amb les Religioses Carmelites del Monestir de l'Encarnació, i visitaren el seu Museu.

Els diaques permanents de les Diòcesis espanyoles celebraren a Àvila la seva trobada anual.

COMIAT AL BISBE EMÈRIT DE GIRONA, MONS. CARLES SOLER I PERDIGÓ

La Catedral de Girona va acollir el matí del dimarts 12 de desembre la missa exequial pel Bisbe emèrit de Girona, Mons. Carles Soler i Perdigó, que va morir el 9 de desembre als 91 anys d'edat. Unes 300 persones, entre les quals nou Bisbes i una setantena de preveres i diaques, van voler retre un darrer i sentit comiat a qui va estar al capdavant de la Diòcesi durant set anys, del 2001 al 2008.

La cerimònia va ser presidida per l'Arquebisbe de Tarragona, Mons. Joan Planellas, i concelebrada per l'administrador diocesà, Mn. Lluís Suñer, la major part dels Bisbes de les Diòcesis amb seu a Catalunya, entre els quals l'Arquebisbe Joan-Enric (que en arribar a la Catedral va resar durant uns instants en silenci davant les despulles del Bisbe Carles); l'Abat emèrit de Montserrat, P. Josep Maria Soler; els Vicaris general i episcopal de Perpinyà i la resta de preveres presents.

Hi van assistir familiars, membres de la cúria diocesana i autoritats civils, entre les quals l'Alcalde de Girona, Lluç Salellas; el President de la Diputació de Girona, Miquel Noguer; el Director general d'Affers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Carles Armengol; i el Director dels serveis territorials del Departament de Justícia a Girona, Sergi Palomeras.

Una processó fins a la capella de la Puríssima, on s'havia instal·lat la capella ardent, va donar inici a la cerimònia. Després d'una pregària i l'aspersió de l'aigua beneïda, es va traslladat el fèretre fins al davant de l'altar major. Mn. Lluís Suñer va adreçar

unes paraules als assistents i va agrair als Bisbes la seva presència: "En moments com aquests, orfes de Bisbe, us ho agraim més que mai". També va excusar el Nunci apostòlic i el Cardenal Arquebisbe de Barcelona, que no van poder ser a Girona. Seguidament va prendre la paraula Mons. Roman Walczak, primer Conseller de la Nunciatura Apostòlica, qui va llegir unes paraules de condol en nom de la Santa Seu.

Al'homilia Mons. Joan Planellas va recordar que "el llarg nombre d'encàrrecs pastorals que va acceptar i desenvolupar el Bisbe Carles en tants anys de ministeri han estat mostra de tota una vida entregada a la causa de l'Evangelí de nostre Senyor Jesucrist, com li agradava de dir. [...] Es mostrarà proper a qualsevol iniciativa que aglutinés persones, que fomentessin comunitat, que impliquessin vivències conjuntes i vida d'Església. I aquesta voluntat i convicció de servei el posà en mans de Jesús i de la seva estimadíssima Mare".

En relació amb la tasca del Bisbe Carles com a secretari general del Concili Provincial Tarraconense l'any 1995, Mons. Planellas va destacar que "en un moment en què es parlava poc de "sinodalitat", va maldar ja en la seva mateixa fase prèvia per reunir tot el poble sant de Déu en l'Esperit Sant, per tal de fer de les nostres esglésies el santuari de la presència de Déu enmig dels homes, i que, al mateix temps, poguessin esdevenir fortes en el testimoniatge de Jesús enmig dels neguits i esperances de la nostra societat".

També indicà que en les últimes voluntats de Mons. Soler, escrites el 14 de setembre de 2017, demanava "ser acollit amorosament per la Benaurada Santa Maria, Mare de Jesús i Mare nostra", i que sempre s'ha sentit "estimat per Déu", però que es reconeixia i es

continua a la pàg. següent →

← ve de la pàg. anterior

confessava “pecador necessitat de misericòrdia, que humilment i confiadament imploro”. Així mateix, Mons. Planellas va afirmar que “l’esperança que ens dona la Paraula de Déu proclamada la trobem feta vida en l’itinerari ministerial de qui ara durem a enterrar”; i va finalitzar l’homilia amb uns versos dels goigs a la Mare de Déu dels Àngels.

Acabada la missa, es va procedir a donar sepultura al cos del Bisbe Carles al centre de la nau, entre el presbiteri i l’orgue, just al costat del sepulcre del Bisbe Francesc Pardo, mort el 31 de març de 2022.

Mons. Carles Soler i Perdigo va ser nomenat Bisbe de Girona el 30 d’octubre de 2001 i prengué possessió de la Diòcesi el 16 de desembre d’aquell any. Fins a aquell moment, exercia de Bisbe auxiliar de l’Arquebisbat de Barcelona. Després de set anys al capdavant de la Diòcesi, el 16 de juliol de 2008 el Papa Benet XVI va acceptar la seva renúncia en haver complert els 75 anys, nomenant Mons. Francesc Pardo com a nou Bisbe de Girona. Des de la seva jubilació episcopal, i fins fa pocs mesos, col·laborava periòdicament amb les Parròquies de l’Arxiprestat de Banyoles.

FESTA DE SANTA LLÚCIA A TRAGÓ I NUNCARGA

Acompanyat pel Rector, Mn. Jordi Vázquez, l’Arquebisbe d’Urgell va presidir la celebració de la festa de Santa Llúcia a l’església parroquial de Santa Maria

de Tragó i Nuncarga (un bell temple del segle XIII), del municipi de Peramola. Van acudir-hi molts devots de tot el municipi, i de pobles veïns, com Oliana, desafiant el fred.

L’Arquebisbe va exhortar els fidels a revifar la fe

cristiana, ja que és el sol lluminós que il·lumina la vida i ens redimeix de les tenebres. Com Llúcia (que vol dir llum), la jove màrtir de Siracusa del segle IV, hem de ser forts davant les lluites i dificultats, i donar la vida per amor a

Crist i pels qui estimem. Ella ens il·lumina en el camí de la fe, ens ensenya a plantar cara als dubtes i a les persecucions, i ens ajuda per a la nostra clara visió terrenal indicant-nos que l’important són els ulls grans per a veure la faç immensa de Déu.

Va comentar la paràbola de les deu verges prudentes i desassenyades, proclamada a la lectura evangèlica (Mt 25,1-13), per animar a ser previsors i mantenir a punt l’oli de les llànties perquè quan arribi l’Espòs, que és Crist Ressuscitat, estiguem vetllant i sempre a punt. Tot l’Advent vivim aquesta vetlla per estar a punt per rebre el Senyor que arriba en el Nadal i que vindrà a portar-nos amb Ell per sempre. Acollim-lo amb les bones obres.

Demanà pregàries per la transmissió de la fe als infants i joves, per la pau al món, i perquè ens sigui donada la pluja que ens durà prosperitat i fecunditat als camps; i felicità les Piores que ajuden molt el Rector en les tasques quotidianes i a mantenir l’esplendor del culte i la música a la Parròquia.

Un bon nombre de veïns de Peramola i de pobles propers van celebrar la festa de Santa Llúcia a l’església parroquial de Santa Maria de Tragó i Nuncarga.

L'Arquebisbe animà els padrins de la residència Clara Rabassa a acollir amb fe i esperança el Crist que arriba aquest Nadal.

VISITA A LA RESIDÈNCIA CLARA RABASSA

Acompanyat per Mn. Ramon Sàrries, Arxiprest de les Valls i membre del Patronat de la Fundació Clara Rabassa per a persones grans, l'Arquebisbe d'Urgell i Copríncep d'Andorra, Mons. Joan Enric Vives, va visitar la Residència Clara Rabassa d'Andorra la Vella el 15 de desembre, en escaure's el 31è aniversari de la seva fundació, i com a colofó a la Visita Pastoral a la Parròquia d'Andorra la Vella que començà l'1 de novembre.

A la seva arribada fou rebut per la Presidenta delegada, Eloïsa Ortega; la Directora, Núria Mora; i la resta de membres del Patronat, que li van explicar les darreres obres realitzades i el moment que viu actualment la residència, amb 83 persones acollides i amb el mateix nombre de cuidadors, i que també ofereix un centre de dia per als no residents. La mitjana d'edat dels residents és de 86 anys.

L'Arquebisbe valorà la

tasca que du a terme el Patronat i totes les persones que tenen cura dels ancians, i tot seguit va presidir l'Eucaristia, concelebrada amb l'Arxiprest i molt participada pels residents i els treballadors del centre.

Al'homilia, l'Arquebisbe animà a donar gràcies per aquesta llar que ara és la seva, i a acollir amb fe i esperança el Crist que arriba aquest Nadal. Ell ve a retornar-nos l'alegria i el coratge per a afrontar la vellesa i les malalties, a tenir germanor entre tots i a procurar el bé dels germans que ens envolten.

Després de l'Eucaristia, Mons. Vives i Mn. Sàrries van compartir taula amb els membres de l'equip responsable de la residència i del Patronat i van brindar ambells i amb els residents pel joiós aniversari del centre.

75 ANYS DE LA FUNDACIÓ BLANQUERNA

La Basílica de la Sagrada Família de Barcelona acollí el 15 de desembre el concert de celebració

La Basílica de la Sagrada Família de Barcelona acollí el concert de celebració dels 75 anys de la Fundació Blanquerna.

dels 75 anys de la Fundació Blanquerna, de l'Arquebisbat de Barcelona, que, integrada i fundacional de la universitat privada Ramon Llull, ofereix estudis de pedagogia i magisteri, comunicació, infermeria i farmàcia, i que preveu oferir en un futur proper estudis de medicina.

Després de les salutacions del Cardenal Joan Josep Omella i del President de la Fundació, Dr. Josep M. Carbonell, l'Orquestra Simfònica del Vallès, acompanyada per dos cors mixtos, l'organista Juan de la Rubia i el tenor Ferran Mitjans com a solista, dirigits tots pel mestre Edmon Colomer, va estrenar l'obra del compositor Bernat Vivancos "Càntic d'amic e Amat", un retaule contemplatiu i místic basat en dotze versicles del "Llibre d'amic e Amat" (Llibre de Blanquerna), del beat Ramon Llull.

A la vetllada hi va assistir un nombrós públic, entre el qual l'Arquebisbe Joan Enric Vives, antic membre del Patronat de la Fundació Universitària Ramon Llull.

COMMEMORACIÓ A BALAGUER DEL VIII CENTENARI DEL PRIMER PESSEBRE

La nit de Nadal del 1123, ara fa 800 anys, Sant Francesc d'Assís (1181-1226) va organitzar a Greccio, Itàlia, un pessebre vivent per recrear el Naixement de Jesús. Començava així la tradició catòlica de "muntar el pessebre" durant les festes nadalenques, una de les més esteses i arrelades des d'aleshores ençà, fins al punt de transcendir el fet religiós i esdevenir una autèntica expressió de la cultura popular.

Per commemorar aquesta efemèride, la casa d'espiritualitat del Sant Crist de Balaguer acollí el 16 de desembre un acte organitzat per les Gnes. Clarisses del Santuari, on la Gna. M. Victòria Triviño va llegir un "Pregó de Nadal" [el podeu llegir a "<https://bisbaturgell.org/ca/viii-centenari-del-primer-pessebre>"] i tot seguit les religioses de la comunitat van interpretar les cançons "Joia en el

La casa d'espiritualitat del Sant Crist de Balaguer acollí un acte commemoratiu del vuitè centenari del primer pessebre.

món”, de Georg Friedrich Händel (1685–1759), i “*Dadme albricias hijos de Eva*”, composició del segle XVI d'autor anònim.

A l'acte hi van assistir el Vicari general d'Urgell, Mn. Ignasi Navarri; la Paera en Cap de Balaguer, Lorena González; el President de l'Agrupació de Pessebristes de Catalunya, Sr. Jordi Curcó; i el Viceministre regional dels Terciaris Franciscans de Catalunya, Josep Serra, a més d'un bon nombre de fidels.

CONCERT DE NADAL PRO TALLER CLAROR I CÀRITAS D'URGELL

El diumenge 17 de desembre va tenir lloc a la Catedral de Santa Maria d'Urgell un Concert de Nadal a benefici del Taller Claror i de Càritas d'Urgell, organitzat per l'Ajuntament de La Seu d'Urgell.

L'Arquebisbe Joan-Enric va adreçar unes paraules de benvinguda als assistents tot agraint la celebració del concert i

encoratjant els presents a viure el Nadal amb fe i esperança, pregant per la pau, i sense oblidar els més pobres.

El concert va aplegar per primera vegada totes les corals de la ciutat (Caterua, Encoratjades, Esplai de la Gent Gran, cors jove i adult de l'Escola Municipal de Música i Conservatori de Música dels Pirineus, Signum i Veus de la Seu), acompanyats pels músics de l'Orquestra de Cambra Cadí, dirigida per Yevhen Sokhatsky, que van oferir un variat repertori de nadales.

El concert solidari a favor del Taller Claror i Càritas d'Urgell aplegà a la Catedral prop d'un centenar de cantaires, acompanyats per l'Orquestra de Cambra Cadí.

Mn. Sàrries predicà el recés d'Advent per als preveres i diaques d'Urgell.

La direcció dels diferents grups vocals va anar a càrrec d'Amàlia Sanz (Caterua), Andrea Mercadal (Encoratjades), Núria Llobet (Esplai de la Gent Gran), Sonia Lanau (cors jove i adult de l'Escola Municipal de Música), Rafel Llobet (Signum), i Toni Bernadó (Veus de la Seu).

RECÉS D'ADVENT PER ALS PREVERES I DIAQUES D'URGELL

El dilluns 18 de desembre va tenir lloc a la Casa d'espiritualitat del Sant Crist de Balaguer el recés d'Advent per als preveres i diaques

d'Urgell, com a preparació per al Nadal, predicat per Mn. Ramon Sàrries. Hi van participar uns 35 sacerdots i diaques diocesans.

Mn. Sàrries va aprofundir en l'Evangelí de Joan del tercer diumenge d'Advent i en la figura tan emblemàtica i suggeridora del Baptista, el Precursor, que prepara els camins del Senyor. Tot seguit, celebraren l'Eucaristia, solemnitzada per les Germanes Clarisses del Sant Crist de Balaguer i presidida pel Vicari general, Mn. Josep M. Mauri, que a l'homília exhortà a escoltar la crida amorosa de Crist a tornar al desert i deixar-se seduir pel Senyor.

A continuació van compartir el joíós dinar fratern i festiu del Nadal, al qual s'hi sumà l'Arquebisbe Joan-Enric, que al matí havia presidit a Sant Cugat del Vallès la missa exequial pel P. Jesús Renau, i que a la sobretaula va compartir algunes realitats eclesials viscudes recentment a Roma amb el Papa i a Madrid en l'assemblea plenària de l'episcopat espanyol.

L'Arquebisbe d'Urgell va presidir la missa exequial del P. Jesús Renau, SJ, al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès.

EXÈQUIES DEL P. JESÚS RENAU, SJ

El dilluns 18 de desembre, l'Arquebisbe d'Urgell va presidir la missa exequial del P. Jesús Renau, SJ, al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès. Hi van concelebrar el Delegat del Provincial a Catalunya, P. Pau Vidal; el Superior del Centre, P. Jaume Vidal; i un bon nombre de preveres jesuïtes i diocesans. Hi assistiren molts familiars i amics, a més d'un bon nombre de persones de les institucions que el P. Renau va ajudar i acompanyar espiritualment.

Jesús Renau i Manén havia nascut a Barcelona el 1934. Als 16 anys va entrar al noviciat de la Companyia de Jesús, i als 19 va fer els vots. Era llicenciat en Filosofia i en Teologia. En una primera etapa pastoral va ocupar el càrrec de delegat de vocacions i es va dedicar principalment a la pastoral de joves. Va ser l'etapa en què va escriure llibres d'èxit com "Cada dia" o

"Meditacions per a una parella", publicats per l'Editorial Claret. Altres obres seves són "La recuperació de les paraules", "Senyor, que hi vegi!", "Una nit", "*Desafiados por la realidad*", i "La pregària virtual". També va tenir una presència activa en diversos mitjans digitals.

Del 1977 al 1983 va ser Director del col·legi del Sagrat Cor al carrer Casp de Barcelona, del qual n'havia estat alumne i

després professor. I del 1995 al 2001 va ser Provincial de Catalunya de la Companyia de Jesús. Entre altres responsabilitats, va coordinar la pastoral dels jesuïtes d'Espanya, va esdevenir Superior de la comunitat dels jesuïtes al carrer Casp, Consiliari del Casal Lloïola i col·laborador de Cristianisme i Justícia. Els darrers anys va ser Director espiritual del Seminari Major Interdiocesà, acompanyant els

seminaristes catalans, i professor de Teologia Espiritual de l'ISCREB.

"He sigut feliç i espero ser-ho", explicava a *Catalunya Religió* coincidint amb la publicació del seu darrer llibre, "Suport", una proposta més de les moltes que va fer durant la seva llarga dedicació per ajudar a pregar i acostar-se així a una Església més autèntica i missionera.

CELEBRACIÓ DE NADAL AL CENTRE PENITENCIARI DE LA COMELLA

L'Arquebisbe Joan-Enric va presidir el 20 de desembre al centre penitenciar de La Comella, al Principat d'Andorra, la celebració eucarística del Nadal amb els interns i el personal del centre. Anava acompanyat pel Representant Personal del Copríncep, Dr. Eduard Ibáñez, i el Delegat diocesà de Pastoral Penitenciària i Arxiprest, Mn. Ramon Sàrries. Un grup d'alumnes

Mons. Vives exhortà els interns del centre penitenciar de La Comella a viure el Nadal com un moment de joia i d'esperança malgrat trobar-se en situació de privació de llibertat.

i professors de l'escola Mare Janer i del col·legi Sant Ermengol van animar la celebració, i, en acabat, van interpretar un breu repertori de nades.

A l'homilia, Mons. Vives glossà les lectures del Llibre d'Isaïes, que parla de la llum que ens guia en la voluntat de sortir de les tenebres que a vegades trobem a la vida, i exhortà els interns a viure el Nadal com un moment de joia i d'esperança malgrat trobar-se en situació de privació de llibertat i lluny de la pròpia família. Crist és la llum que ens guia per trobar el camí de l'esperança i el recomençar que ens dona força per superar els obstacles.

Al final de la missa, cada intern rebé un lot obsequi de Càritas Andorrana i un llibre amb l'Evangeli de cada dia, i pogué saludar personalment Mons. Vives o fer-li arribar algun misatge o petició.

Posteriorment tingué lloc una petita explicació sobre el centre penitenciari i la seva organització interna, adreçada als joves que havien acudit a la celebració eucarística; i cadascun d'ells va rebre un obsequi fet pels reclusos en agraïment per la seva visita.

FINAL DE TRIMESTRE AL SEMINARI MAJOR INTERDIOCESÀ

El 21 de desembre, l'Arquebisbe d'Urgell i Bisbe delegat per al Seminari Major Interdiocesà de Catalunya (SMI) va visitar els formadors i seminaristes

Mons. Vives, acompanyat del Rector i el Vicerector del SMI, va conversar amb els seminaristes sobre la trobada amb el Sant Pare el passat novembre.

en els darrers dies del primer trimestre del curs i va parlar amb el Rector, Mn. Pere Oliva, i el Vicerector, Mn. Gabriel Casanovas, i després de dinar tots tres van compartir amb els seminaristes que formen la comunitat del SMI un diàleg distès sobre la trobada amb el Sant Pare el passat novembre i sobre el projecte per a la resta del curs.

CELEBRACIÓ DE NADAL DELS ALUMNES DEL COL·LEGI MARE JANER

El 22 de desembre, tot just acabat el primer trimestre del curs, els alumnes de secundària del col·legi Mare Janer de Santa Coloma van celebrar el Nadal a l'església de Santa Coloma i a l'església de Sant Esteve, acompanyats per Mn. Pepe Chisvert,

Delegat diocesà d'Ensenyament i Rector de la Parròquia de Sant Julià de Lòria.

Al fil del lema triat per al present curs, "Eixampla el teu cor", van viure la celebració amb fe, il·lusió, compromís i esperit de família. Tant els alumnes com la comunitat educativa van voler destacar la necessitat d'acollir al Déu que ve amb nosaltres com el petit infant que neix a Betlem.

Torna a ser Nadal! Que l'experiència de Jesús que neix a Betlem ens esperoni a ser sempre portadors de pau.

FELICITACIÓ DE NADAL DE LA CÚRIA A MONS. VIVES

El 22 de desembre, la Casa del Bisbat va acollir la tradicional felicitació de la Cúria diocesana a l'Arquebisbe d'Urgell, tot

Els alumnes de secundària del col·legi Mare Janer van celebrar el Nadal a l'església de Santa Coloma.

La Casa del Bisbat va acollir el 22 de desembre la tradicional felicitació nadalena de la Cúria diocesana a l'Arquebisbe d'Urgell.

celebrant les festes de Nadal.

L'Arquebisbe, destacà en la salutació inicial que "estem envoltats de grans testimonis de fe i de vida", en referència a la gran quantitat de retrats que ornien les parets de la sala d'actes i que remetien a les persones que han estat homenatjades al llarg dels anys en aquestes mateixes dates abans de Nadal, i així mateix informà de la delicada situació de salut de Mn. Lluís Miquel Sánchez, Rector de Rialp i Llavorsí, i de Mn. Joan Peretó, de Tremp. També va donar oficialment la benvinguda a Mn. Cristian Casamitjana, sacerdot argentí recentment incardinat a la Diòcesi.

Tot seguit, el Vicari general, Mn. Mauri, va felicitar les festes de Nadal a l'Arquebisbe en nom de tota la Cúria, incidint en la necessitat de no deixar-nos abatre per la desesperança, confiant en aquest moment de gran transformació per a la humanitat; i a continuació el també Vicari general, Mn. Ignasi Navarri, va resumir

els fets més destacables de l'any 2023.

Finalment, la Gna. Claustre Solé va ser l'encarregada de llegir la *laudatio* de la Mare Trinitat Serrahima, religiosa de la Companyia de Maria que fou puntal de l'escola de la congregació a La Seu d'Urgell, i que va deixar una forta petjada en moltes generacions de noies i dones de la comarca.

La Gna. Claustre Solé, companya de comunitat de la Gna. Serrahima en els anys que va ser a La Seu d'Urgell, destacà les virtuts i qualitats que la distingien humanament i intel·lectualment, les

quals la feien molt propera a les persones amb què es relacionava i li van donar una gran ascendència entre la societat civil de la ciutat i de la comarca.

CELEBRACIÓ DE NADAL A LA RESIDÈNCIA SACERDOTAL SANT ERMENGOL

Tots els sacerdots residents a la Residència Sant Ermengol, seguint les bones tradicions, van reunir-se el 23 de desembre amb l'Arquebisbe per celebrar plegats el Nadal. A la celebració es van sumar també el Rector del Seminari diocesà i els quatre seminaristes, acompanyats dels Vicaris generals de la Diòcesi.

Van compartir el dinar i van cantar nadesales en un clima de fraternitat sacerdotal per celebrar el naixement de Jesús. Va ser una bella festa de trobada entre generacions de sacerdots i seminaristes, compartint vivències com a preparació del Nadal a les Parròquies de la Diòcesi.

RECÉS D'ADVENT PER ALS FIDELS D'URGELL

Dissabte 23 de desembre va tenir lloc a la casa d'espiritualitat del Sant Crist de Balaguer el recés d'Advent per als fidels d'Urgell que cada any s'ofereix des de la Diòcesi per a preparar les festes de Nadal. Enguany, el Vicari episcopal i Director de l'Escola Diocesana de Formació Permanent (EDFP), Mn. Antoni Elvira, va obrir la jornada, i Mn. David Codina, Ecònom diocesà i Secretari general del Bisbat, predicà el recés. Hi va participar un bon grup de fidels vinculats a l'EDFP i a l'Escola d'Animadors Pastoral.

Mn. David va oferir dues xerrades amb un temps de pregària personal entre les dues, que alguns participants van aprofitar per rebre el sagrament de la reconciliació. La primera xerrada versà sobre uns apunts per a viure l'Advent amb esperança cristiana, partint de les reflexions del Papa Benet XVI a l'Encíclica "*Spe salvi*".

Els sacerdots de la Residència Sant Ermengol van reunir-se el 23 de desembre amb l'Arquebisbe per celebrar plegats el Nadal.

i de dos passatges del Gènesi: “Després que l’home hagué menjat el fruit de l’arbre, el Senyor-Déu el cridà i li digué: -“On ets?” Ell li respongué: -“He sentit que us passejàveu pel jardí i, com que vaignu, he tingut por i m’he amagat”” (Gn 3,8-11), i “Després el Senyor digué a Caïn: -“On és Abel, el teu germà?” Ell respongué: -“No ho sé, no sóc el seu guardià”. Li diu el Senyor: -“Què has fet, Caïn?”” (Gn 4,9-11). També exposà diverses reflexions a partir de les obres de misericòrdia espirituals i corporals.

A la segona meditació, prenent com a referent l’obra del P. Jesús Renau, recentment traspasat, va presentar elements per a viure la vida interior, centrant-se en la importància de la pau interior, la dimensió de sentit, acceptar les limitacions i l’amor de Déu i a Déu, a partir de la imatge de Jesucrist, nascut infant i humil a Betlem.

La matinal de pregària

i recés es clogué amb la celebració de l’Eucaristia a la capella de la casa d’espiritualitat i un dinar de germanor.

CONCERT A GUISSONA DE LA CORAL NACIONAL DE BANDURISTES D’UCRAÏNA

El dissabte 23 de desembre va tenir lloc a l’església de l’Assumpció de Santa Maria de Guissona un concert per la pau a Ucraïna a càrrec del Cor i l’Orquestra Nacional de Bandures d’Ucraïna [la bandura és instrument de la família del llaüt, tradicional d’aquell país], amb la cantant Yana Illarionova com a solista, que va interpretar un variat repertori de nadesles ucraïneses, entre d’altres composicions.

Hi assistí un nombrós públic que ompli el temple parroquial, entre el qual hi eren l’Arquebisbe d’Urgell, el Rector de Guissona i el Primer Tinent d’Alcalde de l’Ajuntament, així com el sacerdot de la comunitat greco-ortodoxa, el Rector

El Cor i l’Orquestra Nacional de Bandures d’Ucraïna va oferir un concert per la pau a l’església parroquial de Guissona.

de Torà i el Director de Càritas diocesana d’Urgell.

L’Agrupació Coral Nacional de Banduristes d’Ucraïna, fundada fa 105 anys, compta actualment amb 52 integrants que conformen una orquestra, un quintet i dos sextets. El director general és Yuri Kurach.

MISSA DEL GALL A LA CATEDRAL I ARREU DE LA DIÒCESI

La nit del 24 de desembre se celebrà la Missa del Gall arreu de la Diòcesi d’Urgell, amb una nombrosa assistència de fidels als temples parroquials. Prèviament, a la tarda es

van celebrar les misses participades amb els infants de catequesi i les seves famílies (“la missa del pollet”), presidida pel Vicari general i Rector de la Parròquia de Sant Ot, Mn. Ignasi Navarri. Posteriorment, l’Arquebisbe va presidir la celebració vespertina a la Llar de Sant Josep de La Seu d’Urgell amb les Religioses dels Ancians Desemparats i els padrins residents, i després van compartir fraternalment el sopar.

A la nit, la celebració començà a la Basílica Catedral de Santa Maria d’Urgell a tres quarts de dotze de la nit amb “El Cant de la Sibil·la”, que

La Missa del Gall començà a la Catedral d’Urgell a tres quarts de dotze de la nit amb “El Cant de la Sibil·la”, interpretat per la soprano Laura de Castellet.

anuncia la salvació i que cal viure preparats amb una vida de servei i amor, i que va ser interpretat per vuitè any consecutiu per la soprano Laura de Castellet en la versió del cerimonial de la Catedral urgellenca; i tot seguit començà l'Eucaristia presidida per l'Arquebisbe Joan-Enric.

A l'homilia, l'Arquebisbe va parlar del sentit profund del Misteri de Nadal: Déu, el Totpoderós, el Creador de tot, que es fa nen, infant, necessitat, feble, i amb aquest fet extraordinari es fa solidari de tots els necessitats i fràgils: els pobres, els malalts, els marginats, perquè ve a salvar tota la humanitat de tots els temps. Amb la seva encarnació Jesús confereix una dignitat immensa a tota persona humana. Ell és la Paraula que plantà entre nosaltres el seu tabernacle i el Príncep de la Pau.

Mons. Vives va animar a pregar especialment aquest any per la pau a Terra Santa, a Ucraïna i a tants llocs del món. També recordà com fa 800 anys, la nit de Nadal del 1123, Sant Francesc (Assís, 1181-1226) va organitzar a Greccio (Itàlia) un pessebre vivent per recrear el naixement de Jesús, ja que volia "veure" la gesta immerescuda del Déu bo i misericordiós fet infant pobre. S'iniciava així la tradició dels pessebres, una de les més esteses arreu del món des d'aleshores ençà, que amb el temps ha transcendit el fet religiós per esdevenir

una autèntica expressió de la cultura popular.

L'endemà, a la celebració del Dia de Nadal l'Arquebisbe impartí des de la Catedral la benedicció apostòlica amb indulgència plenària per a tota la Diòcesi.

La participació en aquestes celebracions de Nadal és molt gran tant a les ciutats com als poblets petits de tota la Diòcesi i cal agrair a preveres i diaques, i als laics delegats, tot l'esforç que fan perquè l'anunci de la fe i la celebració de la salvació puguin arribar a tothom.

DINAR DE NADAL AMB ELS PADRINS DE LA LLAR SANT JOSEP

El dia de Nadal, l'Arquebisbe Joan-Enric compartí el dinar amb els padrins de la Llar Sant Josep de La Seu d'Urgell, acompanyat per la comunitat de les

Mons. Vives va rebre a la Casa del Bisbat Mariano Carbonell, President diocesà de Vida Creixent.

Germanetes del Ancians Desemparats i els seminaristes de la Diòcesi, en un àpat que és joiós per als residents que no han pogut anar amb la família.

Així ho ha fet en tots els anys del seu pontificat des de 2003. És una festa senzilla però plena de sentit, ja que el Nadal és sinònim de fraternitat i servei.

VISITA DEL PRESIDENT DIOCESÀ DE VIDA CREIXENT

El 28 de desembre, Mons. Vives va rebre a la Casa del Bisbat de La Seu d'Urgell la visita del President diocesà de Vida Creixent, Mariano Carbonell, que informà l'Arquebisbe del moment actual del Mo-

L'Arquebisbe Joan-Enric compartí el dinar de Nadal amb els padrins de la Llar Sant Josep.

viment a Urgell, amb la gradual reactivació dels diversos grups apostòlics a les Parròquies del Bisbat un cop superada la pandèmia.

També programaren la trobada diocesana del Moviment i repassaren els materials formatius d'aquest curs pastoral per a compartir la reflexió en grups.

FESTA DE LA SAGRADA FAMÍLIA A URGELL

El diumenge 31 de desembre, l'Arquebisbe d'Urgell va presidir l'Eucaristia de la Festa de la Sagrada Família amb les religioses de la Sagrada Família d'Urgell prop del sepulcre de la seva fundadora, la beata Anna Maria Janer.

A l'homília, Mons. Vives glossà les lectures proclamades i animà les

religioses de la comunitat a valorar i viure el carisma propi de la Beata Anna Maria Janer entot estimant i servint

Dins l'Eucaristia va consagrar totes les famílies de la Diòcesi a la protecció de Jesús, Maria i Josep i la germanes de la Sagrada Família d'Urgell van reno-

var els vots i van fer ofrena perenne al Senyor de la seva vida consagrada.

Les Germanes feren aquesta bella pregària de renovació dels vots, unint-la a les ofrenes de l'ofertori: "Jo, renovo la meva consagració a Déu en l'Església i el meu compromís de seguir Jesucrist

vivint els vots de castedat, pobresa i obediència, segons les Constitucions de l'Institut de Germanes de la Sagrada Família d'Urgell. Confio en la gràcia de Déu, que demano per intercessió de la Sagrada Família, i en l'ajut de les meves germanes, per ser fidel a la meva consagració".

L'Arquebisbe d'Urgell va presidir l'Eucaristia de la Festa de la Sagrada Família prop del sepulcre de la beata Anna Maria Janer.

Museu

Diocesà d'Urgell

El patrimoni de les nostres parròquies
a l'abast de tots

Visiteu les nostres exposicions permanents,
amb peces de gran bellesa.

Un retall de la nostra història i de la nostra cultura

Consulteu els nostres horaris a:

www.museudiocesaurgell.org

@Museucatedrallaseudurgell

Telèfon 973 35 32 42

AVANÇA LA INTEGRACIÓ TARIFÀRIA

**L'Alt Pirineu i Aran
s'integren al sistema
tarifari de Lleida.**

**La Generalitat avança cap a la revolució
tarifària, que premiarà l'ús del transport
públic. Per una mobilitat sostenible
i l'equilibri territorial.**

**"Aquest és el meu fill estimat,
en qui m'he complagut"
(Mateu 3,17)**

Detall del retaule del segle XVII de l'església de Santa Maria de Ginestarre (Pallars Sobirà)